

გულნაზ საბაიშვილი

სულის ატეში

გამომცემლობა „უნივერსალი“
თბილისი 2012

რედაქტორი — **ლუარა სორდია** ფილოლოგიის
მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
გალაკტიონ ტაბიძის მედლის მფლობელი და
რამოდენიმე აკადემიის აკადემიკოსი.

© გ. ხარაიშვილი, 2012

გამომცემლობა „**უნივერსალი**“, 2012

თბილისი, 0179, ი. ჯავახიშვილის გამზ. 19, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge

ISBN 978-9941-17-839-9

ნათელი სევდის პარადიგმები ფიქრები გულნაზ ხარაიშვილის შემოქმედებაზე

ოცდამეერთე საუკუნემ მემკვიდრეობით მიიღო გაფეტიშებული ინტერნაციონალიზმის, კოსმოპოლიტიზმის, შხამით გაჯერებული იდეოლოგიის მომაკვდინებელი ბაცილები, რომელიც არათუ განეიტრალდა, მასონობის, გლობალიზაციის მოძღვრებით გაჯერდა, მსოფლიოს მხსნელის მანტია მოირგო, გაუგონარი კატაკლიზმების რეჟისორად იქცა და არამხოლოდ მცირე ერებს უქადის გადაშენებას, კოსმიურ ტრაგედიებს უდებს სათავეს. სამწუხაროდ, მას მრავალი მიმდევარი გამოუჩნდა და ტრადიციული ღირებულებების რღვევა ისტორიაში, ფილოსოფიაში, რელიგიაში, ლიტერატურაში გაუგონარ მასშტაბებს მიაღწია.

ოსტატურად შენიღბულმა კეთილდღეობის ილუზიამ მოწამლა მილიონები და მოსყიდულთა არმია გადაგვარებით ემუქრება მამაპაპეულ, ჰუმანურ იდეალებს. სასაცლოდ იქცა ეროვნულობაზე, მშობლიურ გენზე დაფუძნებული ორიენტირები და არსებობს საშიშროება, რომ „გადაშენებით დასრულდება გადაგვარება“, როგორც ბრძანებდა სულკურთხეული მერაბ კოსტავა.

ასეთ კრიტიკულ დროს გადამჩენის მისიას ყოველთვის მხატვრული სიტყვა იღებდა ხოლმე თავის თავზე და სიახლის პაროლით მოვლინებული გამანადგურებელი სულისკვეთების ბოროტეულ ძალას ყოველთვის მარადიული ფასეულობების ფარს აგებებდა.

საბედნიეროდ, ისევ გვეყვანან ქრისტეს მებაღეები, „ქვეყნად მოსული უფლის ბალის მოსაშენებლად“, რომლებიც ეროვნულ წისქვილებს ისევ მხნედ დარაჯობენ არსობის პურის საფქვავად, ხოლო

მშობლიური ვაზის მტევნებიდან არა წყალგარეულ ღვინოს, არამედ ნამდვილ ზედაშეს, „სიბრძნის ღვინოს“ წურავენ.

გულნაზ ხარაიშვილის პოეზიაში შესასვლელ კარს ძალიან გარკვევით აწერია „ენა, მამული, სარწმუნოება“.

პოეტი ქალის მხატვრულ სიტყვას ხუთი პოეტური და ერთი პროზაული კრებულით გაგვცანი.

მისი წიგნებიდან გეცნაურებათ ქართული სული, ქართული მორალი, ეროვნული მადალზნეობრივი ადათ-ტრადიციები, ხოლო სამყარო დანახულია საკუთარი კერიიდან, ანუ მაკროკოსმოსი განჭვრეტელია მიკროკოსმოსის საშუალებით.

მეფისტოფელის მომძლავრების, ავსულების თარემის ჟამს პოეტი ცდილობს ეროვნული გენის, ძირების, ფესვების, ეროვნული ტრადის — ენა, მამული, სარწმუნოება — ერთგულება ჩააგონოს თაობებს. და ეს ჩამორჩენილობა კი არა, წინსვლის ურთულესი გზების გაკვლევაა, ვინაიდან, როგორც დიდი ილია ჭავჭავაძე იმეორებდა ლაიბნიცის სიტყვებს „აწმყო, შობილი წარსულისაგან, არის მშობელი მომავალისა“.

ტრადიციული პოემისადმი გულგრილობა მეოცე საუკუნის მეორე ნახევრიდან გაძლიერდა, რაც, უპირველესად, სიუჟეტის იგნორირებასა და ამ ჟანრის ლირიკული ლექსის ტრადიციებთან მიახლოებაში გამოვლინდა.

გულნაზ ხარაიშვილი ჯეუტად ერთგულებს ტრადიციულს, თანაც აკროსტიხისადმი მიდრეკილებით გამოირჩევა, თუმცა არც ლირიკულ პოემას ემიჯნება, რომლის ნიმუშიცაა „გაჟა ეგრისელი“.

ბუნებრივია, პოემის მიზანია დიდი პოეტის, ტიტანური „კოლხური ფსალმუნების“ ხუთტომეულის ავტორის ურთულეს სამყარო

როსთან მიახლოება და თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ეს ჩანაფიქრი მიღწეულია.

ვაჟა ეგრისელი დახასიათებულია, როგორც კლდის ვეფხვი, ლომი, მთის არწივი, მისი სიბრძნისა და მშვენიერების სამყაროს მახასიათებლებია ზღვა, ოკეანე, ქარი, მუხა, მზე, სხივი, ია, ვარდი, იასამანი, ვერხვი, წყარო, ცა, ხიდი, ოქროს მეტაფორები.”

კოლხი „ქრისტეს მხედრის“ ლექსები სახელდებულია, როგორც ქარვის თვლები, დიდი ცოდნა, ფსალმუნები, ლოცვები, სულის მზრდელი გალობა, სულიერი შიმშილის დასაპურებელი სიტყვა, სულის სანთელი, სიტყვის ჰარმონია.

ჭეშმარიტი პოეზიის უპირველესი თვისება მისი სასწაულმოქმედი ძალაა და, გულნაზ ხარაიშვილის დაკვირვებით, ვაჟა ეგრისელის სიტყვის სემიოტიკური ძალა ნიანგსაც აძინებს თვით „კოლხური ფსალმუნების“ ავტორი თავის ლირიკას წინასწარმეტყველ ელისესაივით მიცვალებულის გამაცოცხლებელ სიტყვის ბალახს უწოდებს, ხოლო თავის სიტყვაში ჯადოსანი სირინოზების დამატყვევებელ ძალას ხედავს.

მინიატურაში „უმანკობამ პოეზიით ფრთები გაშალა“, საუბარია იმაზე, რა ზემოქმედება იქონია ვაჟა ეგრისელთან შეხვედრამ გონებაარეულ ახალგაზრდებზე, როგორ მიაძინა მისმა ლექსებმა მათში თავქარიანობა, როგორ შეასხა პოეზიამ ფრთები მიჩქმალულ უმანკობას და სულ სხვა სადინარი მისცა მოზარდის ვულკანურ ენერჯიას...

ლექსში „დიდო მგოსანო“ „კოლხური ფსალმუნების“ ავტორი შედარებულია ქართული სიტყვის სამ გენიასთან: აკაკი წერეთელთან, ვაჟა ფშაველასა და გალაკტიონ ტაბიძესთან.

ვინც იცნობს ვაჟა ეგერისელის პოეზიას, ეს აზრი არც უსაფუძვლოდ მოეჩვენება და არც მკრეხელობად.

პოეტმა გულნაზ ხარაიშვილმა სიკვდილის თემას ორი პოემა და ერთი მოთხრობა უძღვნა..

ამთავითვე უნდა ითქვას, რომ სიკვდილი ყველაზე უფრო იდუმალი, ამოუცნობი, თავზარდამცემი, მარადიული პრობლემაა და ამ საიდუმლოებებით საესე მოვლენის ამოცნობა უდიდეს სირთულეს წარმოადგენს, მიღმურ სამყაროში ჭვრეტის განსაკუთრებულ უნარს მოითხოვს.

პოეტი ამბობს: „და რა კაცია, ვისაც წამით სიკვდილისათვის სიცოცხლეშივე ერთხელაც არ მოუკრავს თვალი“ ვაჟა ეგერისელი.

სიკვდილის პრობლემის გაანალიზებას მიეძღვნა ეგვიპტური და ტიბეტური მკვდართა წიგნები, ამ მოვლენის სტადიების გაცნობიერებას ეხება „მზადება სიკვდილისათვის“, „გარდაცვალების ხელოვნება“, „ცხოვრება გარდაცვალების შემდეგ რუსულ ენაზე, მოსკოვი, 1990 წ.

ამ საკითხით დაინტერესებული მეცნიერები ირწმუნებიან, რომ სააქაოსა და საიქიოს შორის ჩინური კედელი არ არსებობს, პირიქით, მუდმივი კონტაქტია და ეს „კომუნიკაცია“ რეალურია, ამიტომაც სიკვდილის საიდუმლოების გაცნობიერების საშუალებას იძლევა კლინიკური სიკვდილის გადამტანთა ნაამბობის შესწავლა და გაანალიზება.

„ცოცხალი მკვდრებთან ვსაუბრობ“, აცხადებდა ვაჟა-ფშაველა. აღნიშნავენ, რომ მიცვალებულები აფრთხილებენ ცოცხლებს, მიანიშნებენ მოსალოდნელ მოვლენებზე, გვეხმარებიან სიზმრებით, ხილვებით მომავლის განჭვრეტაში.

ცნობილია, რომ დანტეს გარდაცვალების შემდეგ ვერ იხოვეს „დვთაებრივი კომედიის“ მეცამეტე თავი, რაც თავსატეხი გახდა. რვა თვის შემდეგ შეიღოს გამოეცხადა მამის აჩრდილი და მისაწავლა, სად ინახებოდა ხელნაწერი და მართლაც მიკვლეულ იქნა მეცამეტე თავი.

საყოველთაოდ ცნობილია, როგორ გამოეცხადა ჰამლეტს სინამარში მამის აჩრდილი, რომელმაც სასახლეში დატრიალებული თავზარდამცემი საიდუმლო ამცნო.

ყველა რელიგია იზიარებს შეხედულებას, რომ ადამიანის გარდაცვალებისას კედება ფიზიკური სხეული, მაგრამ ასტრალური და მენტალური სხეული ცოცხლობს და აკისრია განსაკუთრებული მისია.

მიღმური სამყარო მრავალ პოეტს განუჭვრეტია სულის თვალი დანტე, გოეთე, სასულიერო პოეზია, ვაჟა ფშაველა, ფეტი, სოლოვიოვი, ბლოკი, გალაკტიონი, ტერენტი გრანელი, ვაჟა ეგრიშელი.

გულნაზ ხარაიშვილი უცდომელი ინტუიციით აშუქებს ამ თემას.

პოემაში „მდულარე ცრემლი“ აღწერილია აფხაზეთელი ქართველი ჭაბუკის — ბათუ ხარებავას ნაადრევი სიკვდილი ომის პერიოდში.

ნაწარმოების ღირსებად მიგვაჩნია პიროვნული ტრაგედიის პარალელურად ომის ცეცხლში გახვეული აფხაზეთის ჩვენება, დაფიქსირებულია სისხლის, ცრემლის ტბა, სულისშემძვრელია უცხოთა სიძულვილით სავსე ხმის მოსმენა, უცხოთა მიერ დანთებული გამანადგურებელი ცეცხლის ააღება.

სოხუმში ჰალმის ადგილზე ბაბუაწვერა ამოსულა, გაუჩინარებულან თოლიები, ჭოტებისა და ბუს კივილი ავისმომასწავლებლად ეწვეთება სმენას, ყინავს სულში.

ვარსკვლავების მოწყვეტა მიგვანიშნებს ედემისმაგვარი მხარეთვის თავსდატეხილ უბედურებაზე.

აჩრდილისა და ტოროლას სახით ცხადდება ქართველი მიცვალებული და იმართება უხმო დიალოგი პოემის ავტორსა და ბათუ ხარებავას შორის. სულის „მეტყველებას“ აღწერდნენ დანტე „ღვთაებრივი კომედია“, გოეთე „ფაუსტი“, გალაკტიონი.

პოემის პერსონაჟის გამოცხადება მიღმურნი საუფლოდან პოეტის კალმის სასწაულმოქმედებამ გამოიწვია. ავტორი მედიუმი ბათუსა და მის მშობლებს შორის.

ყველა რელიგიაში არსებობს ღვთაებრივი სასამართლოს იდეა, რომლის მიხედვითაც მიცვალებულის სული, ცოდვები სასწორზე იწონება და ცოდვილი ჯოჯოხეთში, წმინდანნი სამოთხეში მკვიდრდება, რათა თავის მარადიულ საგანეს, ზეცას დაუბრუნდეს.

სიწმინდემ და სიკეთემ ბათუ ანგელოზთა დასში დაამკვიდრა. მას ზეციური სულები ერის ტკივილს და ისტორიას აწერინებენ.

შემთხვევითი როდია ბათუს დანაბარები მშობლებთან, რომ ცრემლის, დარდის ნაცვლად ილოცონ სამშობლოზე და მართალი ცხოვრებით თვითონაც სასუფეველს დაიმკვიდრებენ.

გულნაზ ხარაიშვილს აინტერესებს არა მხოლოდ ბუნებრივი სიკვდილით, ან ავადმყოფობით ჩვენგან წასულთა სატკივარი, იგი არაკაცთა, ბორბოტთა მიერ ხელყოფილ ადამიანთა სულშიც იხედება და ქართული ზნეობის მიხედვით, ტრადიციული ჰუმანური მორალური გადასახედიდან განსჯის დანაშაულისა და სასჯელის პრობლემას.

ამჯერად საკუთარ სახლში სადისტურად მოკლული ქართველი ვაკეკაცის — მერაბის ტრაგედიაა ჰოემის ცენტრში „მკვლელობა საკუთარ სახლში“. მაგრამ არც ეს ჰოემაა ერთთემიანი. მასში ჩვენი დროის სატკივარიც იჩენს თავს.

რუსთავეში ინტენსიურია მშენებლობის პროცესი, მაგრამ უცხო ინვესტორების ხელშია ჩვენი სიმდიდრე, დაუსაქმებელია ქართველობა, ჩვენი ხალხი იძულებულია უცხოეთში მონობის ფასად იშოვოს ლუკმა-პური, გაყოფილია ოჯახები, ახალგაზრდობა საკუთარ ბუდეს ტოვებს და უცხოელთან ქმნის ოჯახებს, თუმცა საკითხავია, არის თუ არა ეს გადარჩენა, როცა გაუცხოებულია სამშობლო, ეროვნული სული, როცა იქმნება „ქართული სისხლის აჯაფუსანდალი“.

ჰოემის ავტორის სიზმრებში, ხედვებშია გაცხადებული მთავარი სათქმელი. მთავარი პერსონაჟის, მოკლული მერაბის მოვლინება ხდება სიზმარში.

ცნობილია სიზმრის სახეები: განცდილის ამსახველი, კომპენსირებული, წინასწარმეტყველური, მომავლის მაუწყებელი, ახალ საქმეებზე პროგრამირებული სიზმარი, სიზმრის კავშირი სინამდვილესთან ფროიდი, იუნგი, დ.უზნაძე, რ.ნათაძე.

სიზმარში უკაცრიელ ადგილზე აღმოჩენილ ავტორს ჭეჭა-ქუხილის, მეხის მუქარა აძრწუნებს. გამოდარების შემდეგ კი ფრინველებს არწივი აუწყებს სამწუხარო ამბავს და ისინი ორ ვაკეკაცს — ბათუს და მერაბს გლოვობენ. ამ ეპიზოდს საფუძვლად უდევს საინფორმაციო ველის არსებობის რწმენა, რომლის მიხედვითაც, ამ ველში ფიქსირდება წარსულის, აწმყოსა და მომავლის მოვლენები, ხოლო იქ გასვლა მხოლოდ ნათელმხილველთ, ნათელმსმენთ ხელეწიფებათ. ამასთან, ფრინველები, საერთოდ მრავალი სულიერი, მათ

შორის ორგანული სამყარო, ამ ინფორმაციის მატარებელი და გა-
დამცემია ავისმომასწავებლად ითვლება ჩიტის გაუთავებელი ჭიკ-
ჭიკი, ძაღლის ყმუილი, ჭოტის კივილი.

ავტორს ნაადრევად გარდაცვლილი ძმის — ჰოეტ ბეჟან ხარა-
იშვილის ლანდიც ევლინება და ავალებს, დაწეროს ჰოემა. თან აუწ-
ყებს, რომ მერაბი სამოთხეშია, ბათუ ანგელოზთა დასს ხელმძღვა-
ნელობს...

გაუგებარ, აუხსნელ სიტუაციაში საკუთარ სახლში მოკლული
მერაბის მოულოდნელ ტრაგედიას შეესატყვისება მისი სიტყვები:
„იას ვთესავდი, ამოვიდა ეკალი დიდი“.

მისი სული ზეცაშია, რაც იმის დასტურია, რომ ღვთის სამარ-
თალი არასოდეს მრუდდება.

მერაბის სული შვილს ჩააგონებს, იყოს კეთილი, სხვათა შემ-
ბრალე, მათხოგრის გამკითხავი, მშრომელი, ეროვნული ტრადიციე-
ბის დამცველი, მამა-პაპათა მიწა-წყლის ერთგული, სიყვარულის
მთესველი: „ზვინივით დადგით სიყვარულის დიდი კოშკები“:

მოკლულის სული მარადიული მცველი იქნება ოჯახის, ქვეყ-
ნის: „ხან დამე მოვალ, თქვენთან ფრთხილად მოსაფერებლად, ლო-
ყაზე ამბორს დაგიტოვებთ ნატრულთ ბაგესი, ერთი შეხედვით ცი-
სარტყელას ბედის ვყოფილვარ, ამიტომ უცებ მოვედი და ცაში წა-
ვედი. დედა, მე ახლა ვარსკვლავებთან გავიფრთამალე, ამოფოფინ-
დეს ჩემი ჯიშის ნორჩი ფესვები“.

მტერთან დამოკიდებულება ყველა დროის, ყველა ქვეყნის აქ-
ტუალურ პრობლემათა რიგს განეკუთვნება.

ქართველ კაცს ამ მოვლენასთან ყოველთვის გამორჩეული მი-
მართება ჰქონდა, რასაც სახარებისეული სიბრძნე ასაზრდოებდა:

„გიყვარდეთ თქვენი მტრები და სიკეთე უყავით თქვენს მოძულეებს“ ლუკა, 6,27

ქართულმა ხალხურმა გენიამ მტრისადმი თანადგომის საკაცობრიო ნიშნად მოგვცა „ვეფხვისა და მოყმის“ ლექსის სახით, სადაც მოკლეული შეიღის დედა უმძიმესი მწუხარების მომენტშიც არ იფიცებს თავის ნაშვირთან ბრძოლაში დაღუპული მოყმის დედის ტკივილებს და მზადაა მასთან სამძიმრის სათქმელად მივიდეს: „იქნება ვეფხვის დედაი ჩემზე მწარედა სტირისა, წავიდე, მეც იქ მივიდე, სამძიმარ გუთხრა ჭირისა“.

გულნაზ ხარაიშვილი ამბობს: „ვეფხვისა და მოყმის ლექსი მე თან დამსდევს ძმასავით“ ქარელს „ვცდილობ და ვიბრძვი მტერსაც არ ვძულდე“.. დიდი, განუმეორებელი სიკეთისა და მიმტყვებლობის ფონზე შექდება გულნაზ ხარაიშვილის პოემაში მტერთან, მკვლელთან, ჯალათთან დამოკიდებულების იდეა. ავტორი მოკლეულის სიტყვებით ცდილობს გამართლება არა, მაგრამ ახსნა მოუძებნოს ამ გაუგონარ ტრაგედიას და ფიქრობს, რომ ან შემოლილობის, ან არასწორი ინფორმაციის, ბოროტი ენის წაქეზებით შეეძლო მკვლელს ასეთი უღმობელი ნაბიჯის გადადგმა.

მერაბის სული ოჯახს ურჩევს, რომ შურისძიებაზე არც იფიქრონ. ბიბლიის მიხედვით ხომ შურისძიება მხოლოდ და მხოლოდ დემონის პრეროგატივაა.

ხალხური ლექსის მოყმის დედასავით მოითხოვს მოკლეული, რომ მკვლელის დედას არ გააგონონ შეიღის აუგი, რადგან წარმოუდგენლად მიაჩნია დედისგან იყოს ინსპირირებული ასეთი სისასტიკე.

ნუგეში ის არის, რომ მართალი მერაბი ზეცაშია, მკვლელი - ჯოჯოხეთში.

პოემაში ისევე ხიდი იდგება ორ სამყაროს შორის, მეზობის აზრდილი მარადიულად მოეგვინება თავის ფუძეს : „ბევრჯერ მიხილავთ სიზმრის სახით ოთახში მავალს, იგრძნობთ ჩემეულ სითბოსა და გასძახეთ ექოს. რიგში ვდგავარ და კვლავ მოგყვები ქორწილის მაყარს, ოკეანესაც გამოცურავ, თუ ძალა მეყო“.

მიცვალებულის შეგონება დიდი სიკეთის მუხტის მატარებელია: „გულში აინთეთ კვლავ სიკეთის დიდი სანთელი, აღმასისფერი ჩანჩქერებით იმედი მორთეთ. გაანაწილეთ სიყვარულის ქარგის მძივები. სევდას დაემალავ და ზეციდან მოგეფერებით“.

გულნაზ ხარაიშვილის პოეზიის მიხედვით, მიცვალებულის სული მიღმურის სამყაროდან ეგვლინება და იფარავს ახლობლებს.

აზრდილთა მოვლინებას თავისი მიზეზი და მიზანი აქვს.

მსოფლიოში ცნობილ დიდ მოგზაურს — ბატონ ჯუმბერ ლეჟავას ძვირფასი მეუღლის სული სდევს ფათერაკიან გზებზე და მისი ტკივილის მოზიარე ხდება.

პოეტს მრავალგზის ეგვლინება გარდაცვლილი დედის ლანდი, როგორც სიზმარში, ისე ცხადში და თავის დამოკიდებულებას გამონატავს შვილის ქტვეებისადმი.

იმდენად ორგანულია პოეტისათვის ორი სამყაროს მიმართების თემა, რომ ვერც პროზაში აღწევს მისგან თავს. მას მუდმივად ხედავენ ღირსეულთა აზრდილები და მათი საშუალებით გვიმხელს თავის მორალურ კრედილს.

ცრემლიანი სტრიქონებით საუბრობს გულნაზ ხარაიშვილი ცნობილი მსახიობის, ნამდვილი ქართველი დედის — ლარისა ხაჭაპურიძის შვილის — დავით გამყრელიძის შესახებ, რომელიც 2008 წლის აგვისტოს დაიღუპა სამაჩაბლოში გაჩაღებული ომის ხანძრის კვალდაკვალ მიმავალი.

არსებითი, ერთი შეხედვით უბრალო, მაგრამ მრავლისმეტყველი დეტალებით ცდილობს ავტორი ამ უნიჭიერესი ქართველი ახალგაზრდის მაღალი ზნეობის წარმოჩენას. იგი ძალზე კეთილი და გულმოწყალება, მამის ახალი ტანსაცმელი მათხოვარს მისცა დაუნანებლად.

ზაფხულის არდადეგებზე მშობლიურ რაჭაში ჩადის, წინაპრების საფლავებს წმენდს, მათ ხსოვნას ერთგულ დარაჯვად უდგას, ერთ ოთახში მოწიწებით უკიდაა მიცვალებულთა სურათები. მეგობრები ეხვეწებიან, გვეშინია და ჩამოიღეო.

დათო პასუხობს: „ცოცხლების უნდა გეშინოდეთ, რადგან არ იცით, ისინი რას მოიმოქმედებენ. ეს სურათები კი იმ ადამიანების არის, რომლებმაც ამ ოჯახისთვის სიკეთეები აკეთეს და მე რა უფლება მაქვს, ეს დავიფიწყო“.

წინაპრების საფლავებისადმი, ზოგადად საფლავისადმი დამოკიდებულებაში არა მარტო ერის ფსიქოლოგია ვლინდება, საფლავის საშუალებით, დამარხვის წესის გარკვევით დგინდება ამა თუ იმ ხალხის საცხოვრისი, საფლავი საბუთია, დადასტურებაა იმისა, სად და როგორ უცხოვრია ამა თუ იმ ეთნოსს. საფლავი პოლიტიკური დავის საგნადაც იქცევა ხოლმე.

საბერძნეთის მეფე მინოსის ვერაგი, პოლიტიკური ჩანაფიქრის მიხედვით, ბოგანო ფრიქსე უფლისწულის იმიჯით უნდა მოგლენოდა აიეტის კოლხეთს, აქ უნდა ეცხოვრა, აიეტის შვილზე დაქორწინებულიყო, აქ უნდა მომკვდარიყო, აქაურ მიწაში უნდა დამარხულიყო, რათა მის საფლავს მერე იაზონის, არგონავტების ლაშქრობა მოჰყოლოდა და ჩვენი მიწის ანექსია მოეხდინა ოთარ ჭილაძის „გზაზე ერთი კაცი მიდიოდა“. აქ წინაპარი თანამემამულის საფლავი საბაბია ჩვენს ქვეყანაზე ლაშქრობისათვის.

რევან მიშველაძის ნოველებში ქართველთა საფლავებზე უცხოთა დასაფლავება ხდება, რათა ეს ფაქტი ამ მიწებზე პრეტენზიების საფუძვლად იქცეს.

მართალი ჭაბუკის სული ზეცაში წავიდა. მისი აჩრდილი ხშირად ევლინება შეილმონატრებულ დედას და ანუგეშებს: “ზეცაში ბოროტები მოგროვდნენ. მათ სიკეთეზე გუქადაგებ, რადგან საშიშროებაა, ცა და დედამიწა არ წაიხსუბონ, მაშინ ხომ კაცობრიობა ამოწყდება”.

„ჩემი სამშობლოს, ჩემი ძმებისთვის ზეციდან უნდა ვილოცო“.

როცა გულნაზ ხარაიშვილის ასეთ ნაწარმოებებზე ვფიქრობ, მაგონდება ბერდიაევის ცნობილი სიტყვები: „ერი არის მისტიური ორგანიზმი. მისტიური პიროვნება, ნოუმენი ისტორიული პროცესებისა. ერი არ არის მხოლოდ ცოცხალთა თაობა, არ არის თაობათა ჯვარი. იგი არის რაღაც დასაბამიერი ისტორიული პროცესის მარად-ცოცხალი სუბიექტი. მასში არანაკლებად ცოცხლობენ და მყოფობენ წარსული თაობები, ვიდრე თანამედროვენი“. ნიკოლოზ ბერდიაევი, ერი და კაცობრიობა, თბ. 1993, თარგმანი ზ.კიკნაძის, გვ. 8, 15

...ერის ნებაში მონაწილეობენ არა მხოლოდ ცოცხალნი, არამედ გარდაცვლილნიც, მონაწილეობს დიდი წარსული და ჯერ გამოუცნობი მომავალი. ერში შედიან არა მხოლოდ ადამიანთა თაობები, არამედ ტაძართა, სასახლეთა და კარ-მიდამოთა ქვებიც, საფლავის ლოდები, ძველი ხელნაწერები და წიგნები. და იმისათვის, რომ მივწვდეთ ერის ნებას, უნდა გუსმინოთ ამ ქვებს, წავიკითხოთ გაცრეცილი ფურცლები“ იქვე, გვ. 29.

მერაბ კოსტავა მიმართავდა ნაადრევად, ტრაგიკულად დაღუპულ შვილს: „კიდევ კარგი რომ ჩემთვის ირაკლი, გარდაცვლილები არ არსებობენ“.

გულნაზ ხარაიშვილმა შეძლო უცდომლად, ქართული სულით განეჭვრიტა მზეგადასულთა ქვეყანა და ამ გზითაც მიეწოდებინა მკითხველისთვის აქტუალური, მორალური ჭეშმარიტებები...

ლუარა სორდია

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, გალაკტიონ ტაბიძის მედლის მფლობელი და რამოდენიმე აკადემიის აკადემიკოსი.

„მე ვარ შრომანი“

პოეტები, ძალიან ხშირად, ერთ უცნაურ სიტყვას ხმარობენ საკუთარი ლექსის მისამართით — „დაინერა“. მორფოლოგიას რომ გვერდი ავუაროთ, ეს სიტყვა უბრალოდ, უზუსტობაა, იგი ავტორის იქ არყოფნას გულისხმობს და ყოველთვის უცნაურ შთაბეჭდილებას სტოვებს. ჩემი აზრით, ალბათ ამაში ამპარტავნული თავმდალობაც იგულისხმება.

ამპარტავნებისა რა მოგახსენოთ და თავმდაბლობა ნამდვილად არის ამ წიგნის ავტორის, ქალბატონი გულნაზი ხარაიშვილის თვისება. რაც უფრო უახლოვდები პოეტ ქალს, მით უფრო მეტად აღმოაჩენ მის ბუნებაში საკუთრივ მისთვის დამახასიათებელ თვისებებს. დაინახავ რომ მის „ლოყაზე ცრემლმაც დაიდო ბინა“. („თუ შეიხედავ ჩემს სულში, ზეციური ძალით დაიმუხტები, ჩემო მკითხველო“.)

ოტია იოსელიანის მსგავსად, მეც არ მიყვარს „სხვათა მოხმობა“, მაგრამ არსებობენ ტიტანები, რომელნიც ყოველი გასაჭირის და დასალხინის ჟამს, თუ მოუხმობ, უსათუოდ გვერდით დაგიდგებიან. გალაკტიონს მოვიშველებ: „ანგელოზსაც დაინახავს მოდარაჯე კაცის თვალი“.

ნამდვილად ძნელია შეამჩნიოს ადამიანმა, ამდენ მუქ ფერებში გამომკრთალი სინათლისა და სიკეთის პანია სხივი. შეამჩნიოს და დღის სინათლეზე გამოიტანოს, მოეფეროს იმ პატარა სასიკეთო სხივს, რათა ადამიანებმა ერთმანეთის თანადგომა არ დაივიწყონ. მოდარაჯე ან ჩასაფრებული კაცი იოლად ხედავს გასაკიცხს და ეშინია სხვისი მიღწევის დანახვისა, რათა თავად არ მიადგეს ჩრდილი. ასე ნელ-ნელა მოსაწყენი და საშიშიც კი ხდება სხვისი ქება-დიდება, მაგრამ მრავალი დამეთანხმება, გადაჭარბებული ძვირის თქმას, გადაჭარბებული ქება მაინც სჯობია, რადგან ადამიანური ბუნება ასეთია, თუ ხშირად გაუმეორებ — ძლიერი ხარო, არ შეიძლება არ ეცადოს გაძლიერებას. ზოგჯერ დუმილი ყველაზე ბევრისთქმას, მაგრამ დუმილიც მთავრდება მაშინ, როდესაც რაღაც გაიძულებს ხმა ამოიღო, ანდა კალამი აიღო ხელში.

გულნაზი ხარაიშვილისათვის ბევრს უთქვამს: — კალამი ხელში ამაღებინე და ლექსი დამანერინეო. შეიძლება ვეებერთელა ქართულ მწერლობას შედევრები ვეღარავინ შეუქმნას, მაგრამ სულიდან წამოსული სიტყვა სალბუნად რომ დაადო,

თუნდაც ერთი ადამიანის ჭრილობას, ეს ხომ დიდი მარადისობის კანონის გაგრძელება იქნება! სწორედ სხვათა ტკივილებზე სალბუნად დასადებ სიტყვას ეძიებს ქალბატონი გულნაზი, ეფერება დიდსა და მცირეს. დუმილით გვერდს აუვლის ამპარტავნებითა და შურით გაჯერებულ სხეულებს და ეძებს სიკეთის მარცვალს, რათა გულის სითბო უშურველად დააფრქვიოს და იმ პატარა მარცვლიდან ხე სიკეთისა აღმოაცენოს.

მრავალტკივილგადატანილი პოეტი ქალი, ზოგჯერ ჩაფიქრდება და იტყვის: “მეც მინდა მოფერება!” მოსაფერებელი კი ნამდვილად არის: დედა, პოეტი, რანდენიმე კრებულის ავტორი, ჯუმბერ ლეჟავას სახელობის მრავალპროფილიანი აკადემიის პრეზიდენტი, იაკობ გოგებაშვილის მედლის მფლობელი აღმზრდელით დარგში და ტიტულომანისა რომ თავი დავანებოთ, მშვენიერი ჟურნალის “ათინათი”-ს რედაქტორი და სულისჩამდგმელი.

დამეთანხმება ყველა პოეტი, როდესაც სული სხვა განზომილებაში გადადის და დიდი ძიების პროცესშია, მაშინ ლექსის ტექნიკურ მხარეზე ლაპარაკი ზედმეტია. რაოდენ ძნელია ამ დროს აკროსტიქსის არსებობა გაიხსენო კი არა, ზერთული წინადადება გამოიყენო და თავკიდური ასოებით 60, 80, 100 სტრიქონიანი აკროსტიქსი ერთი ამოსუნთქვით დაწერო. ალბათ ამისთანაზე უნდა თქვას ავტორმა “დაინერაო”.

გულნაზი ხარაიშვილი მარტო ამ ტექნიკის ოსტატი კი არა, ერთი მუხლმოდრეკილი მლოცველია, ჩვენი უწმინდესი და უნეტარესი პატრიარქისა და სამშობლოს წინაშე დაჩოქილი და ეჩურჩულება წმინდანებს: “მაპატიე, სიტყვას გიბედავ”...

მიტროპოლიტ თადეოზს, თანამედროვე ქართული მწერლობის და მწერლების სულიერ მეგობარსა და მოამაგეს ასე ემადლიერება: “სიკვდილი მოვკალ მეუფეო... შენი იმედით”.

ქალბატონი გულნაზი ის პოეტური სულით ანთებული ქალია, რომელსაც ვინ იცის, სხვაზე ათასგზის მეტად სტკენია ის მოურჩენელი ტკივილი, რომელსაც აფხაზეთი ჰქვია, რომელსაც ზვიადის იდეებთან მდგარი, საკუთარი ძმის სახელი ჰქვია, დიდ პოეზიასთან წილნაყარი, ნაადრევად მზეგადასული ბეჟან ხარაიშვილი და რა გასაკვირია თუ მის “ხელში კალამმა უნებურად დაიწყო თრთოლვა”. ასე ათრთოლებული თითებით წერს იგი სამადლობელსა და სადიდებელს მსოფლი-

ოს მოქალაქესა და მრავალგზის რეკორდსმენზე, სიცოცხლე-
შივე ლეგენდად ქცეულ მოგზაურზე — ჯუმბერ ლეჟავაზე,
ვისიც "უკვდავების დამდგარა ჯერი". "თონეს ახურებს დავ-
რდომილი შენდა იმედად" — ეუბნება პოეტი თავისი კუთხის
შვილს, ბიძინა ივანიშვილს.

საკუთარ ტკივილებში შეფუთულ ქალს, სხვისი ტკივი-
ლების გათავისებაც შეუძლია და სხვათა ნუგეშისცემაც არ
ეზარება. "ქალბატონო, თქვენ ჩემ შვილს ძეგლი დაუდგით"-ო,
უთქვამს პოეტი ქალისათვის ბათუს დედას, როდესაც მისი
პოემა "მდულარე ცრემლი" წაუკითხავს. პოეტის დანიშნულე-
ბაც ეგაა, ადამიანის სულის უფაქიზეს სიმებს შეეხოს და მისი
ტკივილის საღბუნო ეძებოს დაუღალავად.

წერს გულნაზი ხარაიშვილი საკუთარ ცრემლსა და ტკი-
ვილზე, სხვის წუხილზე, წერს მეგობრებზე, საკუთარი შემოქ-
მედებივითვე უკვდავყოფილ მხატვრებზე, კარგად შეუმჩნევია
სპეტაკი "მთვარის ჩრდილები" ილია პატაშურის ფერწერულ
ტილოებზე, "შედეგები და მარადიულობა რეზო ადამიას შე-
მოქმედებაში", "ცრემლში ნალესი ხმალი ნიკო ხერკელაძის
შემოქმედებაში"... ეს კიდევ ერთი დიდი მადლია და ღვთიური
ნიჭი შემოქმედისა თუ სპორტსმენისა დაგვას და განწერინოს
დაუსრულებელი სადიდებელი, რომელიც სულ გეჩვენება,
რომ არასრულია და კიდევ და კიდევ გინდა მეტი დანერო, მე-
ტად შეაქო და მოეფერო დიდს პიროვნებას. ეს გულნაზი ხა-
რაიშვილის ცხოვრების სტილია, თბილი სიტყვა არ დაიშუროს
შემოქმედისათვის, რომელსაც ჩვეულებრივ ადამიანებზე
ათასჯერ მეტად ფაქიზი და მგრძობიარე სული აქვს, ეს თბი-
ლი სიტყვა, მარტო ადრესატს კი არა, თავად პოეტს აძლევს
არსებობის ძალას.

წერს ქალბატონი გულნაზი ურთულესი ტექნიკით აკ-
როსტიხით. ხშირად ამბობენ, რითმა არ არისო მთავარი პოე-
ზიაში, არც შინაგანი რიტმისა მუსიკალურობისადმი იჩენს
თანამედროვეობა სიმპათიებს, მაგრამ თუ კი პოეტს თავისი
სათქმელის გადმოცემა არ უჭირს არც რითმიანი, არც ურით-
მო ლექსით, მითუმეტეს თუ აკროსტიქსითაც ივივეს გეტყვის,
რასაც ჩვეულებრივი რითმისა და რიტმის გარეშე გეტყოდა,
მაშინ რაღას უშლის ლექსს რითმა ანდა ტექნიკური სრულყო-
ფილება?! იქნებ პირიქით, რაღაცით მეტიცაა პოეტური პოე-
ზია პოეტურ პროზაზე?!

სათქმელის ფილოსოფიური საბურველით შემოსვას და სიღრმეებს აფასებს თანამედროვე კრიტიკული აზროვნება, ის კი ყველას ავინყდება, რომ ჯერ მკითხველის გულს უნდა შეეხოს ნაწარმოები და მერე ფრთხილად აიყვანოს თუ ჩაიყვანოს აზროვნების სიმაღლეებზე თუ სიღრმეებში. დღეს თითქოს ძალა დაუკარგავს ცნებას: "ხელოვნება ხალხისათვის"... იმ ხალხისათვის, რომელსაც შენი ერი ჰქვია და უბრალოდ იცის სიყვარულის, სიკეთის, თანადგომისა და სიმართლის ფასი.

გულნაზი ხარაიშვილი წერს დიდებულ ადამიანებზე, წერს უბრალო ადამიანებისათვის, თავად უნუგემო და ცრემლმორეული, სხვათა ტკივილებს ესაღბუნება და სხვას შეუშროს ცრემლები, ცდილობს. სულში კი პატარა ბავშვი შემორჩენია, ნაწვიმარი იის თვალება ბავშვი, რომელიც კარგად ხედავს ბუნების საოცრებას: "ლელში დამხრჩვალნი ღამის მთვარე, დარდებთან მიწვა." ("ჩემო მკითხველებო, თქვენი ტკივილი მტკივა.")

"ულრან ტყეებში ამოსული მე ვარ შროშანი"... ("სიყვარული ვარ") ასე მთავრდება ეს პატარა წიგნი, მაგრამ გრძელდება პოეზია, სიკეთე და სიყვარული, რომლის წყალობითაც შეიძლება "მოიხადო ღმერთთან ვალი." ასე ჩუმი ლოცვითა და ლექსად ატირებით იხდის საკუთარ ვალს, ქვეყნისა და შთამომავლობის წინაშე, გულდაწყვეტილი, მაგრამ მომავლის მოიმედე პოეტი ქალი — გულნაზი ხარაიშვილი, რომელსაც "რჩება კიდევ ბევრი სათქმელი"...

და მას აუცილებლად იტყვის მომავალში.

თამარ ჯაჭვაძე – ფილოლოგი ჯ.ლ. სახ. მრავალპროფილიანი საერთაშორისო აკადემიის ნამდვილი წევრი და ჟურნალ „ათინათის“ კორექტორი

**მინდა, კალმით შენ...
ბიბალოზო,
უნეტარესო**

- მ** - უხმოდრეკილი გევედრები წმინდა ილია,
ი - მედი მომეც, ველარ ვუძლებ სეტყვას მოცვენისს.
ნ - ავით გავცურე... მაგრამ უკვე ზღვაც დალილია,
ღ - არდმა დამახრჩო, დავემგვანე ცელით მოცელილს.
ა - კვნესებულა ქარიშხალით კავკასიონი,
კ - ივილმა ჭოტთა, სამშობლოში ძილი დამიფრთხო.
ს - ისი დარდობს, იცრემლება, ტირის სიონი,
წ - ომი ღრიალებს... ჩემი მიწა აღარ დამითმო.
მ - იმტკიცე რწმენა, ერის მამავ, გიხმობ იმედად,
ი - არები მკლავს... სიყვარულით ამაგალობე.
თ - იბავენ ჩემს გულს... მაჰატიე სიტყვას გიბედავ,
შ - ენ შემოგჩივლებ, შენი ლოცვით დამანყალობე.
ჩ - კლებში არის საქართველო, მიტომ ვბორგავ და...
ც - ატყვიარი ვარ, მტკივა ძლიერ გულის არეში,
ც - ალიაშია აფხაზეთი ცრემლით მოვთქვამ და...
ი - მედი ჩემი მოყოლილა ყინვის ფარეხში.
ბ - ააცისკროვნებს შენი მადლი დალიან გულებს,
ა - ნგელოზებსაც შეგვავედრებ დილის მირაჟზე.
წ - ოცვა-ვედრება დაამარცხებს ავის მოსურნეს,
ო -, უწმინდესო. სულს გვიმშვიდებ ყოველ წირვაზე.
ბ - უმი აქვს „ქარბუქს“, აიხანჯლა გული თორელის,
ლ - მობანამ კი, კოლხთა მოდგმა ააწრიალა.

უ - ნეტარესო, ტირის გორი, ტირის ქარელი,
ნ - აწვიმარ გულში ქარმა ბუმი დაატრიალა.
ე - რს აწყალობებს, შენი სიტყვა, დიდო იმედო,
ტ - ოგს ჩამოხლეჩილს შეახორცებს, ღვთის რწმენის ძალა.
ა - მიტომაა მთელი მრევლი შენ რომ მოგენდო,
რ - ეკენ ზარები მოგროვდება დაშლილი ფარა.
ე - რთადერთი ხარ, მხოლოდ შენი სიტყვა ვინამეთ,
ს - ასწაულს ახდენ... შენ ხარ ჩვენი სულის სალბუნი,
ო -, ერის მამავ... გასაჭირში ისევ გვინამლე,
ხალხის იმედო, შენი სიტყვა არის „ფსალმუნი“.

მიტროპოლიტ თადეოზს

მ-ოგიახლოვდი... და შევიგრძენ უცებ ნუგეში,
ი - მედი მომეც, მიწყალობე, ჩვენო მეუფევე...
ტ-ირილი დავგმე, რადგან მოვხვდი ღმერთის უბეში,
რ-ამეთუ შენით, ჩემს დაჭრილ გულს ტკივილს მოუტრენ,
ო - მის ჭრილობებს, ლექსით აფრქვევ საკმეველს თითქოს,
პ-ოეტო ღვთისავ, შენი კალმით დარდებს გამყარე...
ო-ქრო არ მიყვარს... სიმდიდრისთვის არაფერს ვითხოვ,
ლ-ოცვამ მიშველა, რადგან ცრემლი ბევრი დავღვარე.
ი-ალბუზიდან ხმები მესმის, რაღაც ახალის...
ტ-ოროლას სტვენა და ლამაზი შაშვის გალობა.
თ-ბილი სიტყვებით აგიგია ლექსის ტაძარი,
ა-მოდის მზე და მოდის ღვთისგან დიდი წყალობა.
დ-ამაიმედე... უკვდავება შენით ვინამე,
ე-სმის ჩურჩული ჩალენილ გულს, ნაზი ენძელის.
ო,-დაჭრილი ვარ... სულიწმინდით უკვე ვინამლე,
ზ-არის ხმა ისმის და ვიხილე ბალი ედემის.
ს-იკვდილი მოვკალ... მეუფეო, შენი იმედით...
მერე ნერგები გავახარე... სულის არეში.
საკურთხეველთან ჩემი ფეხით, რწმენით მივედი,
აღარ დავრჩები არასოდეს სიმწუხარეში.

სიკეთის მთავალი
(ბიძინა ივანიშვილს)

ს - აზღვრებს სცილდება, ის სიკეთე რაც შენში არის,
ი - მედის ფესვო, მინდა ლექსით მოგესაუთო.
კ - ერპი ხარ ხალხის, ტკივილების დამცველი ფარი,
ე - რისთვის გინდა შენ ყოველთვის სანთლად აენთო.
თ - ავთუხისფერი არის შენი მაღლის მანტია,
ი - ის სურნელი გზად და ხიდად წითლად ბრდღვიალებს,
ს - აჩხერის მხარე ზეიმობს და თბილი მარტია.
„მ - უმლი მუხასთან,“ ვიმედოვნებ არ იღრიალებს.
თ - ონეს ახურებს დავრდომილი, შენდა იმედად,
ე - ფიცხებიან გულის სითბოს, ცას სწვდება ალი.
ს - ასწორზე ვწონი ჩემს სიტყვებს და მაინც გიბედავ,
ვ - ამაყობ შენით, ლამაზ ხვანში გაზრდილი ქალი.
ე - რთხელ უბრალო გლეხის შვილს მე დიდმა უფალმა,
ლ - ექსების წერის სიყვარული გადმომაფქრქვია,..
ო, - რამდენჯერმე გაგვიგლიჯა გული გრიგალმა,
ახლა ამჯერად ხალხის იმედს „ბიძინა“ ჰქვია.

ღმერთკაცი

- ღ – ამე ვათიე, საზნად სითბლ გადამეყატა,
მ – იმღვიატე კვლავ თვიტრემით ამიტ-იმეტი...
ე – დეს სმა ისმის... მწესტი უნდა გადამეყატა,
ბ – ას ღამშვიდღეში, თუკი ისეე გაჩნდა იმედი.
თ – აკატა ტრემლი შიჯიმშტალე თვალთა უპეში,
კ – ალიეში გვსურს ყანეშიდან თრთხილად განვღეფნთ.
ახ – ბ ჩავისტრინით ატასლღეს, ლამს და წუმპეში,
ც – ეცხლი ღანთლ, ისტრინას თვალთა ვადეფნთ.
ი – წესს წატს-ულის ტვიფილეში სხივის მკლავეში,
გთხლეთ მეც გამიგლთ, ბლმ სადეში აღტე შიჯადე.
ეს საუკუნე გაჯიარტთ ხალხის ალტსში,
ღმერთი შიმინდლმს, თუკი „ღმერთკაცს“ ჩეუნს მსნელს
შიჯატდე.

**ალიკა შენ სიამაყე ხარ, ჩემი
კუთხის...
შვილივით მიყვარხარ
(ალიკა ბერიძეს)**

- ა** – მ ლამაზ დღეებს გაცნობისას, სულ სხვა ეშხი აქვს,
წ – ამაზი, თბილი, უბოროტო, დედაშვილური,
ი – სე დავლლილვარ, ვერც ვიგრძენი სიზმარი ახდა...
კ – მაყოფილებით გადავშალე ფიქრის დღიური.
ა – ღვის ხეს ჩრდილავს შენი ტანი, მძიმე თავათავო,
შ – რიალა ვერხვსაც ააცილე, ბევრჯერ ნისლები.
ე – ნძელებია შენს ირგვლივ და ბედს ნუ კარგავო,
ნ – ესტანისათვის ქაჯეთსაც კი შეებრძოლები.
ს – იყვარულს მალავ... სჩანს გულში გყავს გამომწყვდეული,
ი – მედის მარცვალს გამრავლება, ღვითთ უწერია.
ა – მობრწყინდება... თავს დაგიხრის შენი რჩეული,
მ – ეც რა ხანია ასე ტკბილად არ მიმღერია.
ა – ბა მანიშნე, შენს გულისწორს ჩავქარგავ რითმში,
ყ – ინულს გააღლობს, ჩემი ლექსის მეტაფორები,
ღ – ნძელებს უცდი თუ ჩამდგარხარ იების რიგში,
ხ – ის მწვანე ტოტსაც ჩემის მხარისას მოვეფინები.
ა – ჭკნობს და ახმობს, ვარდის კონებს უწყლო გარემო,
რ – აა ტირიფის, უსასრულო ცრემლის ნაკადი...
ჩ – ამიჩუმობენ, შენს გარშემო ნეშოს ფოთლები,
ე – ფინებიან აქ პეპლები, როგორც ნაბადი.
მ – ოლიპულ გზაზე სიარული რისკია ფეხით,
ღ – მედი არის ჩაგაფიქრებს ჩემი სიტყვები,
კ – უკუმალობენ ვარსკვლავები ნაზი ფერებით
უ – ფაქიზესად ღიმილობენ, შენს წინ ტიტები.
თ – ბილი დღეები გქონებოდეს, მთელს ცხოვრებაში,
ხ – ის აჩრდილის ქვეშ, თეთრი წვერით ჩამოგესვენოს,
ი – მედით გველოს საქართველოს დილის ცვარ-ნამში,
ს – ამშობლოსათვის, თვალთა უპე არ დაგესველოს,

- შ** – ენში მე ვხედავ, იმერეთის გენს ჩაუჭკნობელს,
ვ – ინთები „ლამპრად“, როცა გხედავ ჩვენს მოძმის გვერდში.
ი – მედი არის გამითავისებ, როგორც შენს მშობელს,
ლ – ომსაც შევბედავ... თუ შევხედავ, შენ რამეს გერჩის.
ი – ქ ჩვენს იმერეთს, ჩვენს საჩხერეს სულ სხვა ეშხი აქვს,
ვ – აზის ჩრდილშიაც მასპინძლობენ, გამვლელ გამოვლელთ.
ი – ქ შენს სოფელში, ჭორვილაში კაცია ერთი,
თ – ბილი, კეთილი, როგორ მინდა ბევრი მას გავდეს.
მ – ეამაყები... სიდინჯით და ნიჭიერებით,
ი – კვანწებიან შენს წინაშე დროთა წარსულნი.
ჟ – აყაჩოები გადაშლილან ლამაზ ფერებში,
ვ – აზის ლერწები შორს არიან მაღლა ასული.
ა – ლბათ მიჯერებ, რომ არ გაგცვლი საკუთარ შვილში,
რ – ოგორ ვცდილობ მე სიყვარულით გული გაგიღო.
ხ – ოტბას შეგაფრქვევ და შეგიტან, ჩემს ახალ წიგნში,
ა – ჰა უსტარი, შენ მშობლებთან მინდა წაიღო,
რ – ომ მათ იცოდნენ დედასავით გავდივარ წილში.

ჯუმბარ ლაქავა ლეგენდა

- ჯ** - ეგავ ბილიკებს, ცხრა წლიანი პაუზის შემდეგ,
უ - ლამაზესი იმედის სულს გზებზე დაეძებ...
მ - ჯერა მიაღწევ სასურველი მიზნებით შედეგს,
ბ - ეწვის ხიდზედაც გადაივლი, გაკაფავ ძეძვებს...
ე - ფოფინები სასულეთში ზეცის სამყაროს,
რ - ადგან იქ არის, ვარსკვლავებში შენი მნათობი,
წ - ოდინი თუმც გლლის... ფარხმალი კი არ გსურს დაყარო...
ე - სმის ზეცის დასს შენი ქება, კაცურ-კაცობის.
ჟ - ამი ჟამს მიდევს, წუთისოფელს, წუთისოფელი.
ა - ისის დროსაც ბევრჯერ სეტყვა „ნალკოტს“ ნალეკავს.
ვ - ელი აქ კვნესის,.. ღმერთთან არის დიდი სოფელი,
ა - რის განკითხვა, ცოდვიანს კი ღვთის რისხვა კენწლავს.
წ - ამაზ ოცნებას მოგზაურო, აიხდენ ვიცით,
ე - რთვერ კი არა ასჯერ მოხვალ დედამინაზე,
ბ - ული გაქვს კაჟის, სასწაული,.. წარსულით იწვი.
ე - წამე მიზნებს, შენი ფიცი მიტომ ვინამეთ.
ნ - ანატრ გაზაფხულს კვლავ ფიქრებით ეხმიანები,
რ - იდო ლეგენდავ, ტანჯვის დროსაც გედივით მღერი.
ა - ისის დილა გეგებება ლამპიონებით,
ა - ქ ასჯერ მოხვალ, უკვდავების დამდგარა ჯერი.

ლუარა სორდიას

- ლ** - იცლიცს იწყებს შენი სულის სიღრმე,
უ - ფრო მეტიც... დასეირნობს ცაში.
ა - რ იდარდო, მტერი თუ კვლავ გიღრენს,
რ - ა იცის მან შენი სიტყვის არსი.
ა - სგზით სწვდები კოსმიურის ფენას,
ს - ასწაულო,.. შენ ხარ სიბრძის წყარო.
ო, ვერ იტან ხშირი ფოთლის ცვენას,
რ - ოგორ ცდილობ ქარი დააწყნარო,
ი - მედების კალთას დაატარებ...
ა - ზრის სიტყვებს ბლუჯა-ბლუჯა კონავ,
ს - იბრძნის ღვინოს მტვერს არ გააკარებ,
მსურს გაიგონ შენი სიტყვის ნონა.

ჭაბუას შედეგები მარადიულია

- ჭ — ავლი რას უზამს შენს შედეგებს,
- ა — ზრთა კონიდან გილიმის ვარდი.
- ბ — უღბულიც ნაზად გულში გიმღერებს,
- უ — უფალი ციდან ღვთიურ ნიჭს გბარდნის.
- ა — რავინ არ გგავს, არავის გავხარ,
- ს — ულ სხვაა შენი „ნიგნის“ შედეგრი,
- შ — ენ შენი სტილის მესაჭედ დგახარ...
- ე — ს მომიტევე, შენთან შევჩერდი.
- ღ — ავწერე გულით ცხელ-ცხელი სიტყვა,
- ვ — ფიქრობ ცოტათი სიტბოს გაჩუქებ...
- რ — ოზგიც მომხვდა და ქარიც მეხს მირტყავს,
- ე — ხლაც წყლის ღორჯო ბერავს ლაყუჩებს.
- ბ — ევრი მეფობს და მეფე ცოტაა,
- ღ — ცი?... ერთი ხარ ამირეჯიბი...
- მ — იამიტებით ყვაავთა კორტნაა,
- ა — ნ რას დაგაკლებს, მავანთა ჯიბრი.
- რ — ეკავს ღვთის ზარი, მწვერვალს გასცილდი,
- ა — გაღიარეს ქრისტეს მეზალედ...
- ღ — იდო მწერალო, ლოცვებს მარცვლიდი,
- ი — ქ კალმით, ზეცის კარი გააღე.
- უ — ახლოვდები მზესა და მთვარეს,
- წ — ურჯი ზღვასავით აზრს აკამკამებ...

- 0** — ქნებ შენახარ სიმშვიდის არე,
ა — ნდა ანათებ ბნელეთში ღამეს.
ილოცებ ვიცი ხალხის ხსნისათვის
არის ცოდვილნი ბევრი ერშიაც.
რომ, ძმას დაეთმო კაენისათვის,
რომ, განმკითხავი მხოლოდ ღმერთია.

შენ, ერის სულის მოძვარო
(უუუუნა ნიჟარაძე – მაჭავარიანს)

- შ** — ენს ხელებში ქვაც მეტყველებს,
ე — ნას იდგამს კლდეში წყარო...
ნ — ექტრით მოსავ გულის ველებს,
ე — ხლა მივხვდი შენ სად ჩქარობ.
რ — იგში დგახარ... მზის სხივს იწევ,
ი — რმის რქით სვამ სადღეგრძელოს...
ს — ასწაულობ... წინ მიიწევ...
ს — ილამაზითაც ძირძველობ.
უ — ლამაზეს ვარდებს რგავდა...
ლ — ოცვით ღვთის კარს გამოაღებ,
ი — ქნებ ვარდიც შენ ერთს გგავს და...
ს — იტყვა გიგავს ტკბილ რძის ნაღებს.
მ — ათხოვრისთვის ხარ სალარო,
ო — რი ლუკმით დააპურებ...
ძ — მებს მოყვრობ და დისთვის ქნარობ,
წ — მერთიც ციდან გადმოგყურებს.
ვ — იშვიშს ინყებს კალმის წვერი...
ა — რ იშურებს სიტყვის ნობათს,
რ — ეროს ჩუმად გულში მღერის.
ო, — გიცხადებს ლექსიც ნდობას.

**თუ შეიხადავ ჩემს სულში,
ზეციური ძალით დაიმუხტავი, ჩემო მკითხველო...**

- თ** — უ დაგჭირდები ვიქცევი საბნად,
- შ** — ფაქიზესო, ჩაგსვამ უბეში.
- შ** — ური შორს ჩემგან, მტკივა და აბად,
- ე** — ნით მსურს ბევრჯერ მოგცე ნუგეში.
- ი** — ცის სულეებმა მათთან, რომ ვსტუმრობ,
- ხ** — ანდახან როცა მენატრებიან. . .
- ე** — ნძელეებს ვკოცნი, ჰო, არა ვხუმრობ,
- რ** — ედის ცრემლებით ამტირებიან.
- ა** — რ მინდა ვინმემ დარდით იაროს,
- ვ** — ეფერები და წამლად ვედები.
- ჩ** — ემად ყველა რომ გავიზიარო,
- ე** — კლებშიც იქნებ ვნახო ედემი.
- მ** — უმლი მესევა, წინ ბურუსია,
- ს** — აით გადავდგა ნაბიჯი ნეტავ.
- ს** — ეტყვა ცვივა და ცივი სუსხია,
- ა** — ღრან ტყეებში სიარულს ვბედავ. . .
- რ** — ოცვა ვთქვი. . . თავი დაბლა დავხარე,
- მ** — ევშფოთდი. . . ღმერთმა ხმა მომანწვდინა:
- ი** — მედი ხარ და ყველას დამხმარე,
- ზ** — ზღვა ტკივილებით ცრემლებს განნიდა.
- ე** — ღვის მათრახით გავროზგავ ყველას,
- ც** — აზე დიდი გაქვს ტკივილით გული.
- ი** — ა ხარ ნაზი, ხან ცისარტყელა,
- უ** — ჩუმრად ბრძოლობ დარდნამოსხმული.
- რ** — იოში არა, ბროლის ხარ მძივი,
- ი** — რმის შვილი ხარ, დაეძებ დედას,
- ძ** — აძით შემოსილს თუ შვილზე ჩივის,
- ა** — ქარწყლებ იმის დარდსა და სევდას.
- რ** — ოცვა გამშვიდება, იმედი უფლის,
- ი** — ღიმი მაშინ, მზეს ხედავ როცა.
- მ** — ოვლის სუსხსაც შენ არასოდეს უფრთხი,
- რ** — იდ ტკივილებს კი გიმშვიდებას ლოცვა.
- ა** — სე მოვედი მკითხველო შენთან,
- ი** — მედებს მოგცემ, რაც გამაჩნია.

- მ** — ოდი, უსმინე ამ გულის ფეთქვას,
უ — ფალი ლოცავს, ვინც შემამჩნია.
ხ — ის ჩამოხლეჩილ ტოტზეც კი ვტირი,
ტ — კივა და ცრემლი ცვივა მერქნიდან.
ე — ნა არა აქვს, არც სახე-პირი,
ბ — უნება კაცად ხომ არ შექმნიდა?!
ღ — ა-იაებსაც ბევრჯერ გაჩუქებ,
ჩ — ამიჩის ჩირით ჩაგიტკობ პირსაც...
ე — რთი ვარსკვლავი ჩემიც აშუქებს,
მ — ილიმის, ალბათჩამთვალა ღირსად.
ლ, — როგორ, მინდა ცის ცისარტყელებს,
მ — ივეფაქიზო მეც ჩემებურად.
კ — უნაპეტ ღამეს აფოთქილ ტყემლებს.
ი — მედის ქუდი, რომ დაუხურავთ.
თ — უკი შემხვდება ანკარა წყარო,
ხ — არ-ირემივით ჩავიკლავ წყურვილს...
ვ — არდო, ეკლები არ გამაკარო,
ე — ცლება მინა, ჩემს ღამაზ სურვილს.
ქ — ოყაზე ცრემლმაც დაიდო ბინა,
ც — ცნებებს კვლავ აქვს იმედი ხვალის,
 არ დაიჯეროთ, რომ მშვიდად მძინავს,
 ვერ გადვიხადე ტკივილის ვალი.

გული მსურს მოგცემი, მე სახელად “სიკეთე” მძვინა.

- ბ**—ულს მოგცემით და... ნვიმის დროსაც შეგიფარებთ,
- უ**—ლამაზეს ვარდს გაჩუქებთ გაზაფხულზე,
- წ**—ოცვით იმედს ტანზე საბნად დაგაფარებთ,
- ი**—ებს დავრგავ წინაპართა ნაფეხურზე.
- მ**—ოვრწყავ ლექსით გამოფიტულ სულის ნაყოფს,
- ს**—ასაფლავ გამითხაროს თუგინდ მტერმა,
- შ**—ნდა მენდოთ, შეგახვედრებთ ყველას სამყოფს...
- რ**—ომ იცოდეთ ამას შევძლებ, რადგან მჯერა.
- ს**—ადლეგრძელოს შევსვამ თქვენთვის, განსხვავებულს,
- მ**—ოყვასს ვეტრფი, თუმც ეკლები მედებიან...
- ო**—მს მოვიგებ, ლექსს არ დავწერ გაავებულს,
- ბ**—აზაფხულდა, ჩემს ჟურნალში ედემია.
- ც**—რემლი წამსკდა, როს დამკანრა აკაციათ,
- ე**—ხ, არა ღირს გახსენება ამის ალბათ!
- თ**—ბილი ქურქი, მე სიკეთის, ტანთ მაცვია,
- მ**—ოქუხს რითმა, ის მეყოფა სნეულს აბად.
- ე**—რს სალბუნად, უშურველად, ჩემს გულს მივცემ,
- ს**—აუკუნის კარს შევალე მოფერებით,
- ა**—თინათის სიყვარულით ცის წამს დავლევ,
- ხ**—ავსს არ იჩენს ჩემი ხელით ნანერები.
- ე**—ნძელებმა მომახარეს გაზაფხული,
- წ**—ურჯ ზეციდან მზის სხივები მენვევიან.
- ა**—რის მიწაც ნიქარებით გადახნული,
- რ**—ა გადაღლილ უღელს მარჯვედ ეწვევიან.
- ს**—ანმისიდან მაღლი წვეთავს, მისხალ-მისხალ,
- ი**—ფრქვევიან დილის ცვარზე “ათინათად”...
- კ**—ეკლუცს ინყებს ხის ტოტი და კვირტებს ისხამს,
- ე**—კლები კი, ვარდს მოჰყვება ტანზე მზითვად.
- თ**—ოლიები წყლის სარკესთან დაფრინავენ,
- ე**—ნამებათ თეთრი ფრთები სუფთა შხეფით,
- მ**—დინარეზე ლამაზ ბუმბულს გაფინავენ,
- ქ**—არავანი დასეირნობს სწორი გზებით.
- ვ**—აზი ყვავის, ხვავრიელად მტევენებს ისხამს,
- ი**—ქ, ზეცაში, ვარსკვლავს შუქი აუნთია.
- ა**—მოდის მზე, საწმისიდან მირონს მისხამს,
გულს მიცოცხლებს, გულიც თქვენთვის დამითმია!

ჩემო მკითხველბო, თქვენი

ტკივილი მტკივა

- ჩ**-უმაღ თარეშობს ქარიშხალი, ისევე მლიქვნელობს,
კ-კალმა გული დამისერა, დარდმაც დამთოვა.
მ-ომიახლოვდი ჩემთან მოდი, ჩემო მკითხველო,
ლ-ცნებამ თქვენთვის, რწმენის ფრთები ჩუმაღ მათხოვა.
მ-ინდა სუყველას იარები, რომ დაგიამოთ,
კ-ონით იები დაგირიგოთ, გასვათ მთის წყარო.
ი-ცრემლებიან იმედები, ვცდილობ არ გავნოთ,
თ-ითოეულს მინდა, დარდ-ვარამი გადაგიყაროთ.
ხ-ობისფერია სიყვარულის მარგალიტები,
ვ-სტირი აგვისტოს... გულში დამჭრა კანი დამიწვა.
ე-კლებში არის აფხაზეთის ნაზი ტიტები,
ლ-ელში დამხრჩვალი ღამის მთვარე, დარდებთან მიწვა.
ე-ნაცვლებიან იმედები სევდის ავსულებს,
ბ-ომბმა დაღენა სამაჩაბლოს სახლის კედლები.
ლ-მით არ უჩანს გულის სევდას დასასრული და...
თ-უთიყუშივით ბუტბუტებენ ჩვენი მტრედები.
ქ-არო რას ზმუი, დააყენე კორიანტელი,
ვ-ინ მოთვლის შენი ბოროტებით ცოდვას ჩადენილს.
ე-რთხელ კი არა ბევრჯერ მცვივა შენგან ფანტელი,
ნ-ატყვიარ გულში ალბათ ტყვიას ველარ გავდევნი.
ი-მედი გაქრა, ტყე-პარკები როცა დაინვა,
ტ-ოტები ნედლი აკვნესდა და ააღდა ცეცხლი.
კ-აენის მოდგმით დედაბოძი ბევრჯერ ნაიქცა,
ი-ცის განგებამ რად შემძულდა, ოქრო და ვერცხლი.
ვ-ბრძოლობ პოეტი, მინდა ჩემს ხალხს გული გავუთბო,
ი-აგუნდვიით ავამაღერო ჩემი მკითხველი.
ლ-ოცვით და რწმენით ნარ-ეკლები უნდა გავთიბო,
ი-აიები მოვაცოცხლო, ჩემივე ხელით.
მ-იყვარს ერთგული კლდის არწივის ჩუმი ჩურჩული,
ტ-ოროლას სტვენა და ბელურას ტკბილი ღულუნი.
კ-ოცნა მნათობის, ასრულება ყველა სურვილის,
ი-ანვარშიაც უღალატო გულის ღულუნი.
ვ-ინ მიმიხვდება რას განვიცდი როცა სხვას სტკივა,
ა-რავის სჯერა მათთან ერთად რომ მწარედ ვსტირი.

თუ სხვას არა აქვს, სევდის ცრემლი თვალიდან მცვივა,
ვნაღვლობ ძალიან, ვემგვანები მტირალა ტირიფს.
ჩემო მკითხველო, იმედს გჩუქნი, რომ არ იდარდო,
ელოდე მშვიდად, ჩემი კალმით დაქროლილ ნიაფს.
ავდრების მერე, მინდა შენთან გამოიდაროს,
გული მსურს მოგცე... მე სახელად „სიკეთე“ მქვია.

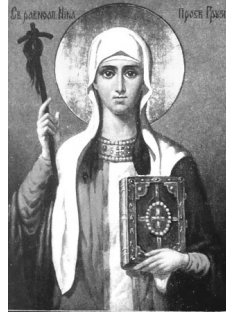
**„ათინათი“ სიყვარულის ფრთებით
შაგომსავთ. . .**

- ა** — რ დამზოგა კოკისპირულ წვიმამ,
თ — ბილ ზაფხულში კვლავ მას ვებრძოლები.
ი — მიტომაც ტკბილად აღარ მძინავს,
ნ — არეკლებსაც აღარ ვებრალეები.
ა — თჯერ მოვკვდი... ქარი სულს არ მარჩენს,
თ — ბილ გულს უკვე, ო, ძალიან უჭირს.
ი — ცით? მაინც არ დავზოგავ მარჯვენს,
ს — ისხლსაც მივცემ მათხოვარს და დუხჭირს.
ი — ავნანას ჰანგით დაგაძინებთ,
ყ — ინვამ ნეტავ კვლავ არ გადამღალოს,
ვ — იცი ტვირთი მოვიხვიე მძიმე,
ა — რა, სეტყვავ, ხელი აღარ მახლო.
რ — იროჭრელით გაზაფხული მომყავს,
უ — ფრთო ფრინველს გავუგზავნი ვარდებს.
წ — ოცვით სულეთს დავუმშვიდებ მოყვასს,
ი — ირმის რქებით ჩამოვკიდებ ფარდებს.
ს — საქართველოს მუხლს მოვუყრი მუდამ,
ფ — რთებს შევასხამ სიყვარულით მკითხველს.
რ — ეროს მღერი მზე მახურავს ქუდად,
თ — უ გსურთ სითბო, ჩემს წიგნს მოაკითხეთ.
ე — ნძელებს მე დაგიკრიფავთ რამდენს,
ბ — ურუსშიაც თქვენთვის ლექსებს დავწერ. . .
ი — ცით? მაღლი მე კვალდაკვალ დამდეგს,
თ — ოვლშიც მიზანს მოთმინებით ვაღწევ.
შ — ეშასავით ვინვი საქმის ალში,
ე — ს მიჯდება თუმც სიცოცხლის ფასად.
ბ — აზაფხულთან მე არა ვარ ვალში,
მ — ინდა ბევრჯერ, რომ დაუთმო ქარსაც.

- ო** — მის კადრებს ახლა კი არ ვხედავ,
ს — აქართველოს წარსულშიაც ვსტირი,
ა — სი, ერთთან... ერს ქუდბედად დასდევს,
ზ — ერხვის ფოთლებს სისხლს უშრობდა ფითრი.
თ — ვალზე ცრემლი ბევრი მქონდა წინათ,
ცხრა აპრილის ქარი ზმუის ჯერაც...
სამშობლოსთვის მუდამ თავს გავწირავ,
ბედისწერამ თუ მე დამიჯერა... .

**ათინათი წმინდა ნინოს
გაღლითაა შამოსილი**

- ა** - მოდის მზე... თოვლს სხივები აატირებს,
„თ - იბათვის” თვე, აბრწყინდება ათასფერად.
ი - მედია შემისრულებს დანაპირებს,
ნ - აზამთრ გულში, იმედებით მომეფერა.
ა - ლიონზე აშრიალდნენ ხის ფოთლები,
თ - ბილი სიო დაათბუნებს არემარეს.
ი - წვის ალით, სალოცავში ღვთის სანთლები,
ნ - ამოვდექი... ბედო, ტკივილს ხომ მაკმარებ.
მ - იბალახობს ეს ზამთარი იძულებით,
ი - ცოხნება... ააშენა ღრუბლის გორა,
ნ - ინო წმინდავ, შენ მშველელად მეგულები,
ღ - არდებს უკვე, ქვა და ღორღით ამოვყორავ.
ა - მოვავესე სანნახელი ყურძნის მტევნით,
ნ - ამიანი მარცვლებიც მწამს არ დაჭკნება.
ი - ქნებ ჩქარა ყანნით შევსვა ტკბილი წვენი,
ნ - აწვიმ ბადაგს არ ვაცალო დამაჭრება.
ო, - ვილოცებ ჩემს ხატებთან ყოველ დილით,
ს - აუკუნეს ტკივილებით გავეტოლე.
მ - უმლი მჯაბნის, მწუხარებით ველარ ვივლი,
ა - თჯერ მომკლან, მაინც სხვის რჯულს არ ვიტომებ.
ღ - არდი თუკი ისევ - ისე მომერევა,
წ - ოცვას ვიტყვი „იმედს” ფარად ავიფარებ...
ი - ფქლის ღეროს, თუკი ღვარძლი შეერევა,
„თ - აველს” ჩუმად ჩემს უბეში შევიფარებ.
ა - ფრებს გავშლი ისევ ხვალის, მომავლისთვის,
ა - რწვივის გუნდს ისე როგორ დავწვევი.
მ - ური მძაგს და... დამითმია ბევრჯერ სხვისთვის,

- ე** - რთი ათად გაჭირვებულს შევეწევი.
მ - ე თუ მტერი, ძველებურად კვლავ ამხანჯლავს,
ლ - მს მოვიგებ... მოთმინებით ალბათ ისევ ...
ს - ინაზით და სიფაქიზით სიტყვებს ვხარჯავ,
ი - აც ნაზად ბურქებიდან ჩუმად მიცქერს.
წ - ურჯ ზეციდან შენ გვფარველობ წმინდა ნინო,
ი - ქნებ შენებრ იანუსზეც ქება გვეთქვა...
მისი არ გვწამს... ორპირია არ გვინყინო,
შენი ხატით „ათინათის“ გული ფეთქვას.

შედეგები და მარადიულობა
რეზო აღამიას
შემოქმედებაში

შ—უქს ასხივებს, მზეს ირეკლავს შენი ფუნჯი,
ე—ს ნიჭი, შენ, უშურველად ღმერთმა მოცვა,
რ—ედო ზარს სცემ, გიყვარს ფერი — მუქი ლურჯი,
ე—სმის უფალს, ჩემი კალმით მეც რომ გლოცავ.
ვ—ერ ჩავნვდები შენს სიღრმეთა ნიჭის არეს,
რ—ოგორ ვცდილობ გზა გავკვალო, სულის ცელით.
ე—ს თქვენა ხართ, მიღმიეთის ციურ მთვარე,
ბ—ინდ ლამეში დედამინა შუქს რომ ელის.
ი—ქ ამედოს, რომ ადარებ დილის ცისკარს,
რ—იდ ვანგოგსაც ქების სიტყვებს არ დააკლებ,
ა—მიტომაც ლექსს დაგინერ ახალს, ცინცხალს,
მ—ზეა შენში, ღვთის ქვაბში რომ ოქროს ავლებ.
ა—ი ისე, ჩემი კალმის ფიქრის ფონზე,
რ—ამდენჯერმე ვილიღინებ იდილიას,
ა—ვაცეკვებ ლამაზ სიტყვებს ალიონზე,
რ—იდ მხატვარზე ლექსის წერა ადვილია.
ი—ის სურნელს შემოვაფრქვევ შენს ნახატებს,
შ—ფრთხილდები ღვთის შედევრებს მოკრძალებით,
რ—ამაზად რომ კვლავ სიცოცხლის რწმენას მმატებს,
ლ, — ცეცხლია, ინვის ფერთა აალებით.
ბ—ობოქარი ზღვის ტალღაა, ხანაც თერგი,
ა—თასნაირ სახეებით მაჯადოვებს.
რ—ა სითბოა, დაჭყუმპალობს წყალში გედი,
ე—ს სიმდიდრე გულის კედლებს მიფართოვებს.
ზ—ოგჯერ სივრცეს, შორს კოსმიურ ცასაც სწვდები,
ლ—რაგულებს აშხმარკალებ შენ ხის ფუნჯით,

ა—ისის დროს ფიქრის ტბასთან აყვავდება,
ღ—ა იქმნება შედევრები მეფე ქუჯის.
ა—ცისკროვნებ წინაპრების განვლილ გზებსაც,
მ—ილიონშიც არ გადაცვლი შენს ფიროსმანს,
ი—ქ მხატვრების საფლავებთან რგავ იებს და...
ა—მიტომაც გინოდებენ ღვთის დიდ მგოსანს.
ს—ასწაულობ, ფუნჯით ხატავ რალაც უცხოს,
შ—ავ ღრუბლებს რომ გადადენის მიღმის იქით,
ე—ფერები შენს აფხაზეთს იმედს უხმობ,
მ—აღლა დიდ ღმერთს ადღეგრძელებ, ფუნჯის ჭიქით.
ო,— ამღერებ ზღვის გედივით ყველა ნახატს,
ქ—არბორბალას ჩამოახრჩობ შედევრებით...
მ—გონი ჩავწვდი, როგორ აკრავ სხივით არტახს,
ე—რთი სიტყვით დაგიპყრია მთათა ზღვრები.
ღ—ედ-მამის სულს გაახარებ, გენიოსო,
ე—სმით მშობლებს, შენი შრომით ცას რომ გასცდი,
ბ—არაქა გაქვს, გულით აღარ დაიკვნესო,
ა—ხლა მივხვდი იდეებს რომ ღმერთი განვდის.
შ—ენ გახურავს, უფლის მადლის, წმინდა ქუდი,
ი—სე გშვენის, მტერსაც ბევრჯერ შემუშრდება.
 გაიხარე, აიცილე თოვლის გუნდი,
 და გჯეროდეს აფხაზეთიც დაბრუნდება!

მთვარის ჩრდილები

ბატონო ილია, თქვენი ნახატების დათვალიერებით ზღაპრულ ლაბირინთში მოვხვდი, გზა ამეხნა და ფერთა პალიტრაში დავრჩი

- ბ—ევრი ვიფიქრე, დამეუფლა წერის სურვილი,
ა—მოვალაგე ყველა სიტყვა, რაც კი მეზადა,
ტ—კივილით გული მწარედ არის გულდამდულრული,
მ—მის სურათებს ნახატებში ჩვენთვის ებარდნა.
ნ—ანგრევ ადგილში არხეინად სახლობს ნალველი,
ლ—ხრავს ფუნჯი და დარდი ფიქრში დაბუდებულა.
ო—წვის, ალშია აფხაზეთი, ტირის ნალვერი,
ლ—ომის ბოკვრები უცხო მხარეს დაბადებულა.
ო—მიტომ დუმან ეკლესიის გუმბათები და...
ა—ისი არ ჩანს, ჩანისლულა ირგვლივ მიდამო.
თ—ოვლში ნაზ კვირტებს არ ეშლებათ თეთრი ბაფთები,
ქ—არიშხლის დროსაც გამარჯვება უნდა ვინამოთ.
ვ—ხედავ მხატვრობით დაგიპყრია მყინვარის ქედი,
ე—სხმება ფრთები ქართველის დედას, იძრობს მანტიას,
ნ—ანვიმარ გულში აღილინდა იმედის გედი,
ო—სმის ურმული, სურათებით მირჩენ ნატყვიარს.
ნ—აისრი მკლავი კვლავ გაუძლებს ურჩხულთან ბრძოლას,
ა—მოფოფინდა სხივები და ბრიალებს ალი...
ხ—ელში კალამმა უნებურად დაიწყო თრთოლვა,
ა—მოჩუხჩუხდა ანკარა და იმედის წყალი.
ტ—უჩების კვნეტა დავივინყე, უსიტყვოდ ვდუმდი,
ე—ხლაც მაჟრჟოლებს, ქალი ცაში როგორ ბრძოლობდა.
ბ—ევრი ნალველით, გულო ჩემო, ნუ გამიხუნდი,
ო—სევ დამთოვა, მზე მინდოდა ახლოს მყოლოდა.
ს—აით წაგიყვანს ბედისწერა არ გეკითხება,
დ—არდით ივლი თუ მეფესავით გინევს ცხოვრება,
ა—ისი ბევრჯერ ახლოსაა, ხან ქარით ფრთხება,
თ—ოვს და ქარიშხლით ტკივილები განმეორდება.

- ვ**— კენესი და ცრემლი წამნამების გახდა მოსახლე,
ა— ტირდა ფუნჯი, ნახატები თითქოს ფერდება.
წ— ომივით ბიჭებს როს იგულებ სხვების მოახლედ,
ი— მათი დარდით ტკივილები წინ გეფეთება.
ე— რთხანს ვიფიქრე, არ მივხედავ გრძნობით ნახატებს,
რ— ამდენჯერ უნდა ამიცრემლონ თვალი ფერებმა?
ე— ს სურათები ცოდნას მისცემს დიდს და პატარებს,
ბ— როლის მძივია... მარგალიტის მშვენიერება.
ი— ფეთქებს ნუში და ტყემალი აყვავილდება,
მ— ავთავებით უხვად დაყრი დოვლათს კალოზე,
ზ— არზეიმებით სულის ზარი ანკრიალდება.
წ— ონის მოკრეფით ვილიღინებთ საქართველოზე.
ა— იკრიფება დილის სხივით ნამის წვეთები,
ჰ— ირს გიკოცნის მზე, ის სითბოთი ცრემლებს გაგიშრობს,
ჯ— იჟრაჟია და ქარო, სულში ნუ ეფეთები,
ქ— ღიმის მთვარე, მწვერვალები უნდა დაიპყროს.
ღ— ურჯთვალა იამ აგიცეკვა მხატვარს ხელები,
წ— ომივით მთიულს ღმერთმა მოგცა დიდი ნოდება.
ა— მ დროს პოეტებს ღვთით გვეძლევა დავალებები...
ბ— ევრ ლექსს მოგიძღვნი თუ კი ეს შენ მოგეწონება.
ი— ის სურნელმა მომხიბლა და თითქოს დამათრო,
რ— იჟრაჟზე ნამმა, ყვავილებმა, ოდამ, ნალიამ...
ი— ასამნებმა სილამაზის ხიბლით ჩამათბო,
ნ— აომარ მიწებს თუმც ნახატშიც სტკივათ ძალიან.
თ— ითქოს გულისთქმას შეიგრძნობ და შენში სახლდება,
ე— სხივფერება შენს პალიტრას მზის ათინათი.
ბ— ევრი ტკივილით, ქარიშხლებით დღენი გაკლდება,
შ— ურით და ომით ეს დღეები ხდება წარმართი.
ღ— აგუნდების სამყაროში რას ჩხავის ყვავი?
მ— ოვარდნილ ფერებს ხატავს დარდით შენი მარჯვენა.
წ— მგადახდილებს აგვიწკეპლეს ისევე კანი,
ვ— იცი, რომ უფლით კვლავ ეწვევა სულს გადარჩენა.
ხ— ოხოზივით მსურს პურის ყანებს გადავუფრინო,
ვ— ელზე გავიჭრა თუკი ნისლით არ დაბინდდება,
ღ— ედა თბილისში ყვავილები გზებზე დაფინო...
ი— ბრძვის კალამი, ნახატებზე წერა მინდება.
ბ— რაალი არის ყველა შენი სულის ნახატი,
ზ— ღვა არის ლურჯი, სადაც დიდი ვეშაპი ცურავს...

- ა —ისი არის გაზაფხული, ომის დროს მარტი,
ბ —ზვირთებულ ნიჭს ღვთის ქუდი რომ ხურავს მეფურად.
გ —დინარე არის... ხანაც ნატვრის ხესაც კი ვადრი,
დ —ნძელებია, გეფინება წითელ ხალიჩად.
ე —ვერ სურვილს ვიტყვით, მწამს სუყველას გვენვევა მადლი,
ვ —უგეში არის, ძილში გიდევეს თავქვეშ ბალიშად.
ზ —ნგელოზია... ჩაგჩურჩულებს, დახატე ბევრი!
თ —ედაა შენი... ჩაგაძინებს მკლავზე ნანათი,
ი —ღუ გასწავლა, გაგზარდა და გამშვენებს წვერი,
კ —უნჯით უფალმა აგატარა დიდი აღმართი.
ლ —ს რამოდენა მდინარეა... ჩავკალ წყურვილი,
მ —იონი არის დაკაშკაშებს მთვარე ზეციდან.
ნ —ითები ცეკვავს, მომეძალა წერის სურვილი,
ი —ღვთოვანება დიდ მწვერვალებს უკვე გასცილდა.
პ —ალმები არის და ვარდების ნაზი სუნამო,
ჟ —აცისკროვნებ ფუნჯით სიოს, სუნთქავს ბუნება.
რ —ამაზი არის და ფერებით ცხელი უდაბნოც,
ს —სმის ურმული... აფხაზეთი დაგვიბრუნდება!
ტ —ოროლა მღერის, ვაზი ყურძნით გადახუნძლულა,
თ —ამდენს შრომობ, რომ ააცეკვო ფუნჯით სამყარო,
ი —ლარასოდეს არ დავეცეთ ასე უძლურად,
შ —არს და ქარიშხალს ხელოვნებით უნდა გაგყარო.
ჩ —ფეთქებს ხელში სიყვარულით გულის სიუხვე,
ც —ა იმედებით გაბრწყინდება კვლავ საქართველო.
ც —აფაქიზებს ნახატები მთებს და ჭიუხებს,
ვ —ინ იცის დიდმა ხელოვნებამ მთლად გაამთელოს...
გ —ა დიდი ზღვაა... ცივი მთების ედეღვასი,
გ —რდილია მთვარის, ხანაც კიდევ შმაგი თერგია,
დ —ალბუზიდან გამარჯვების ხმები გაისმის,
 დიდო მხატვარო, ეგ სიმდიდრე უფლით გრგებია!

სასტუმრო ოთახში

ნიკო ხერკელაძე უდავოდ დიდი მხატვარია, მის ტიტულზე თვით მისივე შემოქმედება ლაპარაკობს. ნამდვილ შემოქმედს, რომ პოეტური გარემო სჭირდება ეს ხომ ჭეშმარიტებაა, ისიც არაა მოულოდნელი, რომ ბუნებისა და თვით სამყაროს წიაღში დაეხეტება ხელოვანი. ამ დროს, ის ძალიან განიცდის, რადგან სახლში ელოდება, პალიტრა... იგი თვითმყოფადი, თავისებური გროტესკული ხედვის მხატვარია. ნიკო ხერკელაძის განტვირთვა ნადირობა იყო, ბუნების ხელით შექმნილი ფერთა გალერეა, ერთხელ ნადირობისას წინ დათვის ბელი შეხვედრია სხვა მონადირეებისგან დაჭრილი, როცა მის თათებს შეხებია, ისეთი სიბრალული უგრძენია, სახლში წამოუყვანია. არ დაუკლია ყურადღება, მაგრამ ბელი მომკვდარა. ნიკო ხერკელაძეს დაუმუშავებია და ფიტულისათვის სასტუმრო ოთახში განსაკუთრებული ადგილი მიუჩენია. იარაღი იქვე ჩამოუკიდია გულდანყვეტილ მხატვარს და იმ დღიდან ნადირობა აუკრძალავს.

ნიკო ხერკელაძე არა მარტო დიდი მხატვარია, მას საკუთარი ძალა მწერლობაშიც უცდია. გამოცემული აქვს წიგნი “ცრემლში ნალესი ხმალი” იგი გიორგი სააკაძის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას ეხება.

მხატვრის ლამაზი ბუნების, ადამიანური სულის და დიდი ხელოვნების პატივისცემით, მკითხველს ვთავაზობ ჩემს შთაბეჭდილებას ლექსად.

“ცრემლში ნალესი ხმალი ნიკო ხერკელაძის შემოქმედებაში”

- ც**—რემლში ლესავ ისტორიის მოგონებას,
- რ**—ომ შენ ცდილობ მოიხადო ვალი ღმერთთან,
- ე**—ს შენში ზის საუფლოდან შთაგონება.
- მ**—უხლს მოიყრი, წერ და ხატავ წარსულს ერთად.

წ —უარსაბის სიყვარულის გაშმაგებამ,
შ —ეურია მეფის სისხლი დაბალ ფენას.
ღ —მი სიყვარულს ეშმამ ავნო და განგებამ,
ნ —ექტრის ნაცვლად შეახვედრა ცრემლთა დენა.
ა —შკარაა, რა საოცრად გამოხატავ,
ჩ —ომ გიორგის თუ რა ხვედრი ერგო წილად...
ც —გ სურათი ქსნის მებრძოლთა, რჩება ხატად,
ს —ამშობლოსთვის, ძმების სულის თავგანწირვად.
ღ —ქ, შორს მთებში ნადირობდი მთიულ გულით,
ხ —ო, რა ჟინით ერეოდი ბუნაგს მხეცთა,
მ —ერე დათვის ბელი ნახე დაკარგული,
ა —რ გინდოდა რომ მოგეკლა, ტყვიას შეცდა.
წ —ოცულობდი გადარჩესო, ღმერთს შესთხოვდი,
ღ —ს თვალეში განწირული გიყურებდა.
ნ —ადირობა იქვე დაგმე, დადექ ოხვრით,
ი —მ ბელივით გულს დასჭირდა განკურნება.
კ —აცთა მოდგმამ ჩაგაფიქრა, სისხლს ინმენდდი,
ქ —, —გტკიოდა... ღმერთო, მხატვარს მიუტყვე,
ხ —ო, ცრემლს ღვრიდი, დაიჭერი და ითმენდი...
ც —ს შეცდომა სულის სიღრმით დაიტოვე.
რ —ამხელა ხარ, მიჭირს კალმით შეფასება,
კ —ალამი კი, იმ ბელივით დაბურდღუნობს.
ე —ს ცრემლები “ნალეს ხმალში” ასმაგდება,
წ —ოცვას ვიტყვი, სანთელთან მსურს ვიღუღუნო.
ა —სჯერ გლოცავ ხელოვანო, სულის ხსნისთვის,
ძ —ირძველ ადათს მოყვასში რომ გააღვიძებ.
ი —ს სხივი შენ მოგინყვეტავს მალლა მზისთვის,
ს —ამკურნალოდ ვიყიდით და ჩვენ შევიძინებთ.
შ —ენი სული მე წმინდანად მსურს შევრაცხო,
ე —ს ხატები მირონია შენს ხელთ ქმნილი,
მ —ინდა ყველა ქართველს ფრთხილად რომ მოვაცხო,
ლ —, —მაშინ კი, ერის შვილნი ლოცვით ვივლით.
ქ —არის დროსაც ძმობის ხიდი უნდა გავდოთ,
მ —ივუტევოთ ავის მსურველს, მხატვარივით,
ე —ს ახლავე, ხვალისათვის არ გადავდოთ,
რ —ა თუ არა, მაშ ვიბრძოლოთ გიორგივით.
ე —რს ასწავლე, ხელოვანო, ხმალის ღესვა,
ბ —ელში ღმერთმა გაგიღვიძა სიყვარული.

ა—ბა ერთად, ჩვენ მშვიდობის ყანნი შევსვით,
შ—ემოვძახოთ “ჩაკრულოთი” კვლავ მაყრული,
ი—ქნებ ისევ, კვლავ დაგვეთმო კაენისთვის,
და არ ვლესოთ თუნდ მტერთათვის მკვლელი ხმალი,
მადლობა შენ, ღვთის რჩეულო, სულის ხსნისთვის,
რომ ყველაფრით მოიხადე ღმერთთან ვალი.

ბარი ჩაჭიკაე
რუსთავს ახალი ცოდნის
ფრთხვი აჩუქა

- ბ** - იზგიზებენ რუსთავ-ქალაქს ცოდნის ფრთები,
ა - ისია... ბრდღვიალებენ მზის სხივები.
რ - იგრიგობით შეიმშრალა ნისლმა თმები,
ღ - მედებით წამოზრდილა აქ ვერხვები.
ჩ - ანაფიქრი მით გამართლდა, ღმერთს რომ უხმობ...
ა - ფრებს გაშლი, ოკეანეს გადაცურავ.
ფ - რთები, ფრთები, კვლავ ახალი კიდეე უცხო,
ი - მდენს შრომობ, ცასაც მალე გადახურავ.
ქ - ეძვ-ეკლები გათიბე და ვარდი დარგე,
ე - ნძელები თავს უხრიან აქ მოსულებს.
მ - ამის შვილო, იმას ფიქრობ "ვის რა არგე".
რ - ამდენს შრომობ... იმედს გვჩუქნი ბევრს და ულევს,
უ - ფლის კუთხეს მოწინებით გულს გადაუშლი,
ს - აიდუმლოს ეტყვი ჩუმად რაც შენია...
თ - უკი ქუჩას ხინჯი ქონდა რამე გუშინ,
ა - ხლა შენით ხესაც სული შერჩენია,
ვ - აზი ყვავის, გაფოთლილან აქ ნუშები,
ლ - იცოცხლე ქუხს, სიყვარული არნახული...
ა - კვირტულან ატმები და ალურჩები...
ხ - ოდა შენით შემოსულა გაზაფხული,
ა - თასნაირ ფერებს იცვლის ცისარტყელა.
წ - ელიანში დაჩიტულა ნარცისები...
ღ - მედებით ნანგრევებიც ამეტყველდა,
ც - რემლი გაშრა, მოშუშდება ნაისრები.
ო - ფლში ცურავს... შრომის ოფლში ეს კედლები,
დ - იდი რწმენით... მომავალს ზრდი უფლის მორჩილს.
ნ - იჭიერო, მიგიღია მედლები და...
ი - მდენია მე მის დათვლას ველარ მოვრჩი.

- ს - ადღეგრძელო უნდა შევსვა ლექსის ყანნით.
 ზ - ერს იცვლიან ნისლიანი სევდის მთები.
 რ - ოგორ ვხარობ, ზეცის მაღლი მხრებზე განვიმს,
 თ - ოვლის ფიფქით გაყინული, მეც აქ ვთბები.
 ე - ს რამდენი წიგნი ხელში გაგინალდავს,
 ბ - ევრიც გლოცავს... ბევრიც დადის დარდმოსხმული.
 ი - აკობის ცოდნით იცავ ქართულ ადათს,
 ა - ლბათ რმერთი შენთან არის ჩამოსული.
 ჩ - ანაფიქრით რუსთავს კიდევ რას პირდები,
 უ - ფრთხი ქარს და... ბედს კი მაინც მისდევ კვალში,
 ქ - ალაქია... შენ ხარ ამის ლიდერი და...
 ა - მოდის მზე... არ დარჩები შენს ერს ვალში.

მამულო ჩვენო! **(ნუგზარ ნადარაიას)**

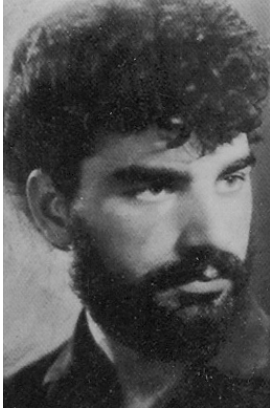
ნ – აომარ მიწებს სევდის ნისლი გადანაცვრია,
უ – ფრთხის ცივ ტყვიებს ვარდები და გლოვით ყრის ცრემლებს,
ბ – ულში დაჭრილა, ჯერ გაუშლელ კვირტს, რომ აცლიან,
ზ – ოლი სისხლისა ამჩნევია ბალსა და სკვერებს.
ა – მოიზრდება ფესვებიდან ისევ ნერგები,
რ – იროჭრელის დროს მზის სხივები ყინულს გაადნობს,
ნ – არ ეკალშიაც ცხოვრების გზას ნიჭით ერგები,
ა – მ დროს ნაფიქრალს, კოლხ მეგობრებს ბევრჯერ გაანდობ.
დ – ენთის სუნია, მონამლულა შხამით მიდამო,
ა – რიდილია დაავინყდათ? რა ღვთის ნყრომია,
რ – ამენაირად „გათენება“ უნდა იწამო,
ა – მერ-იმერი აირია, მგლური მტრობაა.
ი – ფრქვევა ტყვია, გადაბუგეს მწვანე ხავერდი,
ა – რ გვიჩერდება თვალში ცრემლი, ვგლოვობთ და მოვთქვამთ,
ს – ეტყვა მოვიდა, შემოიჭრა ქარი თავხედი.
და თუ დავვითბა, შრომა ჩვენს ჯიშს ოდითგან მოგვდგამს,
მაშინ ვიმღერებთ, მეგრულ ნანას და ძველ ჩაკრულოს,
ჩაის ყლორტებით აივსება ხის კალათები.
მამულო ჩვენო! ქრისტესავით ჯვარზე გაკრულო
სულს გიბურღავენ, ხორცს გწინკნიან კვლავ ჯალათები.
ბატონო ნუგზარ, აზრით ამკობ აკადემიას,
მჯერა უფალი აფხაზეთში ჩასვლას გაღირსებს.
„ფაზისელების“ იმედებიც აყვავდებიან,
გამოგვიჩნდება ერში ისევ აზრთა გამრიგე.
სიმართლისათვის, ისარს გული დაუსერია,
ასე რად ხდება, იმედები ხელში მიქრება,
ჩვენს საქართველოს მუმილი მიკვირს რას დასევია
ჩვენთან არს ღმერთი, სამუდამოდ, არს და იქნება.

ვანო შუშუტაკაშვილს

- ვ** — ინახავ გულის აღმოდებულ სიტყვის სერიალს,
ა — რის ის ნექტრით გაჟღენთილი, იმედო ჩემო. . .
ნ — ინო ხომ ჩემთვის, სიყვარულის ელექსირია,
ქ — რივეს ერთად გეფერებით, შვილივით გჩემობთ.
შ — ემინდოს ღმერთმა, მომეტებულ სიყვარულისთვის,
უ — ფალი ხედავს, ფუტკარივით ვფუსფუსებ მუდამ. . .
შ — ენში მზე არის, გულს არ ზოგავ მეგობრებისთვის,
ტ — კვილით ნავნებს, ახლოს ყოფნა ამიტომ უნდათ.
ა — თიათასშიც გამოგარჩევ სულის სამყაროვ,
კ — აი კაცობის ეტალონო, ვამაყოფ შენით.
ა — ი, იმიტომ მე ფარხმალი არ მსურს დავყარო,
შ — ენ გლოცავ გულით, ისე როგორც ვით დედაშენი.
ვ — აზის ნერგი ხარ, ერთგულების საყრდენი ხიდი,
ი — მედის ფესვი, მოამაგე საქართველოსი. . .
წ — ომივით ვაჟკაცს ზღვად გამშვენებს ღიმილი მშვიდი,
ს — ამშობლოს ღოცავ, შენ მშვიდობის სადღეგრძელოთი.

ზაურ ბაბესკირიას

- ზ – ურმუხტს ხატავს ფუნჯი შენი,
- ა – ლვის ტანი ღვთისგან გერგო.
- უ – ფრო მეტად ჩოხა გშვენის,
- რ – აინდი ხარ, კოლხის ნერგო.
- ბ – უგუგნა ხმით ჰანგს აკვნესებ,
- ა – იჭრება ზეცას ხმები.
- ბ – ევრჯერ ჩემს ფიქრს დავასვენებ,
- ე – რისათვის მღერის ძმები.
- ს – იფაქიზით ვიტყვი სათქმელს,
- კ – ალამი სულს მილამაზებს.
- ი – მედებით ვანთებ სანთელს,
- რ – ერო მიკეკლუცებს აზრებს.
- ი – ფრქვევიან ნაზ ფერებში,
- ა – აჩუქურთმებ მთელ სამყაროს,
- ს – ევდას ჩაჰკლავ სიმღერებში,
ჩოხოსნების ხმის მყარო.

ციცინათელოზ (ციცო სულაძეს)

- ც - ის ვარსკვლავივით აბრწყინდი ჩემში,
- ი - ის სურნელით წამში დამათვრე...
- ც - იცინათელოზ... სულეთის ფერში,
- ო - რი წუთი, რომ პოეტს დამითმე.
- ს - ევდას სითბოთი უჩუმრად მაცლი,
- შ - ფალი ხედავს ამ მადლს ზეციდან...
- ლ - ოცვით, ჩურჩულით, სიკეთეს მარცვლი,
- ა - მიტომ ლექსშიც აღარ აცივდა...
- ძ - ირძველ ადათი შენში ყვავილობს,
- ე - ნძელაც შენში ამოჩიტულა...
- ს - ამშობლოს დარდით ბევრჯერ დაღლილო,
- ს - იყვარული გაქვს მჯერა „ტიტულად“.

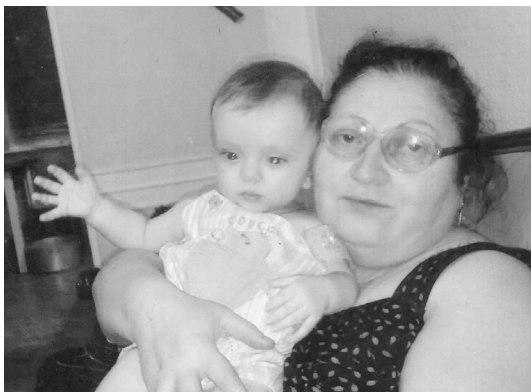

კლარა მაღაზონიას

„კალა ჩემთვის ყველაფერი ხარ“

- კ** – ლარა რად გიყვარს „კალა“ ყვავილი,
ა – მის მიზეზი ვიცოდე ნეტავ,
ლ – ამაზ იასაც გვერდზე აუვლი,
ა — თინათები თუ გაიმეტა.
ჩ — უმად შენს ახლოს ვის დაასახლებ,
ე – რთხელ თუ მეტყევი საკმარისია...
მ – ინდა ვიცოდე ვინ გაგახარებს,
თ — ვალები შენი ვისი ღირსია.
ვ – ის შეალიე საუნჯე სულის,
ი – მედით ფიქრი ვისთან ჩერდება,
ს – ადამდე უნდა გაგიტყდეს რული,
ყ – აყაჩოც ნვიმით გადაფერდება.
ჯ – ელიც ვერ უძლებს ავდრებს და ნვიმებს,
ე – რიდებიან ქარსაც ტოტები,
წ – ოყებზე ცრემლი რად დაამწკრივე,
ა – რ გიყვარს სხვისი ხვევნა კოცნები.
ფ – ერმკთალი სახე შეგნიშნე გუშინ,
ე – კლის ბარდებმა ხომ არ გაგკანრეს,
რ – აში გჭირდება გრძნობა ფარული,
ი – ა-იები თუ არ ამრავლე.
ხ – ანი გავა და წარსულს გახედავ,
ა – რ გადმოყარო ცხარე ცრემლები,
რ – იროჭრელის დროს თუკი გაბედავ,
ი – ქნებ აყვავდეს შენთვის ტყემლები.

სიკეთის ჩადრი (ნანი ჭირაქაძეს)

ქალბატონო ნანი, უნდა მოგიწნა ლექსით გვირგვინი

- ქ – არო, ჩადექი! თმებს მინენავ, მომშორდე უნდა,
ს – რ მომეკარო, ერთი ბენვიც არ გამაცალო.
წ – ოცვით ვიძინებ, გული დარდით სულ დამიდულდა,
ბ – ედად კვლავ შემხვდა საქები და უნდა მაცალო.
ა – რის ასეთი ქალბატონი, სული და გული,
ტ – კივილს რომ მიკლავს და მიშანთავს ანენილ ფიქრებს.
წ – ცნების ტახტზე დამაბრძანა რწმენით აღვსილი,
ნ – ატყენს მოვურჩენ თბილ სიტყვებით, გაულლობ ფიფქებს.
ქ – რომტრიალში გადავლენავ მძიმე ქარტეხილს.
ნ – ატვრია ჩვენი — ტანჯულ ერში მალე გათენდეს.
ა – რ გვსურს, არ გვინდა, არ ვხედავდეთ ბეჩავს, გატეხილს,
ნ – ერგის ძირში, რომ მათხოვარი ღამეს ათევდეს.
ღ – ბრძვის ქალღმერთი, ჩამოახრჩოს თოკით დარდები,
შ – ნდა სუყველას მაისის თვეს აჩუქოს ვარდი.
ნ – აკვერჩხალივით ღალანებს და ახლოს ვსახლდები,
დ – იად ქალბატონს ამშვენებდა სიკეთის ჩადრი.
ა – ი, იმიტომ უკვე ფიქრი მასთან მიზიდავს,
მ – ენამული მზით, ყვაავილებით, იდუმალებით,
წ – ქროსფერებად იმედები ამიგიზგიზდა,
ბ – ულდაჭრილი ვარ, მცირე რამეს დავავალეზბდი.

ი – რმის რქით შევსვათ სადღეგრძელო ჩვენი ბიჭების,
ნ – ლობით კი არა, საუკუნით ჰქონდეთ დიდება,
ნ – ამიან თვალით გამოვცალოთ ღვინის ჭიქები,
ა – ზვირთებულა სისხლით ზღვა და მოედინება.
წ – ექსს დავწერ მე და შენ კი სიტყვით უთხარ სათქმელი,
ე – ნაც დუნდება ცოდვები, რომ დაატრიალეს.
ქ – არბორბალამ კი ამიგლიჯა გულის სარქველი,
ს – ოფლები დანვეს ყველაფერი გაატიალეს.
ი – ა-იებიც მოწყენილან, თითქოს სტირიან,
თ – ავთავები კი ჩასულია, უხმობენ პატრონს.
ბ – ულში ჩამნდომად ყვა-ყორნები ბარს დაყვირიან,
ვ – ერ მოვუარეთ ამ ჩვენს მამულს, ვერ ვუპატრონეთ.
ი – ლხინე, ნანი, სურვილი მაქვს დროშა ასწიო,
რ – ავიცი მე კი იქნებ ბედმა უცებ მიყელოს,
ბ – ამინაპიროს, ღვთის სიკეთემ ზურგი მაქციოს,
ვ – ინ იცის ნდობაც სულ ბოროტად გამოიყენონ.
ი – მედს ვიტოვებ, სიზმრები, რომ კარგად ახდება,
ნ – აწვიმარია და ღრუბლები დამდგარან ზვინად.
ი – ფრინე ფრთებით წინ ვერავინ ვერ დაგვიხვდება,
 შენი ქალობა ცხოვრებაში ოქროსფერად ბზინავს.
 ნანი, ძვირფასო, სხვა რა გითხრა, რით მოგეფერო,
 იასამნისფრად გიბრდღვიალებს ნაზი ლოყები.
 არ გეპრანჭები, არ ვპირფერობ, გთხოვ დაიჯერო,
 კარგად არც გიცნობ, სხვა დანარჩენს როგორ მოვყვები?!

ცისარტყელას ფერში მოვლენილი
(იოანე პატარიძეს, ნანი ჭირაქაძის შვილიშვილს)

- ც** — ის ცისარტყელის ფერში გაჩნდა, პატარა ჩვილი,
ი — ს უფლის მადლით მოევლინა, დედიკოს სანთლად.
ს — ულის სარკეა იოანე, მზესავით თბილი,
ა — ნგელოზივით ღვთის სახელი, რომ დაენათლა.
რ — ა დიდი არის სიხარული, ამ დროს მშობლების,
ტ — იტინი ჩვილის, უსასრულოდ ენის ჭყლოპინი.
ყ — ურში ჩამესმის და ხმაც ხდება, გულის მფლობელი,
ე — ნით რას ვიტყვი რა ტკბილია, ბავშვის ლოდინი.
წ — ამაზო ციცქნავ, გახდი უკვე დედიკოს კერპი,
„ა — ლუს ექო“ კი მტერს მისწვდება, სულის ეკლებად...
ს — ამშობლოსათვის დაიბადე, შენ ყოჩი ვერძი,
ფ — ესვი ხარ მუხის და სიცოცხლე შენით ნედლდება.
ე — ს რა ლამაზი დიდი განძი გაუჩნდი ოჯახს,
რ — აა არის ფუძე, თუ აკვანი არ დაირწევა...
შ — ენი ფილტვების ამოსუნთქვა ათფუნებს ოჯახს,
ი — მედის სხივო, „ქარბობალა“ ვერ დაგენევა.
მ — ამის ფიქრი ხარ და დავითი შენით ამაყობს,
ლ — ცნებობდა და დაიბადე ვეფხვივით ბიჭი.
ვ — ინ იცის კვირტო, ერის მტრებთან, შენით დავმოყვრდეთ,
წ — ომის ბოკვერო, ამოგსვლია პატარა კიჭი.
ე — ნის ტიკტიკით ქარიშხალიც ჩანყნარებულა,
ნ — უშისფერ თვალებს შეანათებ, მშობლებს ციმციმით,
ი — რიჟრაჟა და დილის ცვარი, გაბრწყინებულა...
წ — ამაზო ვაცო, ნეტარებით მზესაც უცინი.
ი — ქნებ მხსნელი ხარ და მოარფქვევ ერს სურნელებას,
ი — ღვიძებს უკვე სამყარო და... ცა იბადრება.
ლ — რომ იცოდე, აღარ უნდა, გულს მკურნალობა,
ა — სეთები თუ ღვთის განგებით დაიბადება.
ნ — ატვრისთვალს ჩუმად ჩაგიმაღლავს ბებო უბეში,
ე — ნის სწავლის დროს დაგიკოცნის, სახეს მალი — მალ.
ვ — აწია თათებს ჩაგითბუნებს მკერდის უბეში,
ა — მხელს სიყვარულს, რადგან უკვე წლებით დაღლილა.
ტ — კბილად გიმღერებს, სიცოცხლესაც უშურვლად მოგცემს,
ა — რაფერს დატოვს სათავისოდ, გიბოძებს გულსაც...

- რ** — ოგორ არუნდა შენს გარშემო ქარიც, რომ ქროდეს,
ი — მისთვის ციდან ანგელოზად, რომ ჩამოსულხარ!
ძ — ეძვებს გაკაფავს, გაგატარებს ლამაზ ბილიკზე,
ქ — კლებს სულ ხელით ამოკორტნის, რომ არ გაგკანროს.
იქნებ შენა ხარ, საქართველოს მშვიდი დილის მზე,
უფლის რჩეულო, გათენებას იქნებ მოგვასწრო.

ჩემო მერცხლებო მე თქვენ მიყვარხართ

(სკოლის მოსწავლეები წმინდა ნინოს საფლავთან)

- ჩ** – ემს გულში უკვე დაიდეთ ბინა,
- ქ** – რთი მეორეს ჯობნით მერცხლებო.
- მ** – გონიხართ მინდვრის ყანა ბიბინა,
- ლ** – ნაწრებო და ნაზო პეპლებო.
- მ** – ეტყველებთ, მღერით და კიდევ ანცობთ,
- ქ** – ნანწყლიანობთ ხეთა კვირტებო.
- რ** – ა ვიცი ასე მჯერა და გატყობთ,
- ც** – ის ცისარტყელას გავხართ ბიჭებო.
- ხ** – ან ცელქობდით და ხანაც ღრეობდით,
- წ** – ამპრად აინთნენ თქვენი თვალები.
- ქ** – შმაკუნებო, ტკბილად მღეროდით,
- ბ** – ევრი გვჭირდება თქვენისთანები.
- ლ** – რიათასი ქულა გოგონებს,
- თ** – ავთუხისფერი სიცოცხლის ეშხით.
- ქ** – ულებისათვის გამოიგონეს,
- ვ** – ერც კი დათვალე იმდენი ლექსი.
- ქ** – ნით ნანატრო სკოლის მერცხლებო,
- ნ** – ესტრით დამათვრეთ ყველამ საერთოდ,
- მ** – იამიტებო მტერთა ეკლებო,
- ქ** – ნის ტიკტიკით გული გაერთო.
- ქ** – ალმიძს კი, ნეტავ თქვენ, რომ გაამოთ,
- ა** – გიხავერდოთ ლექსი რითმებში.
- ლ** – ამპარი ყველგან უნდა დაანთოთ,
- ი** – მედი გქონდეთ მშობლებს ნიშნებში.
- ა** – ნგელოზობდით საყდრის კედლებში,
- ნ** – ინო წმინდა კი თავს დაგყურებდათ.
- მ** – ილიონების ბავშვის ხელებში,
- ი** – ბერთა გული განიკურნება.
- ყ** – აყაჩოსავით მინდვრად მოფენილს,
- ვ** – ერ გენეოდათ კივილი ხმათა.
- ა** – ჭიკჭიკებულ მერცხლად მოფენილს,
- რ** – აში გჭირდებათ ჭიდილი სხვასთან.
- ხ** – ითხით-ხითხითით განვლიეთ ის დღე,
- ა** – ნკრიალებდით სიმღერებს ხმაში,
- რ** – იგრიგობით მე სიყვარულს გეტყვით,
- თ** – ბილი დღე იყო ბავშვებო მაშინ.

**ცისქვეპეთში ტკივილს
ვმარსავ...
შავი ქაპით შეფუთული**
(ჩემ საყვარელ შვილს გელა სხირ-
ტლაძეს)

- ც** – ის დაკვნესებამ, ვარსკვლავეთის შუქი ჩამიქრო,
ი – მედმა ჩემმა, ნამოისხა გლოვის სამოსი...
ს – იცოცხლე შენყდა, ნედლი ტოტი ყინვამ გამიხმო,
ქ – არბორბალათი, სიმწუხრის ცრემლი ჩამომდის.
ვ – ისლა შევჩივლო, ჩემი დარდი უსაშველოა,
ე – ს ტანჯვა არის გულის ტანჯვა უკურნებელი.
შ – ვილმკვდარ დედისთვის, ტირილიც კი დასაშლელია,
ე – ხ! სიკვდილია, შვილს ტიროდეს დამბადებელი.
თ – უმც, გარდაცვლილებს ვეფერები, ვაცოცხლებ კალმით,
შ – ავი ღრუბლები ჩამესახლა სულის ბატონად...
ღ – მან ჩამცელა, მომეპარა უჩუმრად მალვით,
ტ – არზანივით შვილს, სამუდამოდ დაეპატრონა.
კ – ღდედ გადვიქეცი, ნანამებ დღეს სიბრძნეს მოვუხმე,
ი – კეცებოდა მუხლები და... მყინავდა ქარი...
ვ – აი შენს დედას, ცრემლი გაშრა, ტკივილი ვიგრძენ,
ი – ცინის ეშმა,... მოჯირითობს სიკვდილის რაშით.
წ – ოცვა დავინყე,... სულს, რომ მაინც მივშველებოდი,
ს – ამი ობოლის აკივლებამ გამომაფხიზლა.
ვ – აი სიკვდილო, ნაბოლარას მეცილებოდი,
მ – ოგეკალ მაინც, სიმწუხარე შემომეხიზნა...
ა – ვხედე ზეცას, უსასრულოს, უკიდევანოს,
რ – აში მიქროდა, არ ვიცოდი სად მიდიოდა,
ხ – ო, მინდა მივწვდე... ნიავევით მსურს ავედევნო,
ა – აღდა ცრემლიც, თვალებიდან აღარ მდიოდა.
ვ – არდობის თვეში დაბადებულს, მიწივის ქარი,
შ – ავი ღრუბლები წამომყვება მნამს მიღმიეთშიც.
ა – კვნესებულ სულს, რას გაუძლებს პოეტი ქალი,
ვ – აზიც კი ტირის, დედის ცრემლით ჩემს იმერეთში.
ღ – ა-იები სისხლს იდენენ, თოთო ვენიდან,

- ქ** — ეძვ-ეკლებშიაც შევამჩნიე, მე სინანული.
ა — რ იდარდოო, მამხნევებდნენ მთები ხვანიდან,
ძ — მეები საფლავში ღრიალებდნენ დარდ დაბარდნული.
ი — მედი ალბათ პროცენტებით ვისესხო უნდა,...
მ — ორემ ჩემს მკითხველს, სევდიანი არ ვეყვარები.
შ — ავო ღრუბელო, რად მესროლე წყლიანი გუნდა,
ე — ხლა მივხვდი, რომ ოდითგანვე მემტერებოდი.
ვ — ულს ვიშოვნი და... მზიდან ისევ ერთ სხივს ვიყიდი,
ჟ — ფალო ჩემო, ვიცი თხოვნას, რომ შემისრულებ.
ც — ავთავს ფანჯრიდან, მშვიდობის მტრედს, კვლავ გადავუყრი,
ც — ლალატო ვარ... ტანჯვით დღეებს ნუ დამისრულებ.
ჩ — ოცვაა ჩემი წამალი და.. ლოგინს არ გავშლი,
ძ — ასამნების აყვავებას დაველოდები...
 გასაზრდელი მყავს, საზრუნავი, სამი ბავშვი და...
 არ დამეჩაგრონ უმამობით შვილის ობლები.
 კვლავ შევეცდები, ჩემს მკითხველებს გული გავუთბო,
 სხვისი ტკივილიც, ისევ ჩემად გავიზიარო...
 თუ ლუკმა მქონდა, ხელგამონვდილს უნდა დავუთმო,
 ჩემო მოძღვარო, ასეთი მსურს, რომ მაზიარო.

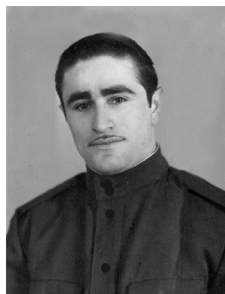

ჩემი ტკივილი დარდის ხიდია (ვახტანგი სხირტლაძეს)

- ვ — ინ დათვლის ღამის ფიქრის პერანგებს,
ა — ნ შენ ტკბილ ფუსფუსს, ჩემს ღობე - კარად...
ხ — ეს შევეფეთე, ნაფლეთს და ნაგვემს,
ტ — ირილით ნალველს ვერაფრით ვფარავ...
ა — მ სიმნუხარით ტკივილთან ვდუმვარ,
ნ — ატვრია ჩემი სიზმრად, რომ გნახო...
გ — აურბი სითბოს, ვტირი და ვწუხვარ,
ღ — ქნებ დარდიანს ხელი შემახო.
ს — ასწაულების უკვე ღრმადა მწამს...
ხ — ვანის მთებივით წმინდაა სული.
ი — მედს თუმც წვიმა, შხამავს და წამლავს,
რ — ადგან ცრემლია მხოლოდ წარსული.
ტ — ირილით მართლაც არ ჩანს საშველი,
ლ — ელში ვიხრჩობი, ფიქრიც მწველია...
ა — ნ შვილიშვილებს მე რას ვუშველი,
ძ — აძის ყურება მათთვის ძნელია.
ე — რწყმის ჩემს ცრემლებს მათი ცრემლები,
ს — ევდის ბალიში თავით მიდვია...
მლოკავს და მძიძგნის ქარიშხალები,
ჩემი ტკივილი დარდის ხიდია...

ბეჟან ხარაიშვილი

ლევან ხარაიშვილი

ჩემი ტკივილი მოუხრენელია

- ჩ** — უმად ვკვითინობ, ვგრძნობ ცრემლები დაშრიტავს თვალებს,
ე — სისინება ქარი გულს და იმედებს ნაშლის.
მ — ტკივა და სიცილს ძალიან გთხოვთ, ნურც დამავალებთ,
ი — ნება ღმერთმა, რომ ვიარო კვლავ დარდის თავშლით.
ტ — კვილით ღელავს, ნაღვლიანობს ჩემი ძირულა,
კ — ედელსაც დაშლის, ფიქრიანი სევდის დღეები,
ი — ცით? იმედი ჩემგან რა შორს გადამწირულა,
ვ — ეშაპს მაგონებს დაუნდობელს, დარდის დევები.
ი — ქნებდა ისევ მოვახერხო, ფეხზე აღგომა,
წ — ოგინს არ გავშლი, . . გამამხნევენს სულის საგზალი,
ი — ებს მოგიტანთ ჩემო ძმებო, ყოველ აღდგომას,
მ — ინდა გჯეროდეთ, ერთ ლუკმასაც თქვენსკენ ვაგზავნი.
ო — ხვრით და კვნესით მითენდება ზამთრის ღამე და. . .
უ — ფალს ვუჩოქებ. . . სამოთხეში გქონდეთ ადგილი,
რ — ეკენ ზარები, თვალებს ახელს ცაზე მთვარე და. . .
ჩ — უმად ფაჩუნობს, ახლო-მახლო ქვენი აჩრდილი.
ე — ღვა-ქუხილით, ჩამოინგრა თქვენი ჭერები,
ნ — ექტარი ფუტკრის, ბალღამივით შხამი გამიხდა,
ე — რთხელ კი არა მილიონჯერ მოგეფერებით. . .
ლ — ევი, ბეჟანი ლექსის ყანწით მწამს წინ დამიხვდა.
ი — ტირა თქვენზე ზეცის დასმა, ტიროდა მთებიც. . .
ე — ხლაც ამ ნუთში თქვენზე ფიქრით ვათენებ ღამეს,
 გიხსენებთ მე და. . . გამითეთრდა დარდისგან თმები,
 რომ არ ვიდარდო, თქვენ მირჩიეთ ისევე რამე.

მდულარი ცრემლი

(ბათუ ხარებავას)

*შენმა მდულარე ცრემლმა გული
მატკინა ბატონო ჯემალ . . . შენი
ბათუ არ მომკვდარა, უბრალოდ
გარდაიცვალა. მაღლობა საქართვე-
ლოს, ესეოდნენ სიყვარულისა და
ერთგულებისათვის.*

*ბატონო ჯემალ, შენი ხელით მორ-
თმეული წმინდა ნინოს
ჯვარი, ჩემთვის დიდი საჩუქარია.*

- შ** – ენს ვაჟკაცურ სულს თან დაჰყვება ცრემლი მდულარე,
- ე** – ფერებიან ტანჯულ მინას განანამები.
- ნ** – ადგურდებიან იმედები, რჩები მწუხარედ,
- მ** – იდის დღეები, საათები, მიდის წამები. . .
- ა** – ნთიხარ სანთლათ, აფხაზეთის მიწებს გაჰყურებ,
- ი** – იედინება იქ ისევე სისხლის ღვარები,
- რ** – უმან პარკები, უცხო ხმები სმენას აყრუებს,
- ს** – ნდოა მტერი, შემომტვრევი ჩვენი კარების.
- ლ** – ამეა ირგვლივ, ზღვას სიჩუმე აღარ უხდება,
- ა** – ალებული კოცონები უცხოთ უნთიათ.
- რ** – ამდენჯერ მოწყდა ვარსკვლავი და მთვარეც წუხდება,
- ე** – ერთი იმათგან ბათუ იყო, ცას ეს უთქვია.
- ც** – ის ანგელოზებს უშვილიათ, ანებივრებენ,
- ნ** – ატომ წუხანო, მამა ღმერთი გაკვირვებულა,
- ე** – რის ტკივილს და ისტორიას აწერინებენ,
- მ** – ტრედის ფეხივით ცა სირცხვილით განითლებულა.
- ლ** – ოდინში მშობლებს დაუნამავთ, ცრემლით ბალიში,
- მ** – ონატრებიან საფლავი და ნალველით დულან.
- ა** – მოხლეჩია დედას ყელი შვილის ძახილში,
- გ** – აუსაძლისი ტკივილებით სურათთან დუმან.
- უ** – ფალს პასუხი გაუცია მისთვის იმ წუთში,
- ლ** – ოცულობს ხალხზე, სამშობლოსთვის, იქ არის მაღლა,

- Q – მისი სული დატრიალებს ვარსკვლავთა გუნდში,
მ – ერცხლად დაფრინავს, და არ იცის რა არის დალლა.
ა – ღარ იტირო, იქ კოლხეთში ბათუ თუ დარჩა.
ტ – რიალებს ქარი და გული კი. . . დიდ ნაღველს ითმენს,
კ – იბეა, ზოგჯერ აუყვებით მალლა და დაბლა,
ი – ქ ცის სარკმლიდან, შენი შვილი ყველაფერს ისმენს.
ნ – აწვიმარია . . . კვირტი დალპა, ნეშომპალაა,
ა – კვნესებული ხალხის ცრემლით, სველია მიწა.
ბ – აბუანვერას უმრავლია, სადაც პალმაა,
ა – ნენილია მთლად სოხუმი, გალი და რინა.
ტ – კაცუნობს ცეცხლით მოდებული სახლის შიფერი,
ი – ბის სუნი კი მზარეულად ჩაბუდებულა,
ნ – აღველი გადევს შენც მით ცაო, მე ხომ გიცქერი.
ი – მოგახარებ . . . ლამას ბათუ დაბადებულა.
ჯ – იშით სულგრძელობს, ვაჟკაცობაა მისი გენია,
ე – რთი ციცქნაა, პატარაა, ტიტინი უნდა,
მ – ოძლიერდება, მომრავლდება, პაპის კერია,
ა – იცდენს ბევრჯერ თუ ესროლეს წყლიანი გუნდა.
წ – ალს და საფირონს დადებოდა ფერი იოდის,
Q – გრიხებოდნენ ქარიშხალით ჭადრის ტოტები,
შ – იმვლად დამდგარი ხეები კი ცას გაჰკიოდნენ,
ე – რის ტკივილს კი დასტიროდნენ ღამის ჭოტები.
ნ – იავი ტყეებს ჩასჩურჩულებს – ნეტავ რა ხდება?
Q – ას ლამაზად შროშანიც კი გვერდში უდგია.
ბ – ათუ პატარა, როცა დიდი ბიჭი გახდება,
ა – რვის დაუთმობს, ფეხი სადაც კოლხს დაუდგია.
ი – უთა დამწიფდა, ქინქლები კი დაძრწიან ირგვლივ,
უ – მრავლიათ და გულს ნაღველად შემომდებია.
ა – სჯერ გავ ზომავ უკვე ნაბიჯს, დამთავრდა რისკი,
რ – ადგან ყინავს და ასავლელი დიდი მთებია.
მ – ეჩვენება თუ შენ ღმერთივით სიკეთეს თესავ,
ი – რა ძალიან გამახარე, სულით პოეტი.
მ – ეგობრებისთვის თბილი სიტყვა უნდა გეთქვა და . . .
კ – რძალვით და რიდით აირჩიე უცებ მომენტი:
მ – იცი, რომ ყველას სთავაზობდი ძმობით თანდგომას,
დ – ა ისიც ვიცი, ტკივილი რომ გულს ჩუმად გძიძგნის.
ა – თჯერ ცოტაა, მოგინია ფეხზე ადგომა,
რ – ეჩხი ქნა გულმა, როს დავნამე ცრემლები ძმისთვის.

2 – ვკონიანდით, ავწრიალდით, მერე? მოვდუნდით,
 3 – ნდა გითხრა, რომ ციდან წვიმა მხრებზე გვდიოდა,
 4 – ეერი განსჯის დროს ყველა ისევე გონზე მოვედით,
 5 – ეროს ვმღეროდით, დარბაზიდან ხმა გადიოდა,
 6 – ი ასეთი საამო დღე მე არ მინახავს,
 7 – ოცვას ვამბობდი სიყვარულით, უჩუმრად გულში.
 8 – შენ, ჯემალი, მწამს ძმობაში მუდამ წინა ხარ
 9 – ა ჩემი დარდიც ჩაიკეტა გამოქვაბულში.
 10 – აოგნებული შევყურებდი ჩემს თვალწინ კადრებს,
 11 – იეტის შტოს, ღვიძლ დასავით გული მტკიოდა.
 12 – ას ვიზიემებ, როს შევხედავ აფოთქილ ჭადრებს,
 13 – ა ძმობის ცეცხლი შევიგრძენი უკვე ღვიოდა.
 14 – რაფერია ფული გქონდეს გრძნობის გარეშე,
 15 – ა სინაზით გვახალისებს, მის ბოლქვს ვინ ხედავს,
 16 – ვარს ქარი აშრობს, ზოგჯერ არის ის მოთარეშე,
 17 – ელარ ვიოკებ მე სათქმელს და სიტყვას გიბედავ.
 18 – რვინ გაბედოს და ძმობაში მტრული თამაში,
 19 – ოლიაობა ქალი ვარ და არც მე მჩვევია.
 20 – რა გვავნოს რა, მგლები არის ჩუმიად საფარში,
 21 – ოთქმით ვტირივარ . . . ისინიც ხომ ყველა ჩემია.
 22 – მოდის მზე ცას ღრუბლები მიმოეფანტა,
 23 – ავიჯერე, რომ ფესვს გაიდგამს ისევე სიკეთე.
 24 – ეღვივით გასკდა ჩემი გული, გადაიბატა,
 25 – ეს ძნელია, შუადღის დროს შემომეფეთე,
 26 – ოლმა დამახრჩო და ვინვები ვით შეშის ღერი.
 27 – რ მინდა მარტოს არც სიცოცხლე, არც უკვდავება,
 28 – აუკუნეებს ილაღადებს სიკეთის დღენი,
 29 – რ გვინდა სხვისი, ჩვენსას მტერი რად გვედავება.
 30 – იქინა სიოს ღრუბლებთანაც გადაუვლია,
 31 – მოდის მზე და სხივებით კი მდელიც გადაშრა,
 32 – იროჭრელის დროს წვიმას უკვე გადაუღია.
 33 – ითქოს დავწყნარდი, ყველა დარდი დამრჩა გადაღმა.
 34 – აის არ ვიტყვი რთულ გზადედაც, სინამდვილეში,
 35 – კლებს გავკაფავ და გავყვები ფეხით ქვაფენილს.
 36 – ოკავენ მარილს ომის შემდგომ სიღარიბეში,
 37 – ი, წელში წყვეტს სიძულვილი ქართველს ქართველის!!!
 38 – ევდა თავისით დაფათურობს ჩუმიად უბეში,
 39 – ხ! ტკივილებით გადავლალე ფიქრები ღამით...

- ს — აღი გონებით, ველარ მივეც გულსაც ნუგეში,
 ე — ნიკნიკება დილის ნიავს, წუთი და წამი.
 მ — მია ისევ, მგლების ხროვა ხალხს დაყმუიან,
 ღ — ა აი, ამ დროს, დარდის მძივის მომინვეს ასხმა.
 ე — ს იცის მტერმაც, მსოფლიოში მთელმა დუნია
 ნ — არინჯისფერი სიხარული ომით რომ გახმა.
 ს — აიდან, რატომ, ურჯულონი სულს რად ცელავენ,
 ი — ქ ლურჯ ზღვასაც, დასდებია სინითლის ფერი.
 ყ — ინვა არ გალღვა და ტალღები აღარ ლელავენ,
 ვ — აი რა მწარედ, დაპატრონობს ჩვენს მინებს მტერი.
 ა — ი, ამიტომ წაიყვანა უფალმა ბათუ,
 რ — ომ სცნო საჭიროდ, დაატოვინა დარდის ხმელეთი.
 უ — ფაქიზეს სულს და უწმინდესს, ჩვენს ენას ქართულს,
 ლ — ელიანში და შავ ღრუბლებში აცდეს ბნელეთი.
 ი — ქ განკითხვაა... კეთილები იქ არ ომობენ,
 ს — ულგანმენდილნი მიღმიეთში დასეირნობენ.
 ე — ავის მქმნელები ჯოჯოხეთში ტაჯვით გოდებენ
 დ — ა ცეცხლის აღში ცოდვებს სიმწრით გაიხსნებენ.
 ე — რის სულეთი, თუმცა დარდებს რა გამოგვიღვეს,
 ე — ნდე ვარსკვლავებს, იქ სიკეთის დიდი გორია.
 რ — ოცა შენ ცრემლებს გადმოაფრქვევ, ჯავრს დაგიგულებს,
 თ — ითქოს გამხნევენს, ხმა ბათუსი გაგიგონია.
 ბ — აფანტავს ნისლებს, მისი სული მთარღვევს ტალღებს,
 უ — ღრან ტყეებში გადაღენავს ეკლიან ბარდებს,
 ლ — ომივით ვაჟკაცს ამოგივსებს ჭრილობის ღრმულებს,
 ე — მაშინ გულში ქარიშხალი ვგრძნობ უნდა ჩადგეს.
 ბ — ოდიშის მოხდა დამჭირდება ისევე ალბათ,
 ი — კივლა ბაგემ, ტკივილი რომ ფურცელს გავანდე!
 ს — იტყვაც კარგია, გამოდგება ტკივილის აბად.
 ა — ვფორიაქდი, დარდი ჩემი შორს, რომ გავაგდე,
 თ — ქვენმა სიკეთემ ამიჩქროლა მე იქ გული და .....
 ვ — იცი ირწმუნებ, ეს სიტყვები ღმერთმა მაჩუქა,
 ი — ჭვი არ არის ბიჯგი იყო გადადგმული და
 ს — ასწაულია ჩემი თვალი ცრემლს ვერ გადურჩა.
 ბ — ევრი ვიფიქრე და ისევე ნისლმა დამნამა,
 ა — ლარ მომეშვა მწუხარების ნამის წვეთები.
 ტ — ოროლა ხეზე შემომჯდარი თითქოს ნაღვლობდა,
 მ — რომტრიალში შევეკითხე: როგორ ჩერდები?

- ნ** – ამქერმა დიდი ფანტელები შემომათოვა,
ლ – ცნებებში ვარ, გავხალისდი, ლამეა ცივი,
ჯ – ავრი ჩავკალი, უფალმა კი ფრთები მათხოვა,
ი – ნით უტყვი ვარ, მე ბათუ ვარ, ჯემალის შვილი.
მ – ეც თვითონ მიკვირს შენს ფიქრთან, რომ დავიდე ბინა.
ა – ი რამდენჯერ დაგიგროვდა, დარდის ნამქერი,
ლ – ოყები ცვარით დაგენამა სიმშვიდით მძინარს
შ – ენით გავცოცხლდი, შენ მაჩუქე წლები რამდენი.
ე – ნძელებია ამოსული, დედის ცრემლებით,
ნ – ამის ნვეთებით დამისველდა, ფაფუკი ფრთები.
ღ – მედის წყაროვ, ნიავივით გადაგველები,
ხ – ის ტოტზე ვზივარ, და სითბოში აქვე გავშრები.
ე – ხლა გავიგე, თურმე დედას, რაღაცა უჭირს,
ლ – ოგინში წევს და შეუმჩნეველად მასთან ვჩერდები.
ი – მისი სუნთქვა აქაც მომდის თუმცა ვარ უტყვი,
თ – ვალის წამწამზე თამაშობენ ცრემლის ნვეთები.
მ – ინდა ვირწმუნო, ავად დედა აღარ გახდება,
ო – მე იმისმა ტკივილებმა დარდით ამავესო,
რ – არიგად მინდა, მიხვიდე იქ, ფეხზე დაგხვდება,
თ – ბილი სიტყვებით შენ ჩემს დედას, რომ ებაასო.
მ – ინდა მას უთხრა, არასოდეს აღარ მიტიროს.
ე – მაშინ მოვალ, მოვფრინდები, ჩიტად ქცეული,
უ – ფაქიზესო, ახლო-მახლო უნდა ვიფრინო,
ლ – ურჯი ზეციდან შენი კალმით გამოქცეული.
ღ – ღვიძებს კვირტი, სურნელებას უკვე შეიგრძნობთ,
წ – ერტილებივით მისკუპულან ხეთა ტოტებზე.
მ – ე მიხარია, როცა ქვეყნის ამბავს შევიტყობ,
ი – ქვე ახლოს ვარ და ვისვენებ ლამაზ მდელოზე.
ნ – ატვრად ესა მაქვს, მაგ ხელებზე უნდა გემთხვიო,
დ – ა მშობელივით დაგიკოცნო თბილი ბაგენი.
ა – ბრწყინებული სხივებივით, გადაგეფრქვიო,
ნ – აზად ჩემს სულში, რომ დამინთე შარავანდედი.
ი – დუმალ ფერთა სამყაროში დავიბადები,
ნ – ოსტალგია მაქვს, დედის უბის, დედის ალერსის,
ო – კეანეს გავს, დაგროვილი ცრემლით ავდრები,
ს – ადაური ხარ, უნდა მოგცე სახლის "ადრესი".
ჯ – ემალი ნახე? მიკვირს მამამ რატომ იტირა?
მ – აი – ვიშები არ ჩვევია, ლომივით ვაჟკაცს,

ა – რა, უბრალოდ, ალბათ ისე თუ დაიჩვილა,
 რ – ა მოაქვს ცრემლებს, მოგიყვებით ამაზე არაკს.
ღ – მედს თუ ერთხელ, უძილობამ, ღამე ნაართვა,
 ჩ – უმად დარდები მახრასავით ძარღვებს დაღრნიან.
 ე – ნით რას ვიტყვი სიმწუხარე, ძაფს რომ დაართავს,
 მ – აშინ იმ წამში ფანტელები ფიფქით ბარდნიან.
 თ – ამაყად გევლოთ, თქვენ, ცხოვრების მძიმე აღმართში,
 ვ – ერაგინ შეძლოს თქვენი გულის დაზიანება.
 ი – ფეთქებს ნუში, და მიხილავთ კვლავ ათინათში,
 ს – იცოცხლე მოაქვს კალმით სიტყვის გაზიარებას.
 ღ – ავლევ ცივ წყაროს, აი უკვე, წყალს დავენაფე,
 ი – რმის რქით შევსვამ სადღეგრძელოს, მე ამ საღამოს.
 ღ – იდ ღმერთებთან მაქვს გადაშლილი მდიდრულად სეფე,
ღ – ად ამოვალ, და ცრემლები აღარ დაღვაროთ.
 ს – ამარადჟამოდ იდიადებს ჩემი სახელი,
 ა – მოვიზრდები, გადვიქცევი ედემის ბაღად.
 ჩ – უ ქალბატონო, უფალია ჩემი მფარველი,
 უ – ნდა გითხრა, რომ დედის დალი დამრჩა მე დაღად
 ქ – არბუქი ჩადგა, გაზაფხულდა აღარ მიტირო,

ა – მოვთხრი ეკლებს, ბაძაძგნარად, რომ დაგსევია.
 რ – ოგორ მინდა, რომ ბედმა შენც არ გაგინაპიროს,
 ი – ის ნამივით თვალი ცრემლით რომ აგვსებია.
ა – ზვირთებული ზღვის ტალღა ვარ, ვასკდები ნაპირს,
 დილის ვარდზე, რომ ნამს სტოვებენ ოქროსფერებად.
 ეს მე ვარ ბათუ . . . აყვავებულს, მოყვები აპრილს,
 ჩემი დედიკო სიზმრად ტკბილად მომეფერება.
 მე მზის სხივი ვარ, ვცდილობ ერის გამობრწყინებას,
 ან ვერ დამახრჩობს მინის ნესტი, სულთამხუთავი.
 ღამის მთვარე ვარ, ბნელს რომ ნათლად მოეფინება,
 ლექსში გავცოცხლდი, სამუდამოდ, მე ვარ უკვდავი.
 გულით პოეტმა, სიყვარულის, სიმშვიდის დედამ,
 ღამე მითია, ტკივილი კი სულში დაიგო. . .
 ჩემს ტანჯულ მშობლებს გაუნელა დარდი და სევდა,
 მე მარადისი, უკვდავების ძეგლი ამიგო.

როცა ბათუს დედა ვნახე, ქალბატონი ღია . . . ხმა ჩაეხ-
 ლიჩა ერთხანს გაჩუმდა, ნერწყვი გადაყლაპა და მერე ისევ გა-
 ნაგრძო: ქალბატონო, თქვენ ჩემს შვილს ძეგლი დაუდგით . . .

ცრემლები მოერია. წუთით დუმილი ჩამოვარდა, მეც ვლელავ-
დი, არ ვიცი რა მემართებოდა, ხომ არ ავაფორიაქე ოჯახი
ხელმეორედ? კითხვას ვუსვამდი ჩემს თავს. ინტუიციით
ვგრძნობდი ორივეს გვიდულდა გული. ირგვლივ სიოც აღარ
ქროდა, ყველაფერი გაქვავებულიყო.

ლიამ საუბარი განაგრძო, მშობლებს ყველა შვილი ერ-
თნაირად უყვარს, მაგრამ ბიჭი სხვა არის. ქალი ხოხობივითაა,
გაიზრდება და გაფრინდება, სხვის ოჯახს გაახარებს. ბიჭი კი
თავის მამაკაპურ კერაზე რჩება და თავის გვარს აგრძელებს.
ხო და, რა გასაკვირვია ბიჭი გამორჩეულად უყვარდეს მშობ-
ლებს.

უსაზღვროდ კეთილი და სამართლიანი იყო ბათუ. არ გა-
თამამებულა ზედმეტი ჩვენი მიფერებით, ყველას უყვარდა და
ყველა უყვარდა მას. “სამართლიანი” ბიჭის სახელით იცნობ-
დნენ ყავდა მეგობრები და ლამაზი შეყვარებული.

ბათუ სიხარულის ნაკადული იყო ოჯახისათვის. როცა
მეორე ვაჟიშვილი გაგვიჩნდა – ლაშა, ისინი ტყუპებივით იზ-
რდებოდნენ. აი, ჩემი პატარა ბიჭები და მაჩვენებს კიბეზე ჩა-
მომჯდარ ბათუსა და ლშას.

მერე კი ხელჩანტიდან სურათები ამოიღო და მოკრძალებ-
ბით მომანოდა. მე დავინახე უკვე გარდაცვლილ ბათუსთან
ოჯახის ნევრებს სურათები გადაეღოთ. ჩემთვის ნათელი გახ-
და ყველაფერი. სიცოცხლე გრძელდებოდა დიდ ტკივილთან
ერთად. . .

დიდი ზღვა აკრავს ცრემლებისგან ამ მოგონებას,
თუმცა სიცოცხლეს დასდებია ვარდის ფერები.
და თუ კი ბათუ დიდ ქარიშხალს არ ემონება,
მაშინ სასულეთს უფრო რწმენით მოვეფერები.
ცვარიან დილით ბათუ სხივით გაიკაშკაშებს,
დანთებულია უკვდავების დიდი სანთელი.
ეს სტრიქონები გადადევნის დარდების რაშებს,
ცოტა დავნერე. . . რჩება კიდევ ბევრი სათქმელი.

მკვლელობა საკუთარ სახლში

სამუშაო მაგიდაზე მობილური ტელეფონი გვერდზე და-
ვიდე, სამსახურის საქმემ მისი არსებობა დამავიწყა. ეს დიდ-
ხანს არ გაგრძელებულა, მალე წკრიალა ხმით თავი შემახსენ-
ნა. ჩემი მეგობარი მირეკავდა, მთხოვდა სასწრაფოდ ავსული-
ყავი მასთან.

თინათინ ხაბურზანია ქ. რუსთავის აზოტის საავადმყო-
ფოში მუშაობს, იგი ჩემი უახლოესი მეგობარია: ხომ არაფერი
უჭირს?.. გავიფიქრე და აფორიაქებული წავედი.

ჩემი სამსახური და თინიკოს სამსახური ტერიტორიუ-
ლად ძალიან ახლოსაა, ამიტომ ფეხით გავუყევი ქვაფენილს.
კვლავ მეგობრის ფიქრში ჩავიძირე... რა კეთილია, ფაქიზი და
ლამაზი. თავის დარდს არავის უმხელს, არადა ვგრძნობ მის
გულში სევდა არხენადაა მოკალათებული. არაჩვეულებრივი
მეუღლისა და ორი ნიჭიერი ვაჟკაცის დედას, რა უნდა აწუხებ-
დეს ისეთი, სულ მუდამ ნაღვლიანი თვალებით, რომ შემომყუ-
რებს, თითქოსდა ჩემში ხედავს იმ პიროვნებას, რომელსაც მი-
სი შველა შეუძლია. არა თინიკო! ჩვენ ორივეს ერთი ტკივილი
გვტკივა, არც შენ შეგიძლია ჩემი შველა და არც მე შენი. ეს
ნუხილი კი ჩვენი საქართველოა.

ჩვენს ქუჩებში მშენებლობებია გაჩაღებული. უცხო ინ-
ვესტორების ხელშია ჩავარდნილი სიმდიდრე. იშვიათად ნახავ
დასაქმებულ ქართველს. ამ დროს ჩვენი შვილები, დედები, და
ბებიებიც კი გაფანტულები არიან უცხო მხარეში.

ქართველი ქალები აკვანთან ლამაზი იაფნანათი ზრდიდ-
ნენ ექვს, ცხრა შვილს. ახლა კი საზღვრებს გასცდნენ ლუკმა
პურის საშოვნელად ახალგაზრდა დედები. ამაზე დიდი ტკი-
ვილი რაა: სიყვარულით შექმნილი კერა რომ იყოფა, ცოლი
იქით არის, ქმარი აქეთ. ჩვენი გოგონები იქით თხოვდებიან და
ვაჟებს კი უცხო ჯიშისანი მოჰყავთ, ამას არსებობისათვის
აკეთებენ. აი, ქართული სისხლის აჯაბსანდალი. ვინ ვიქნებით
ცოტა ხანში? ამის გაფიქრებაც მზარავს.

გზაში ჩემი ძმის, ან გარდაცვლილი ბეჟან ხარაიშვილის
სიტყვები გამახსენდა. პოეტი იყო, ოცდარვა წლის წინ მოკ-
ლეს ოცდაათი წლის!!! დიდი ნიჭისათვის, მართალი სიტყვი-
სათვის!!! ეს გრძელი ამბავია.

— მომიახლოვდი!

— ვყიდი ვარძიას,
— ვყიდი ხერთვისს,
— ვყიდი არხოტს და —
— ვყიდი ხოშარას...

მე აღარ მინდა თქვენი ლიბანი,
ისრაელი და მთელი კამბოჯა,
მე საკუთარი დარდი გამბოჭავს,
მე საკუთარი ბოღმა მომხარშავს
შენ კი ჯიბეზე ხელებს იფარებ,
მე ამიტირდა მუხრანი... ანა...
მე რომ გავგიჟდე მომკლავდი განა?
მე ამ თვალდათხრილ დიდ ფრესკებს გიცვლი,
მხარჩამოკვეთილ ამ ხერთვისს გიცვლი,
იმ პირველადქმნილ საოცრებაზე.

გზა განვაგრძე იმ რწმენით, რომ თინიკოს უბრალოდ მე-
გობრული საქმე ექნებოდა.

ოთახის კარები შევალე, მაგიდაზე ჩემი დანერვილი პოემა
— „მდულარე ცრემლი“ ედოთ, თინიკოსა და მის თანამშრო-
მელს ელიკო ლომიძეს. ორივემ ნამტირალეები თვალეებით შე-
მომხედეს.

— რა ხდება?!..

— ვკითხე შეშინებულმა,
— არაფერი, მიპასუხა თინიკომ.

შენი დანერვილი პოემა ნავუკითხე ქალბატონ ელიკოს და
ორივემ ვიტყრეთ.

სავარძელში ჩავჯექი, სული მოვითქვი და ავხსენი, რა-
მაც განაპირობა პოემის დანერვის სურვილი.

... ჩვენ ვზეიმობდით დიდ სიხარულს, ფაზისის მეცნიე-
რებათა აკადემიაში არჩევას. მაგიდას ხელმძღვანელობდა
პროფესორი ჯემალ ხარებავა.

ბატონი ჯემალის შვილია ბათუ, რომელიც თხუთმეტი
წლის გარდაცვლილია, იმ ზეციურმა ძალამ ჩამაგონა, რომ
პოემა დამეწერა „აკროსტიქით“ ეს ძალიან რთული ხერხია. ეს
ისეთივეა, ციხეში იჯდე და გარეთ გამოსვლის საშუალება არ
გქონდეს. ამის სირთულეს მხოლოდ პოეტები მიხვდებიან.
მკითხველის უმრავლესობა ამას ჩვეულებრივ მოვლენად
აღიქვამს.

წუთით ღუმილი ჩამოვარდა, მერე ისევ თინიკომ განაგრძო.

ქალბატონ ელიკოს შვილი თავისივე სახლში მოუკლეს. თოკით დააბეს, თერთმეტი წრილობით დაამთავრებინეს სიცოცხლე.

— მიზეზი? — ვიკითხე და შემრცხვა ასეთი შეკითხვა როგორ წამომცდა.

— როგორ უნდა მიხვიდე იმ ზომამდე ადამიანი ასე გაიმეტო, გაოგნებულმა თავი ჩავლუნე.

ისევ გამწარებული დედა ალაპარაკდა, ჩემი მერაბი კეთილი იყო, ნიჭიერი დამთავრებული ქონდა პოლიტექნიკური ინსტიტუტი. სყვარულით შეირთო ბერძენი გოგო ცოლად. ჩემი შვილისა და ჩემი რძლისაგან ირაკლი დამრჩა, რომელიც ახლა საბერძნეთშია და იქ უკვე დავაუკაცდა კიდეც. ცრემლები გადმოყარა, მერე ისევ განაგრძო.

— მიზეზი არავინ იცის, რისთვის მოკლეს, ძარცვის მიზნით თუ სხვა ინტერესი იყო, არ ვიცი ჩემს შვილს მხოლოდ სიკეთის გაკეთება შეეძლო.

... ცუდს ფიქრადაც არავიზე გაივლებდა.

— ქალბატონი მომიბრუნდა უკვე ანთებული თვალებით. ვიგრძენი მას რალაცა განსაკუთრებული უნდა ეთხოვა ჩემთვის. ისიც იცოდა ალბათ, ჩემი პასუხი დადებითი იქნებოდა. ჭალარა თმები ნაჯაფი ხელებით გადაისწორა და თვალებში შემომხედა იქნებ შეძლო და ჩემს მერაბიზეც დაწეროთ რამე. მაშინ ჩემს შვილსაც ხომ მარადიული სიცოცხლე ექნება აქ ჩვენთან, მიწიერ სამყაროში.

... გავჩუმდი არაფერს შევპირებივარ, ღუმილით დავშორდი ცრემლიან დედას:.

მე და თინიკო ერთად წამოვედით სახლში, გზაში ქალბატონი ელიკოს შესახებ მიაბობდა, რამდენი სიმწარის გამოძლეულია და მიუხედავად ამ დიდი მწუხარებისა, კვლავ ყველას დამწამარეა და სხვის ტკივილს ხომ მუდამ თავისად თვლის...

სალამოთი ადრე დავნექი. ძილი გამიტყდა და გულმა ამომძახა:

მე ამ ცრემლებით გალუმპულმა რალა დავწერო,
იქნებ ტყის ექოვ, ამ კითხვაზე შენ მიპასუხო,
გულო იბრძოლე, გთხოვ უდროოდ არ დამაბერო,
გაზაფხულებას ველოდები, ჩურჩულით უხმობ.

ხანდახან თუკი სიმღერებით ჩავიკლავ დარდებს,
ფიფქო შეჩერდი, სუსხით მაინც არ მომათოვო,
მეჩვენება თუ უკუნეთში ჭოტები კივის,
უფალო ჩემო, იქნებ კიდევ ცოტა მადროვო.

როდის დამეძინა, ეს უკვე აღარ მახსოვს. ძილში სადღაც უკაცრიელ ადგილას აღმოვჩნდი, ჩამოვისვენე, ძარღვივით დახლართულ სქელ ფესვებზე და გაზაფხულს დაუწყე ლოდინი. თითქოსდა არ ჩანდა, ველარ ვუძლებდი ლოდინს ავნილადი, ხელის თითები შევაცურე თიმებში და ფიქრი დავინწყე.

გამახსენდა გულში, ჩაყოლილი პოემა „მდულარე ცრემლი“, ბატონ ჯემალს საერთოდ არ ვიცნობდი, იმ წუთში ჩემს წინ იჯდა ერთი ქართველი რაინდი. იშვიათია მამაკაცი ტიროდეს, მაგრამ დიდმა ტკივილმა, აატირა და ცრემლები ჩემს გულში წვეთწვეთობით დაგროვდა, მერე ერთდროულად მოასკდა მკერდის ფიცარს და დაიწერა შვილმკვდარი მშობლის დასაამებელი სტროფები.

შავი ღრუბელი წამოვიდა, ატყდა ჭექა-ქუხილი, ხის ქვეშ შევაფარე თავი, რომელსაც ფართოდ ქონდა ტოტები გადაშლილი. ნედლი ფოთლები თითქოს და ცდილობდნენ წვიმის წვეთები შეეკავებინათ, უნდოდათ მასპინძლობა გაენიათ ჩემთვის, მაგრამ კოკისპირულ წვიმასთან თოთო ფოთლები ვერას ხდებოდნენ.

სადღაც შორს მეხი ჩამოვარდა ... მერე ისევ მზით გაბრწყინდა არემარე, მაგრამ ცას ისევ ღრუბელი შერჩა. ჭექა-ქუხილმაც იმატა და ზღვის ახლოს მეხი ისევ დაეცა.

წვიმამ გადაიღო, ატყდა ჩიტების აურ-ზაური. მოფრინდა ფრინველთა მეფე არწივი, ქვეშევრდომთ მართვეთა სიკვდილი აუნყა. დაიწყეს გლოვა და ვაი-ვიში. მივაყურადე და ... ვაი მათ დედას, ფრინველები ბათუს და მერაბის გლოვობდნენ.

გაოგნებული ვუყურებდი ჩემს წინ ასახულ კადრებს. მახსენდებოდა, რომ ასეთი ხმაური იყო მაშინ, როცა ჩემი ოცდაათი წლის პოეტი ძმა ბეჟან ხარაიშვილი დაიღუპა.

სიბნელეში ბეჟანის ლანდიც გამოჩნდა, გულში ჩამიკრა. ვკანკალობდი, ვეფერებოდი უსაზღვროდ მონატრებულ ძმას. ახლავე სახლში წადი მკაცრად მითხრა ბეჟანიმ. კალამს ხელი მოკიდე და დაწერე პოემა „მკვლელობა საკუთარ სახლში“, რადგან მერაბიც იმსახურებს მარადიულობას.

ჩვენ სამივე ერთად ვართ. ბათუ უკვე ოცდაათი წლისაა, ქორწინდება. თამადად მე ვიქნები, შენ ხომ იცი დაიკო სიტყვას არავის დავესესხები.

მერაბი სამოთხეში მოხვდა, ნინ დახვდა დათესილი სიკეთე და ადგილიც ასეთი მიაკუთვნეს. მე პოეტებთან ვარ, ბათუ ანგელოზთა დასს ხელმძღვანელობს.

გათენდა, მზემ თავისი ოქროსფერი სხივები უხვად გამოაგზავნა ჩემს სარკმელში, თვალები გავახილე, მივხვდი, რომ ყოველივე ეს სიზმარი იყო. იდუმალი ხმა ჩამესმა, იქნებ დაწერო ... იქნებ დაწერო ... მეც წერა დავიწყე.

*ყველასათვის ერთგულს, საკუთარ სახლში თერთმეტჯერ დანის დარტყმით დაგამთავრებინეს ლამაზი სიცოცხლე....
არ დაიდარდო, შენი ირაკლი შენს სახელს გაარძელებს მერაბ, როგორ გაგიმეტეს ასეთი კეთილი....*

- ყ** – აყაჩო წითლად გაჟღენთილა სისხლის წვეთებით,
- ვ** – ელური ვარდი სირცხვილისგან განითლებულა,
- ე** – ნძელა ნამით განკუმპლულა, სევდის ნესტით და...
- ლ** – ოგინი თბილი დარდის ცრემლით დასველებულა.
- ა** – ჭრილა ცაში ვარსკვლავებთან მერაბის სული,
- ს** – ადაური ხარ, შენ ვაჟკაცო, უთქვია მნათობს,
- ა** – ბა, რა გითხრა: შემომეჭრა სახლში ავსული,
- თ** – ოკით დამაბა, დამჭრა დანით მზე აღარ მათობს,
- ვ** – ელარ ვიბრძოლე, შებოჭილმა, ვგორავდი მტვერში,
- ი** – ს ბედისწერა ამ სიმწარეს რატომ მიწერდა,
- ს** – ისხლში ვცურავდი, სიბრალული არ ჩანდა მკვლელში
- ე** – მაშინ უკვე მზე ჩავიდა, გადაინვერა.
- რ** – ოგორ მიწოდდა მე სიცოცხლე, ირაკლი შვილო,
- თ** – ავს სულ კედელზე უროსავით უხათქუნებდი,
- ბ** – აფრთხილდი შვილო, სიკეთე კი არ დაიშურო,
- შ** – ენეტარესის ლოცვა გნამდეს, ნუ მოდუნდები.
- ლ** – იჩი გიყვარდეს, სოფელია მამა – პაპანის,
- ი** – ა იაები გაამრავლე საფლავის ირგვლივ,
- ს** – აუკუნეებს გაუძელი, ნიე ჭაპანი,
- ა** – რ დამეჩაგრო და გადადგი უშიშრად ბიჯგი.,
- კ** – აცურ ნაბიჯით ამოკაფე გზა ეკლიანი,

უ – ფაქიზესი დედაში კი შენიშნე მწუხრი,
 თ – ავნება არა, უნდა იყო შვილო ჭკვიანი,
 ა – რ დაგენანოს მიაწოდე მათხოვარს პური.
 რ – ოგორმე იქნებ საჩხერეშიც ჩახვიდე ხშირად,
 ს – ილამაზეა იმერეთი ზაფხულის თვეში.
 ა – ი, მე მაშინ ცის კიდიდან ჩამოვალ წვიმად,
 ხ – ის ფესვს ვანედლებ, სიკეთეა ისევე ჩემში.
 ლ – ოგინს ნუ ნამავ, შენ დედიკო, მნახე სიზმრებში,
 შ – ენ, რომ იცოდე აქ ვამაყობ, მე შენი კდემით.
 ი – მედი გქონდეს, აღარ ვივლი საძულველ მტრებში,
 თ – ქვენ გაიგონებთ კვლავ სიმღერას დაჭრილი გედის,
 ე – პიტაფია დამრჩენია, თუმცა მე მხოლოდ,
 რ – ატომ მანამა ჩემმა მკვლელმა ასე სასტიკად,
 თ – ერთმეტ ჭრილობას არ უჩანდა თავი და ბოლო,
 მ – იმაბა თოკით დაუნდობლად, ისე დამფლითა.
 ე – ნა რას იტყვის იმ სიმწარეს, მისით რაც მერგო,
 ტ – ოტსაც არ ხვდება ნაჯახისგან ასეთი ბედი,
 ჯ – ავრი შორს შენგან, შვილო ჩემო და ჩემო ნერგო,
 ე – შმამ სხეული დამინიწკნა და ბედს დავნებდი.
 რ – ას ვიფიქრებდი მე უთქვენოდ აქ თუ ვაძლებდი,
 ღ – ა სევდიანად დავტოვებდი ოჯახის წევრებს.
 ა – ნთილი სულით ხელგამონვდილს, მუდამ ვაძლევდი,
 ნ – ეტავი მტრებმა მე ოჯახი რად ამინენეს.
 ი – ას ვთესავდი, ამოვიდა ეკალი დიდი,
 ს – ევდა საჩუქრად მომიტანეს და გამამწარეს.
 ღ – ამატოვინეს სულ უდროვოდ ოჯახი ტკბილი,
 ა – მიტომ დედი, შენც ტკივილი გამოგატარე.
 რ – ეკენ ზარები ისევ ალბათ, საყდრის კედლებში,
 ტ – ივტივებს გული, სისხლის ღვარით დაგროვილ ტბაში,
 ყ – ინული ჰქონდა გულის ნაცვლად მკვლელს იმ გენებში,
 მ – შველელს ვუხმობდი... არ ესმოდათ არავის კარში.
 ი – ფიქრა მკვლელმა ვაჯობებდი სტუმარს საძულველს,
 თ – ოკის მარყუჟი ოსტატურად წელზე მომხვია,
 ღ – ასჯის უფალი, არ ვაძლევდი მტრობის საფუძველს
 ა – მომხდა სული და იძახდა შენზე ახია.
 ბ – ავიფიქრე მე, იქნებ სჯობდეს თვალი დავხუჭო,
 ა – მით ეგების დრო მოვიგო, გაჩნდეს მშველელი,
 მ – ომკალი მხეცო? მივაძახე! გველის ნაჭუჭო,

- თ** – ოკით რომ მაბავ, ჯოჯოხეთში შენით შეხვედი.
ა – რა, არ გაჭრა მუქარამ და არც დაყვავებამ,
ვ – ერ ჩავკალ მხეცში დაგეგმილი მკვლელობა ნუთით,
რ – ას ვიზეიმებ, თუკი კალმით მაქვს უკვდავება,
ე – ხეთქებიან სულით პოეტს ფიქრების გუნდი.
ბ – ინის მახლობლად იზრდებიან ნაზი პეპლები,
ი – ქ შრიალებენ ცას აწვდილი ალვის ხეები.
ნ – ატანჯი სულით ყველა ქართველს ვეალერსები,
ე – ხ! რომ შემეძლოს, კვლავ სიცოცხლეს დავისესხებდი.
ს – აჩხერელი ვარ, სოფელი კი იქა მაქვს ლიჩში,
ლ – ომისის მაღლი მფარველობდა მთათა ხედიდან,
ა – ხ! რომ იცოდეთ სიყვარული მე კუთხის ვიცი
მ – ამის სისხლი მაქვს და სიკეთე დამყვა დედიდან.
ა – რ გაიტეხით გული მაინც უღმობელ ბედით,
ზ – ვინივით დადგით სიყვარულის დიდი კოშკები,
ი – ს ბედისწერა უკითხავად მოვა ნებით და...
ს – იცოცხლეს მჩუქნის პოეტი და მე არ მოვკვდები.
ი – ქავარ, მაღლა საქართველოს ზეცამ მიშვილა
ც – ის ნამს მოკითხვა სიყვარულით გამოვატანე.
ო, – რომ იცოდეთ მკვლელმა თვითონ ბედთან მიჩვილა,
ც – აში გამგზავნა, სიცოცხლე კი მანდ დავამთავრე.
ხ – ან ღამე მოვალ, თქვენთან ფრთხილად მოსაფერებლად,
ლ – ოყაზე ამბორს დაგიტოვებთ ნატრულთ ბაგეთი,
ე – რთი შეხედვით ცისარტყელას ბედის ვყოფილვარ,
ა – მიტომ უცებ მოვედი და ცაში წავედი.
რ – ოგორმე იქნებ არ მიდარდოთ ცრემლი დამალეთ,
რ – ამჭრეს, დამჩეხეს, როგორც ცხვარი ღმერთს შეწირული.
ა – მომავალი მზე რა უცებ გადამენვერა,
ი – მედიც გაქრა, თუმც ვიბრძოდი თავგანწირული.
რ – ედი ეხლა მე ვარსკვლავებთან გავიფრთამალე,
ა – მოფოფინდეს, ჩემი ჯიშის ნორჩი ფესვები.
რ – ომ კვლავ იცინეთ, იზეიმეთ, ამას გავალბებთ,
რ – ედიკო ჩემთან მამა არის მას ვეფერები.
მ – მშიც არ სჭრიდნენ ასე უღვთოდ, მე რომ დამჩეხეს,
შ – ური იყო, თუ ჭკუაზე შეცდა ბეჩავი,
ე – ლდამ, სიკვდილი გააგონა იმ ჩემს საჩხერეს,
ნ – ეტავი მკვლელი შემხვედროდა გაუბედავი.
ი – მას არა გთხოვთ ბოროტებით იძიოთ შური,

- 0 – მას არ ვჯავრობ, დამაშორა ჩემს ტკბილ დედიკოს,
 რ – ავიცი მკვლელმა ითვალთმაქცოს თუ სისხლი სწყურის,
 ა – რ მინდა კიდევ, რომ თქვენსავით ვინმეს ეტკინოს.
 კ – ინოშიც უნდა აიკრძალოს კადრი ასეთი,
 ლ – ომიც არ ძიძგნის ხორცის ნაჭერს ნაკუნ-ნაკუნად.
 0 – ფეთქა სისხლმა დავსუსტი და სულით დავეცი
 შ – ეშლილი იყო, ... სიბრალული არ ინამუსა.
 ე – რთს ვნატრობ მხოლოდ, ვევედრები დედას და ჩემს შვილს,
 ნ – ატანჯი ვარ და კიდევ უფრო არ დამალონონ.
 ს – ევდით ნუ ივლით დაამძიმებთ ისევე ჩემს სულს,
 ს – იტყვით აუგი მკვლელის დედას არ გაავაგონოთ.
 ა – არვინ იცის, მას რა უთხრეს, ან რას ეტყვიან,
 ხ – ომ შეიძლება ცრუ ამბავმა შეშალა კაცი,
 ე – ნით მოკვდები, ან თუ დანით ორივე ერთია,
 ლ – ოცვა თქვით მშვიდად და იცოდეთ მშვიდობის ფასი.
 ს – იკვდილს მსაჯულად დაუნიშნავს მხოლოდ თვით ღმერთი,
 ბ – ინდა, არ გინდა, არ კითხულობს გინერავს წამებს,
 ა – ლბათ მე ასე მერგუნა და ამიგეს წესი.
 ა – რ გინდათ დარდი, ტკბილი სიტყვით მითხარით რამე.
 ბ – აითავისეთ იმედები, თქვენ ჩემო დებო,
 რ – ომ თქვენი ცრემლით არ დამილპეს შარვალ – ხალათი,
 ძ – ირულის წყალი მენატრება და თევზის გემო,
 ე – ხლაც კი მახსოვს, მაყლაპებდნენ ლიფსიტს ძალათი.
 ლ – ეღვის ჩირივით ტკბილი იყო, ჩემი ბავშვობა,
 ე – ნძელებსა და იის კონებს, გოგოს ვჩუქნიდი.
 ბ – აბუას სახლთან გულისწორის ჩუმი ლოდინით,
 ს – ატრფოს ფაქიზად, სიყვარულით ტკბილად ვკოცნიდი.
 მ – ოგონებებით დავიტვირთე ... წარსულის ხიბლით,
 ე – ხლაც მანდავარ, ჩემო დებო აღარ მიტიროთ,
 რ – ოგორმე იქნებ გაიაროთ ცხოვრების ხიდი,
 ა – რ მინდა გლოვა, ტკივილებით აღარ იტვირთოთ.
 ბ – ევრჯერ მიხილავთ სიზმრის სახით ოთახში მავალს,
 0 – გრძნობთ ჩემეულს სითბოსა და გასძახეთ ექოს.
 რ – იგში ვდგავარ და კვლავ მოვყვები ქორწილის მაყარს,
 ლ – კეანესაც გამოვცურავ თუ ძალა მეყო.
 ბ – ადიან წლები, მიტევება ნუ გავინყდებათ,
 ლ – მში ყოველთვის აირჩიეთ სიმშვიდის ნუთი!
 ს – ოგორც მზის სხივი არემარე გადაბრწყინდება,

ბ – ულში აინთეთ კვლავ სიკეთის სინათლის შუქი.
 ა – ღმასისფერი ჩანჩქერებით იმედი მორთეთ,
 ბ – აანაწილეთ სიყვარულის ქარვის მძივები.
 ი – ს ტანჯული დღე წარსულია, ჭრილობა მორჩეს,
 მ – ეც გავიხარებ, დავმშვიდდები, ამას გპირდებით.
 ე – ხეთქებიან გულის კედლებს ფიქრი წარსულის,
 ტ – კივილს მიმშვიდებს ცის ლაჟვარდის ლურჯი ფერები.
 ე – ხ! მონატრების ბევრი წლები არის გავლილი,
 ს – ევდას დავმალავ და ზეციდან მოგეფერებით.
 ა – მოიზრდება ჩემი ფესვი, სინორჩით ისევ,
 ს – იდარბაისლით დადინჯდება ზეცაში სული.
 ე – ნდეთ ჩემს სიტყვებს შური სხეულს უდანოთ გისერთ,
 თ – ოთო იად ხართ სათითაოდ თქვენ ამოსული,
 ი – ბრწყინოს თქვენმა სიხარულმა დედამინაზე
 კ – აი კაცობით გაამრავლე შვილო ქართველი.
 ე – ნის, მამულის სიყვარული აიგიზგიზზე,
 თ – ილისმად გქონდეს საქართველო ამოქარგული.
 ი – მრავლე შვილო, ჩემმა სულმა, რომ მოისვენოს,
 ლ – ექსს წერს პოეტი, სიკეთისთვის ჩურჩულებს ქალი ...
 ი – ქნებ შეძლო და ჩემი სახე კვლავ გაიხსენო,
 მხოლოდ იფრთხილე, შენც არ შეგხვდეს ორპირი ქარი.
 ირაკლი შვილო, ზეციდანაც ბევრს დაგავალებ,
 კვლავ ჩემს სახლის წინ, სიყვარულით ამაყად მდგარი,
 აბა, შენ იცი ჩემი ფესვი გთხოვ გაამრავლე,
 სამარადჟამოდ უკვდავების შეაღე კარი!
 მინდა შენს მამას, აქ ზეცაშიც ნათელს მითვლიდნენ,
 ტკბილო დედიკო ცრემლი არა გშვენის სიცილი.
 მკვლელის დედასთან იქნებ შეძლო და შენვე მიხვიდე,
 უამბე მას, რომ ცეცხლი არის შვილის სიკვდილი.
 ჩემო დედიკო, შემისრულე დანაბარები,
 დაარიგე, რომ აღზრდას უნდა დიდი სიფრთხილე.
 კვლავ არ შეალოს შეცდომებით ცოდვის კარები,
 და აიციდინოს სიძულვილის დიდი სირცხვილი.
 დედავ სიკეთის, სიყვარულის ტკბილო საზომო,
 ყველაფერს ვხედავ, შენ დადიხარ გულით მწუხარი,
 მიმტევებლობით აყვავდება ისევ სამშობლო,
 მკაცრად მოვითხოვ!... არ ჩააქროთ ჩემი ბუხარი!
 მხოლოდ ღმერთია, გამკითხავი ყველას ცოდვების,

უფალი არის მსაჯულიც და საქმის გამრჩევი.
ლექსით გავცოცხლდი, უკვდავი ვარ, გლოვა? როდემდის,
აბა, ვინ არი სამუდამოდ მადეთ დამრჩენი ...

**როცა პოემის წერა დავიწყე ვგრძნობდი, რომ შვილმკვდარ
დედას შევუმსუბუქებდი დარდს და ასეც მოხდა...**

რწმენით ქლიარნი

(ეს პოემა დაინერა მაშინ, როცა შენ ცოცხალი იყავი ჩემო დათო) (დავით მენაფირეს)

დავით მენაფირე არის ღვთის მოშიში, რწმენით ძლიერი, გაჭირვებულის დამხმარე, ეროვნული სულის მატარებელი, მიმტვევებელი და ამავე დროს უშიშარი მებრძოლი, საქართველოზე უსაზ-

ღვროდ შეყვარებული ქართველი.

- ღ** - ავით გული გაქვს სიკეთით სავსე,
- ა** - ალებული, გიზგიზა ცეცხლი.
- ვ** - აი, რომ ერის ტკივილი დაგდევს,
- ი** - ბერის დარდით დაგდინდა ცრემლი.
- თ** - ავთუხისფერი სიცოცხლე გამკობს,
- მ** - ისრიალებენ წლები მშვენიებით.
- ე** - რს ჩვენსას სუსხით რომ არ ათოვდეს,
- ნ** - აბიჯს ცოტათი შეანელებდი.
- ა** - რწმენის ფრთებით დაფრინავ მალლა,
- ფ** - იფქია შენთვის ნყენის წუთები.
- ი** - მერელ ვაჟკაცს არ გიყვარს დაღლა,
- რ** - იროჭრელის დროს არ ძაბუნდები.
- ე** - რიდე მაინც ქარიშხლის გრიალს,
- ა** - რ მოგწვდეს სულში სუსხი იმისი,
- რ** - აკრაკებს წყარო, ყურს უგდებს წკრიალს,
- ი** - ფერებს სითბოს თბილი მაისი.
- ს** - ხივით ტატნობზე სითბო აფრქვიე,
- ლ** - ობე-ყორე კი გაკაფე წალდით.
- ვ** - ით შევარდენმა დროშა ასწიე,
- თ** - ავანეული ცხოვრება გწადის.
- ი** - ისფერობენ შენი გენები,
- ს** - იამით დაგდევს ალერსი დედის,
- მ** - ორთე-მოკაზმე სკოლის კედლები,
- ო** - მია შენი ცხოვრების ბედი.
- შ** - ემოვინახე შენთვის სიტყვები,
- ი** - სმის ეზოში ხმები ნორჩების.

შ – არს ვერ ბედავენ სკოლის ბიჭები,
 უ – ნამეს შენი აღზრდის მეთოდი.
 რ – ოგორც მშობელი, ისე ხარ ბავშვში,
 ნ – იკნიკებს გული ბევრჯერ სიამით.
 მ – უდამ უდგეხარ მეგობრებს მხარში,
 ე – რთიც არ იტყვის აუგს სიავით.
 ნ – აპირთან შურით ქარი იხრჩობა,
 ი – ცოხნებიან ცაზე ღრუბლები,
 თ – ვით ღმერთსაც არ სურს მასთან ურჩობა,
 ძ – მად და იმედად ბევრს ეგულები.
 ლ – ომის ძალა გაქვს, ვეფხვის სისწრაფე,
 ი – ჩოქები და ხალხს ეწირები.
 ე – ნით გქარგავ და გთხოვთ მეც მიწამე,
 რ – ომ მოგეფერო ნურც გაკვირდები.
 უ – მიტომ თესე პური და ქერი,
 ბ – აჭირვებულს რომ ედგე დამცველად.
 ა – გორებულან კლდეებზე ქვები,
 ჭ – აობის მიწდორს შენით ეშველა.
 ი – მ ხალხს შენ იკრავ ყოველთვის გულში,
 რ – ა ვიცი, ასე მსმენია შენგან.
 ვ – ერ იტან იმათ, ვინც სხედან ჭურში,
 ე – ნაცვალეები ვინც იბრძვის მტერთან.
 ბ – უდობს შენს გულში, სიამე მართლა,
 უ – ბეში ისვამ ყველა დაჩაგრულს,
 ლ – ელო გაგაქვს და არც გიყვარს დაღლა,
 ი – მედით ელი ერში გაზაფხულს.
 ს – იტყვებს დაწერილს ექნება ფასი,
 ზ – არჩება მჯერა მარადიულად,
 ა – არც დავიჯერებ დაედოს ხავსი,
 მ – ტრისათვის ტყვიებად გადაფრქვეულა.
 ხ – ათრი აქვს დიდს და უყვარხარ ყველას,
 მ – ოდიხარ სხივის გასაშუქებლად.
 ა – რიგებ სითბოს, ოი რამხელას,
 რ – იგში გყავს ხალხი დასაპურებლად.
 ე – გ გზა, მე ვიცი სადაც მიგიყვანს,
 ე – გ გზა მწვერვალის დასაწყისია,
 რ – ომ გიდულს სისხლი, დალაშქრავ მყინვარს,
 წ – ფლით მომკილი ღალადისია.

- პ** – ილაც კი არა ლოცულობს დედა,
ნ – უგემით შენთან ჰპოვებს სიმშვიდეს.
შ – ყვარხარ შენ და... სხვასთან არ რჩება,
ჩ – ოცვით და რწმენით შენს სულს გიმშვიდებს.
ც – მრავლებს ათად შვილები შენი,
ს – ალომე არის ნუკრის თვალება,
შ – ღრან ტყეებში მთვარედ ნაფენი,
ჩ – ოცვით და რწმენით დაიარება.
ცი – ა იაობს გოგო შოლტივით,
ს – აიმედო დღე მისით თენდება,
მ – იარღვევს ტალღებს, ლამაზი ტივით,
ა – თინათივით გულში გენთება.
ტ – ოტზე შრიალებს ფოთლები ჩუმად,
ა – თასფერობენ ქრიზანთემები.
რ – იგში ჩარგული აგავაც დუმს და
ე – როვნულია სკოლის კედლებიც.
ბ – უღბულიც გალობს ეზოს ჭიშკართან,
ე – ნძელა ვარდთან ამოჩიტულა.
ჩ – ომივით იბრძვი ორპირა ქართან,
ცი – ასამნებიც გადაკვირტულა.
მ – ინდა გითხრა, რომ ასახელა საიმერეთო,
ცი – მ ქვეყანაში წინაპრებიც გახარებულან.
მ – ოდინახეზე მოკაშკაშე სხივი აინთო,
ტ – ალლა ყვირილის სიხარულით გაჩერებულა.
ე – რთსაც ინატრებ ალბათ ისევ ცხოვრების გზაზე,
ვ – ერხვებს შრიალს გინდა ჩუმად მიაყურადო.
ე – კლესიაში სანთლის შუქზე, სამრეკლოს ზარზე,
ბ – ევრჯერ ილოცებ ერისათვის შრომის ბელადო.
ე – ნატკბილიც ხარ, ხან ბობოქრობ მართლა ზღვასავით
ჩ – ალისფერია სამყარო და ნვიმით სველდება,
ცი – ფანტებიან ცაზე ისევ ვარსკვლავთა გუნდი,
რ – ავით, შენ ამ დროს, ამ სამყაროს სევდა გედება.
ა – აცისკროვნე იმედები ამ მწუხრის ჟამსაც,
ს – ევდის ფესვები აკაფე და არ გაამრავლე,
ა – აზვიადე იდეები ბობოქარ დროსაც,
ძ – არი ანჩხლობს და ეომება ცრემლიან პალმებს.
ა – ი, ამიტომ ვერ ისვენებ არა გცალია,
რ – ოცა საათი ჩაგნიკნიკებს, ითვლი ნაფაზებს,

თ – ვალწინ გიდგება დრო ომების, ვისი ბრალია,
ვ – იცი აითვლი... ტკივილით ნავენებ დღეთა ნაკანრებს.
ე – კლები მოსავს ვარდის ტოტებს, იცრემლებიან,
წ – ურჯი ზღვა ღელავს, მალლიდან კი დაგყურებს მთები.
ო – ფლით და გარჯით ღობე-ყორე გიშენებია,
ზ – არები რეკავს... ყვავილნარის სურნელით თვრები.
ე – დემის ბალად შენი ეზო აყვავებულა,
შ – რომლისოდაც თვით სიცოცხლეს სევდიანია.
ს – ინაზის ხიბლით დილის ნამი გაბრწყინებულა,
ა – თინათივით ბრწყინავს ცვარი მშვენიერია.
ზ – ოგჯერ კი დარდი დაუკითხავად გაგიღებს კარებს,
წ – რიჭოდ დარჩენილ ფანჯრიდანაც სიცივე მოდის,
ვ – ინ იცის, წვიმამ იქნებ ნებით გადაიკაროს,
რ – არიგად გინდა სიხარული ჯიშის და მოდემის.
ო – როგორ მინდა ბევრზე-ბევრი დაწერო შენზე,
რ – ავიჩოქო და მუხლმოდრეკით გავედრო უფალს.
შ – არიან ქარსაც აგაცილო, ვიბრძოლო მტერზე,
ე – ნდე ჩემს კალმით სიალალით დანერილ უსტარს.
ყ – აყაჩოსავით გაშლილია ეზოში ბავშვი,
ვ – არდიც ყვავის და ალბათ ღმერთმა ასე ინება,
ა – რის სიცოცხლე წვიმაში და თოვლიან ქარშიც.
რ – ა ვიცი ისე, შენმა ნდობამ დამაიმედა.
ე – ნდე ჩემს სიტყვებს, ქარიშხალი ვერას დაგაკლებს,
ბ – ბუდეში ბარტყებს გამოზრდი და იჭიკჭიკებენ...
შ – ჩუმრად ფრინავს ქორი, მაგრამ ვერას წაგართმევს,
წ – ელიანში კი ჭრიჭინები დაჭრიჭინებე.,
ი – მერელი ხარ, ამიტომაც ვცდილობ გაამო,
ქ – ათინაურად არ ჩათვალო ჩემი სიტყვები,
ა – რ მინდა ბედმა აგატიროს ცრემლმა დაგნამოს...
რ – ომ მეც ვიბრძოლებ გვერდში დგომით ამას გპირდები.
თ – ავთავში როცა მარცვალია თავდახრილია,
ვ – ამაყობ შენით, თუმც ჭალარა შემოგრევიან,
ე – რის მიწები ტყვიამფრქვევივით გადათხრილია,
წ – ოცვას აღვავლენ, რადგან ირგვლივ ბევრი მტერია.
ი – ა-იები სურნელს აფრქვევს, ფერი-ფერობენ,
 და საკუთარ ჰიმნს აქ ბავშვები ლაღად მღერიან,
 დღეს ამ ლამპარში დადიან და... ნაირფერობენ
 ჰოდა ამიტომ მეც პოემა დამინერია.

გავიდა წლები

ნინო რუხვიაშვილი, ამჟამად ჟურნალ რაჭველებისა და სამეგრელოს რედაქტორია, მუშაობდა ქ.რუსთავის ზვიად გამსახურდიას სახელობის დავით მენაფირის სკოლაში პედაგოგად. მე და ნინო იმ სკოლის თანამშრომლები ვიყავით. ღვთით მოსილმა პედაგოგმა, დაბადების

დღის „სურპრიზად“ მიწვევა შემოათავაზებინა ჩემთან გივი სიხარულიძეს. რათქმა უნდა ეს ჩემთვის დიდი პატივი იყო.

ჩემი ლექსების კითხვის დროს ვგრძნობდი, რომ ბატონი გივი ხელით აჩვენებდა თანამშრომლებს ჩემი ლექსების მონონებას.

ტელეფონის ზარის ხმაზე მსახიობი ფანჯარასთან შეშფოთებული მიიჭრა, ჰო, კი... სასწრაფოდ მოვალ... ვაიმე დედა... ამოხდა და შემოტრიალდა. არაფერი შეიმჩნია თურმე მას დედის გარდაცვალება აცნობეს.

ეს ის დრო იყო როცა თბილისში კარვები იდგა და მტერს და მოყვარეს, რომ ვერ გაარჩევდა კეთილ მოსურნე.

მეორე დღით მე და ნინო მასწავლებელი ბატონი გივის ტკივილის მოზიარენი გავხდით.

გავიდა წლები... როცა მე შვილის სიკვდილით მეხი დამეცა, ცნობილ სახეებიდან გივი სიხარულიძემ მომისამძიმრა პირველად ეს დიდი ტკივილი. გმადლობთ ამისათვის ბატონი გივი, თქვენ არა მარტო დიდი მსახიობი, ძალიან თბილი პიროვნება ხართ. ალალია ჩემი კალამი თქვენთვის და ჩემი ნინო რუხვიაშვილისათვის.

ორიათას ცხრა წლის ხუთი მაისი შენ და გივი სიხარულიძემ გამილამაზეთ ნინო მასწავლებელო. მეორე დღეს ბატონ გივის დედა დაელუპა, ჩვენ მისი ტკივილის თანამოზიარენი გავხდით...

ო – ხვრაა, ბევჯერ ცხოვრება ჩემი,
რ — ა ვიცი ეკლად რად მეფინება.
ი — ას არ მოვწყვეტ... დავდივარ კდემით,
ა – უგი მტრისაც კი მენყინება.
თ – ავთავს ძირს ჩასულს ხელით ავცენცავ,
ა – ვანთებ სანთელს სალოცად ერის,
ს – ამშობლოს ტკივილს სულში ჩავკეცავ,
ც – ეცხლში ნარუჯსაც გავლოკავ ენით...
ხ – არს, ჩემს წიქარას, არ გავცვლი ჯოგში,
რ – აში მჭირდება სხვისი ირმები.
ა – ხ საქართველოვ! ნაცრდები ომში,
ნ – ამნამში კვენესის სულის სირმები.
ლ – ურჯი ზღვის წვეთებს მკერდს დავიპკურებ,
ი – ცოხნის ღამე ცრუ ბედისწერას;
ს – ამშობლოს ღმერთო თუ დამიპურებ,
ხ – ოხვითაც პირჯვარს გადავიწერავ.
შ – ფაქიზესო, ლამაზო ნინო,
თ – ილისმასავით შემომეხვიე.
ი – ფეთქა უცებ... ყვავილმა პინომ,
მ – აისის თვეს რომ გულში მენვიე.
ა – მიცისკროვნე დღე დაბადების,
ი – მიტომ გლოცავ, იფრინე ფრთებით.
ს – იტყვებს ვარჩევ და ზედ დავადნები,
ი – რმის შვილი ხარ, ყურებით ვთვრები.
შ – ორს შენგან ეკლის განაკანრები,
ე – რთი ნახვითაც ნათლია გავხდი.
ნ – ატო ვაჩნაძეს გიგავს ღანვები,
ლ – ედო სულისავ, ტანითაც გავდი.
ა – რ ამიკვენესდე ხელში კალამო,
ბ – ივის გამზრდელი დავლოცო უნდა,
ი – კივლა ბაგემ, როცა საღამოს,
ვ – აი, რა მწარედ მესროლეს გუნდა.
ი – ს მითხრეს, რამაც ჩამწიხლა ხვალით,
ს – იხარულიძეს მოუკვდა დედა.
ი – მალეობდნენ დღეები კვამლით,
ხ – ის მწვანე ხავსსაც შეეტყო სევდა.
ა – მოკვენესებით ვკაფე ეკლები,
რ – ადიოც სდუმს და აღარ ხმიანობს.

უ – იმედობავ, თუ გამეცლები,
 ლ – ამაზი ზეცა სათქმელს მიამბობს:
 ი – ნამეთ დედის,... ცა დამყვიროდა,...
 ძ – აძით ეახლა იგი თვით უფალს.
 ე – ვედრებოდა... თანაც ტიროდა,
 მ – ეუფე ღმერთთან სიმართლე უთქვამს.
 ბ – ივი თუმც დედას არას აკლებდა,
 ა – მოკოცნიდა მის ძუძუ — მკერდსაც,
 მ – ალიმალ ჩუმიად თვალს შეავლებდა,
 ი – ქნებ იცოცხლოს, ჰა, ისევ ფეთქავს.
 ლ – ოყებზე უცებ, ცრემლი წამოსკდა,
 ა – რა, დედიკო, შვილებს გვჭირდები.
 მ – ოკვდი?! ო, არა, ეს რა წამომცდა,
 ა – ლბათ, კვლავ მოხვალ, ხომ დამპირდები?!
 ზ – უზუნებს ქარი ფანჯრებს ასკდება,
 ე – ნამებთან ცრემლები ვარდებს,
 მ – ბილ მაისის თვეს დედა თუ კვდება,
 ნ – იშად გავატან თან გულში ნადებს.
 ი – ქ გავაჩერებ ტკივილის წამებს,
 ნ – ატვრის უფლება ხომ მაქვს უფალო.
 ლ, — ხელოვანებს ნურასდროს ავნებ,
 მ – ოლიპულ გზაზე ნუ ტოვ უცალოდ.
 ა – ს წელს იცოცხლეთ ბატონო გივი,
 ს – ამშობლოს ნიჭით სანთლად ენთები.
 ნ – ინამურთან კვლავ მამალი ყვივის,
 ა – თასწლეულებს ყველა მითები...
 ვ – ეცდები ვალი მეც მოვიხადო,
 ლ – ომსაც შევბედავ ერს თუ დასჭირდა,
 ე – რთხელ კი არა უთვალავ ღამეს,
 ბ – იბინებს ლექსი და აჭიხვინდა.
 ე – რის ტკივილი ათასჯერ მითქვამს,
 ლ – ოცვით სანთელი დავანთე, ინვის...
 მ, — ბევრჯერ — ბევრჯერ, ვეკრობი ცივ ქვას,
 მ – ამულის მტკივა და გულში მწინკნის.
 ე – ტკინებოდა მჯერა დედასაც,
 ლ – მობანაში ალბათ განრისხდა.
 რ – ომ ძმა თბილისში ძმის ხელით კვდება,
 ე – შმამ სუყველას სისხლი გადუსხა.

ღ – ავას სკამისთვის დამალავს ალბათ,
 ლ – ონე მიხდილი აღავლენს ლოცვას.
 ე – რს გასაჭირი ისეც არ აკლდა,
 ს – ადლაა ოქრო, გამხმარ ძვლებს ვლოკავთ.
 ზ – ოდიშის მოხდით, ავედრებს ხუნდებს,
 ა – რ დააობლო შვილები ეტყვის...
 ტ – ოტზე ნაშენებ ჩიტის ბუდეს — კი...
 მ, — აღარ მოხდეს კაკლები სეტყვის.
 ნ – ატანჯ სამშობლოს ართმევენ მინებს,
 ბ – ულში დაჭრილებს შხამით ნამლავენ,
 ი – ნვოდა გორი, რა დაავინყებს?!
 ვ – ინ იცის, ყორებს რამდენს დაკლავენ...
 ი – ს ეტყვის იმას, ხმამალა რასაც,
 ს – აუკუნეც კი უნდა დამალო,
 ლ – იდი ვეშაპი ჩახვრიპავს ზღვასაც,
 ე – რში სამანი აღარ სამანობს...
 ლ – ედამინა კი ღერძის ტრიალში
 ა – მოაკვნესებს ვარამით დარდებს,
 ლ – აღნა ეს გული ომის ტრიალში,
 ა – ისი აღარ ჩუქნიდა ვარდებს.
 ე – ფინა ტანჯვა ასაკის ღანვებს,
 ლ – ონემიხდილი მისდევდა ნიავს.
 შ – ფალი დედას საწოლში აწვენს,
 ვ – ეშვის ცრემლებით ამოყავს ია...
 ა – მოდის ნაზი ლურჯი ყვავილი,
 ჩ – უმად ბურქებში გადიპენტება.
 ვ – ინც სიახლოვეს მასთან გაივლის,
 ე – რთხელ კვლავ კიდევ დაიბადება.
 ნ – აიარევსაც ავინყებს ნუთით,
 მ – ოლი ბრდღვიალებს როგორც ხალიჩა.
 ი – ის ღეროს კი ფოთოლი უთრთის,
 ს – აქართველო, რომ ქარმა დახლიჩა.
 ი – არებს კვლავ წოვს კოლო და მწერი,
 ტ – ურით ჩაკვნიტავს დედაც სიმწარეს,
 კ – ითხულობს — ღმერთი — რას ამბობს ერი,
 ი – ოდის ფერი რად აქვს სიმწვანეს?...
 ვ – ის დავაჯერო, არ გვნიხლავს უცხო,
 ი – ა-იები ბოლქვებს მოწყვიტეს.

ლ – ამში ჩაფლულა ფრინველი უფრთო,
ი – ლექავს ხარი, ნედლ, თოთო კვირტებს.
ს – ქართველოა ყინვისგან ცივი,
თ – ოვლისგან არის ლექსებიც სველი.
ა – სი ათასი „ფსალმუნის“ მძივით,
ნ – არ-ეკალშიც ქუხს ეგრისელი.
ა – გიცისკროვნებ მეც ნინო ნუთებს,
მ – ოგიალერსებ ქალურ სინაზით,
ლ, — რომ იცოდე ლექსს ღამეს ვუთევ,
ზ – ოგჯერ კი სიტყვებს ვამბობ სიმკაცრით.
ი – ასამნები ჩემშიც ღამაზობს,
ა – ლუბლები კი დამნიფდებიან.
რ – ალატო უნდა სევდა ჩავრაზო,
ე – რში მერცხლები მოფრინდებიან.
ნ – ინოს მადლობას მე ყანნით დავლევთ,
ი – ა-ვარდები ფეხქვეშ ეფინოს,
ბ – ულგასახარად ნეტავ თუ დავწერ,
ა – რავის მინდა რამე ეწყინოს.
ვ – ერ ვთქვი სათქმელი, რითმამ მიყელა,
ხ – ეს შევასხიპე კალმით ეკლები.
ღ – იდი ზღვასავით სისხლი მიღელავს,
ი – ფეთქავს გულში ისევ ტყემლები.
თ – ავდახრილი ვარ ერის შვილებთან,
 მიტომ დავგეჯე ფურცელი წერით,
 მკერდს ჩაგიბნიეთ ღამაზ ღილებად,
 თქვენთის პოეტი ყოველთვის მღერის.

**ბინამე ღვთის შვილად,
რადგან შენს სულში
მოყვანის სიყვარულია**
(ვლადიმერ ვახანიას)

- ბ** – იმზერს ცის ღმერთი და აშენებ სალოცავ ტაძარს,
- ი** – მედს მოუხმობ, გინდა ცრემლი აღარ დაღვარო.
- ნ** – უთისოფელი ხან სიავით გიკიდებს ხანძარს,
- ა** – კვნესდა ხალხი და გახშირდა გლოვის საღამო.
- მ** – უხას ანედლებ, მაინც გამტრობენ, რა უნდათ შენგან,
- ქ** – რისათვის გინდა სიკეთე და წირავ ყველაფერს,
- ლ** – მერთი გნამს კოლხო, მოისწრაფი შენ ჯიმ და გენტან,
- ვ** – იცი სამშობლოს შემოუტან შენეულ ელფერს.
- თ** – ელენ ღირსებებს მაგანი და გიყვარს ისინიც,
- ი** – მათ სულელებში შესძრომიათ მახრები, მიწის,
- ს** – აქართველოა ყველაფერი... ფიქრის ციციანი,
- შ** – ეშის მაგივრად ამ ჩვენს ერში სახლები იწვის.
- ჰ** – აზის ყლორტებს შენ ასაზრდოვებ გადასანინდად,
- ი** – ა-იები მოედება ბუჩქებს ხალიჩად.
- ჩ** – ოცვას აღავლენ მშვიდობისათვის რწმენის საწყისად,
- ა** – ვაზაკებმა ხომ შენი გული ისრით გახლიჩა.
- რ** – ედა ღვთისმშობელს ჩვენს მამულში როს დაავანებ,
- რ** – ომ გვაპატიოს უნებლიედ შევცოდეთ თუ რამ,
- ა** – მზიანდება საქართველო, მტერი ვერ გვავენებს,
- რ** – ედაო ჩვენო, ცრემლის ტბაში შვილები ვცურავთ.
- ბ** – ანუხებს, შფოთავ და განიცდი ჟამთა სიავეს,
- ა** – რ უჩანს ბოლო ამდენ ტანჯვას, ამდენ ვაებას,
- ნ** – იში დედისა ყველა ტკივილს გაგვინიავებს,
- შ** – ენ დაიფარავ, აგვაცილებ ყველა წამებას.
- ე** – ეხლა ამიტომ შემომსკდა დარდის სარქველი,
- ნ** – უ აატირებ დედაღვთისავ, ცრემლს ღვრის კალამი,
- ს** – ამშობლოსათვის სულ უშიშრად მსურს ვთქვა სათქმელი,,
- ს** – აქართველოში ჩამოსულხარ, სიბრძნით ალალი.

შ – ფალო ჩვენო, გევედრები მოგვეც მშვიდობა,
წ – ოყას ცრემლებმა დაამჩნია კვალი ღარების.
შ – ური და ღვარძლი ამაშორე ძმათა ფლიდობა,
ღ – რმის ჯიშს უნდა გამოულო გულის კარები,
მ – ახვილს მოედოს ისევ ჟანგი, ძმობა გამეფდეს,
წ – მი შორს ჩვენგან და აგვიცილდეს სუსხი ქარიშხლის,
ყ – აყაჩო მინდა გადიპენტოს რწმენა აშხეფდეს.
ვ – ილაცა კივის და სიკეთეს ურევს დარიშხანს.
ა – იკეცება სისხლიანი სევდის ფარდები,
ს – აქართველოში ღვთისმშობელი შემობრძანდება...
ი – ცი უფალმა გვინყალობა, ქარო, ჩადგები,
ს – ეტყვის და წვიმით მზის სხივები არ დაბნელდება.
ს – ამშობლოში კი თუ ისევე ძლიერ განვიმდეს,
ი – მედი ჩაკლას ავის მქმნელმა, ავის მოსურნემ...
ყ – ინულებია... ისევე თოვს, როგორ არ გწყინდეს,
ვ – ალს გადაუხდი ჩვენს მამულში მტრულად მოსულებს.
ა – ვაფრთიანე აზრთა კონა, მღერის გედები,
რ – იონიც, ალბათ, არ შეირევს ცრემლის ნიაღვარს.
შ – ფალო გვიხსენ და გვაჩვენე ისევ ედემი,
წ – ოცვას აღვავლენთ, არ დავიჭერთ ხელში იარაღს.
ი – ფეთქებს ნუში, ღვთისმშობელი ჩვენ დაგვიფარავს,
ა – ქაფქაფდები გულის წყაროვ, აღარ დაშრები.
 შავო ღრუბელო, ამ ჩემს რწმენას ვერ მოიპარავ
 ხედავ? ჭიხვინებს იმედების თეთრი რაშები.

დიდო მგოსანო

*დიდო მგოსანო, ეროვნული სულით
აბობოქრებულ პოეზიის მეფე, მე
შენ გამგვანებ კლდის ვეფხვს, ცის
არწივს, ლურჯ ზღვას, სიცხეში ამო-
ქიქინებულ ნიავს, ჯანსაღ მუხას,
რომლის ფესვები უკვდავია...*

- დ** – იადი სულით ქართან ბრძოლობ და...
- ი** – დუმალებით ჩურჩულებ ზღვასთან,
- დ** – იდი ავდრის დროს, მზეს უჩანს ბოლო-
- ქ** – ქროს სხივები ბრწყინავენ კართან...
- მ** – იარღვევ ტალღებს, მეფე ხარ მუზის,
- ბ** – ამოგინაღდავს სიტყვა რითმებად.
- ო** – მების ქარცეცხლს გაუძლებს ლუზა,
- ს** – ეტყვის ღვარცოფში არ შთაინთქმება.
- ა** – ლსაც აქრობენ ზოგჯერ იჭვები,
- ნ** – უ გავაკეთებთ მტრობით არჩევანს.
- ლ** – ფლს და სიხლს ღვრიან ჩვენი ბიჭები,
- ე** – ერის და ქვეყნის გადასარჩენად,
- ვ** – ა ვიცი იქნებ დათმობაც სჯობდეს,
- ო** – მებით წყალსაც ფერი აქვს სისხლის...
- ვ** – იცი იქა ხარ,... რაც უნდა მოხდეს,
- ნ** – ექტარსაც მისცემ არ გინდა სხვისი.
- შ** – ღიმი რწმენით სავსე იმედებს,
- წ** – ოდს ამოიდებ თავქვეშ ბალიშად,
- ი** – ების ეშხით ნუშიც იფეთქებს,
- ს** – ილამაზეა ყოფნის ხალიჩა
- შ** – ლამაზესი ვარდი გიღიმის,
- წ** – ოლო ყინული ფიფქივით დნება.
- ი** – მიტომ მნამს მე ხატი და ღმერთი,
- მ** – ვალს არ ვუჯერებ რაც ახლა ხდება.
- ა** – მოდის მზე და მომაფენს სხივებს,

- ბ – იჯგი გადავდგი... ვიგრძენ სიამე,
 ო – რომ იცოდე ლალისფერ მძივებს,
 ბ – ლუჯად შენს ფერხთით მოვანიავებ.
 ო – ციათასჯერ ასიც ცოტაა...
 ქ – არვის თვლებია შენი ლექსები.
 რ – აც შენ დაწერე დიდი ცოდნაა,
 ე – რთ სიტყვას არვის დაესესხები.
 ბ – ალიშზე ვბორგავ... ვშფოთავ სიზმრებში,
 უ – კუნეთში, რომ გამოჩნდა სხივი.
 ლ – ექსი გიძღვენი, ვქარგე რითმებში,
 ო, – მე იმედის ვიპოვნე მძივი.
 ვ – ენენიკობენ შენს წინ ვერხვები,
 ო – ნავრობენ და ტოტებს ხლართავენ,
 ე – რს „ფსალმუნებით“ როცა ეხვევი,
 ზ – ეიმობენ და ნადიმს მართავენ.
 ი – ფეთქებს ერში ისევ ტყემლები,
 ი – ა-იებიც ამოყოფს თავებს
 ს – ამშობლოსათვის,... გცვივა ცრემლები,
 მ – ინას, რომ ტყვიის სეტყვებით რთავენ.
 ე – ბრძვი და კვლავ გმობ სიავეს ხალხთა,
 ფ – ითრივით თრთიან ზოგჯერ ძარღვები.
 ე – რის ტკივილი მგ ზავრადაც გახლდა,
 ვ – აი ვიშები არის დამღლელი.
 მ – ორწყეს სკვერები ცოდვის წვეთებით,
 ე – ვკალიპტები, პალმებს ქიშპობენ,
 შ – ენ ბასრი კალმით მტერს ეკვეთები,
 ე – რის ზარები მგოსანს გიხმობენ.
 ნ – აზს, ლამაზ სიტყვებს შენთვის ვიმეტებ,
 ბ – ადმოიფრქვევა ბაგით ლოცვები,
 ა – მ ჩემი სულის რწმენის იმედით,
 მ – ოედინება წყარო ოცნების.
 ბ – ავა წლები და... ალბათ იტყვიან,
 ვ – ის დავაჯერებ მგოსანს, რომ ვიცნობ.
 ა – ლბათ იმ წამსვე ისარს მესვრიან,
 ნ – ესტარს გულიდან მე ბევრჯერ ვიძრობ.
 ე – კლებს ჩემს ირგვლივ წალდით ავკაფავ,
 ბ – ეწვის ხიდზე კი გავფენ ხალიჩას.
 კ – მაყოფილების ფრთილებს დავართავ,

- ლ** – ოლოს ყინული სითბომ დახლიჩა.
ღ – იდება დედას,... ვინც შენ გაგზარდა,
ი – გამრავლდეს მშობლის საფლავთან.
ს – იბრძნეს გაძლევდათ ცხრა, რომ გაგზარდათ,
ვ – ით ქართველის დედა გლოცავს საყდართან...
ე – ფინება ცას ღრუბელი ლექად,
ფ – იქრები ზოგჯერ დარდს ეწირება.
ხ – ალხის ტკივილს კი, დანერავ ლექსად,
ჰ – აზის ცრემლივით, რომ გედინება.
ს – აიმედებლად გაქვს უკვდავება,
ც – აშია ღმერთთან შენი ადგილი,
ი – სმის კვლავ კენესა და გედარდება,
ს – ევდა ზეცაში არის აჭრილი,
„ა – იეტის“ და „გუბაზის“ ნაგრამს,
რ – ამდენჯერ გული გატკინა მტერმა.
ნ – ელში განყვეტილს უყურებ გაგრას,
ი – ქ ზღვისპირეთი დაფარა მტვერმა.
ვ – ინ იცის რამდენ მშიერს აპურებ,
ს – აოცარ ლექსის ჰარმონიაში,
ლ – ელიანს, ოქროს ცვარი აპკურებს,
შ – ფაქიზესი იის ტრფიალში.
რ – ანი არიან სულით მგლისანი,
ჯ – იჯგნიან ამ გულს ძირის-ძირამდე.
ზ – ეიმობს ის დღე როს გაგიცანი,
წ – ამის სიზმარებშიც სიბრძნე მიაგბე.
ვ – ინ იცის კიდევ დაიბადებდა,
ა – ს წელიწადში პოეტი დიდი,
ს – იყვარულით, რომ დაავადდება.
ს – ამომავლოდ, რომ გაედოს ხიდი.
ი – ფნის ხეები გარიჟრაჟზე იდუმალეებენ,
ც – ას დაკიდული ვარსკვლავები მკრთალად მოსჩანან.
ხ – ეთა ჩრდილები სიბნელეში უხმოდ გალობენ,
ე – ვკალიპტებიც ოცნებობენ ყოფნას მგოსანთან.
შ – არიშურობენ შენს წინაშე იასამნები,
ღ – ხრებიან და სიფაქიზით მოგჩერებიან...
„ა – იეტის“ შტოვ საქართველოს ჰიმნთა ჰანგები,
მ – იამიტური სიყვარულით მოგფერებია.
წ – კეანეს გავს, აღელვებულს, შენი ლექსები,

- ქ – იმზე ჩამომჯდარს, ლამეები გითენებია,...
 ი – რმის კვალშია ამოზრდილი გენის ფესვები,
 ქ – არსაც ბრძოლაში შეუპოვრად შებრძოლებია.
 ი – ჭვი არ არის საქართველო გვირგვინს დაგადგამს,
 ნ – აკვერჩხლებივით ვარვარებენ მეტაფორები...
 ე – რთხელ თუ მაინც, მე შენს კვალზე ნაბიჯს გადავდგამ,
 ბ – ილიკს, ნატერფლით გადატკეპნილს ვეამბორები.
 უ – ღიმღამოა შენს გარეშე, ცის სილაჟვარდე,
 უ – ოცვას აღავლენს ყველა დედა, შენი გულისთვის...
 ნ – ეტავ შენსავით მეგობრები, ყველას უყვარდეს,
 ი – ფრინე ფრთებით, არ გცალია სხვათა შურისთვის.
 ა – რანაირი ქების სიტყვებს არ ვუშინდები,
 ვ – ის არ მოხიბლავს ტომები და „იქმენ-ნათელი“.
 ს – იოს უღიმის სიხარულით ტყეში შინდები,
 ჯ – ავრი შორს შენგან „ლექსებია“ სულის სანთელი.
 ა – ფრებად გაშლი იალქანზე ფიქრებს ყიჟინით,
 ნ – იანგს აძინებს ჰარმონია, აზრთან ჭიდილი.
 ს – ამშობლოს გმირზე „შავლეგოში“ ჩაჰკალ ჟინი და...
 ა – თასწლეულებს გააგონე მისი სიკვდილი,
 ლ – ამეს უფრთხილდი, დათარეშობს მტერი ისრებით,
 მ – ოლიპულ გზაზე სიარული ძნელია მართლა.
 უ – ფალს ვავედრებ მე შენს თავს და რწმენით ვივსები,
 ხ – არირემივით, რომ სეირნობ მუზეუმის კართან...
 ა – რის წუთები, როცა ლექსთან გიღიღინია,
 ს – ევდა ჩაყვინთავს, გარინდული დადგება განზე.
 რ – აკრაკებს სიტყვა „ნაკადულად“, გავს სიმფონიას.
 მ – მის ღრუბლები, სიჯიუტით ჩნდებიან ცაზე.
 მ – უმლი რას გიზამს, შენ გიღიმის თბილი მაისი.
 უ – ომს გავხარ ძლიერს და სიფრთხილით ფერება გინდა.
 ი – ცი შორსაა და არ ისმის ხმები „დაისის“.
 ს – იყვარულს ამ დროს გაგახსენებს, მეუღლე გილდა.
 ფ – იფქივით დნება, შენს მკლავებზე ალერსი მისი,
 ე – ფაქიზება ლამაზ მხარ-ბეჭს და შენც ეს გინდა,
 ს – აქართველო სწუხს, რადგან ისევ კვლავ კვნესა ისმის.
 ვ – იცი, და ღრმად მწამს ფიქრი არის ყოველთვის წმინდა.
 ე – ბრძვის შებოჭილს, უსამართლოდ ღრუბლებს აფოფრილს,
 ბ – აგე უთრთის და აღელვება ალბათ ზღვა არის.

- ღ** – რმის რქით შევსვამ სადღეგრძელოს, სიტყვაც არ მყოფ-
ნის,
უ – ნდა გითხრა, რომ დედისათვის შვილი სხვა არის.
კ – უნაპეტ ღამეს გათევინებს ლექსის სტრიქონი,
ვ – არვარებს აზრი და სურვილი დიდ გზას გინათებს.
ღ – ა დაგესევა ცის თალიდან თეთრი ფიფქები,
„ა – იეტის“ ძევ... სხვას უკეთესს ან რას ინატრებ.
ვ – ალში ვართ შენთან პოეტები, მით გეფერებით,
ი – ბრძვი კალამით, ყველა სტროფი ღალადისია...
ა – რწივო მთისავ, შენი ოქროს მეტაფორები,
 ჩვენი ლამაზი საქართველოს დღის სანყისია.

ტატა ახალანია – დიოსკურელს

- ტ** — იტებს დაგიკრეფ გაზაფხულზე, კონით მოგართმევ,
ა — გიფაქიზებ სულის კედლებს, ფაქიზო ქალო.
ტ — ირი აფხაზეთს... გახსენებით, დარდს თავს ვერ ართმევ,
ა — ხლოს დავდგები, გაგილენავ ტკივილის კალოს.
ა — სჯერ რომ მომკლან, მეგობრისთვის ღველფში დავდნები,
ხ — ო, ჩემო კარგო, ერთგულებით ვიცავ ჩემიანს...
ა — მას გპირდები, სიდუხჭირეს გავუმკლავდები,
ლ — ოიალობა დამიჯერე, არა მჩვევია.
ა — აბა, მაშ ერთად, დრამატურგო, კარგო მწერალო,

ი — ცის ეს ღმერთმა, საქებს ვაქებ, გამოგიტყდები,
ა — საკიც გშვენის, ხელოვნების დიდო მწვერვალო,
დ — ად გინამე და ჩემი სითბო გესმის სიტყვებით.
ი — ცინის გული, რადგან შემხვდი ღვთით კურთხეული,
ო — მის ჭრილობებს უმკლავდები, უძლებ ნატყვიარს,
ს — ოხუმი გელის, დღეები გაქვს აქ უფერული,
კ — ივილი ხმათა, სისხლისფერი, ზღვას რომ ატყვია.
უ — წმინდესთან ჩვენ შეგვახვედრა დიდმა უფალმა,
რ — ოგორ გულწრფელი იყო მაშინ, იქ საუბარი,
ე — რთად ვიბრძოლოთ, რომ არ გვავნოს კვლავ ცივმა ქარმა,
ლ — ოცვით ფიცი ვთქვათ და არ ვიყოთ მტერთან უბარი.
ს — იცოცხლევ ჩემო, ფიქრიც არ ღირს უღირსის წამად,
ნურც ნაამაგარს გადაითვლი თითებზე ხელით,
ღმერთმა მომგზავნა, ალბათ, შენთან ჭრილობის წამლად,
შემოგეცხები მალამოდ და გწამდეს გიშველი!

ბულის ტიხარი

(ალექსანდრე ბერიძეს, ნათია მოსიძეს და სალომე მენაფირეს)

- ჩ** — უმად მალი-მალ თვალს შეგავლებთ და. . .
ე — ნდეთ ჩემს სიტყვებს გიგზავნით სითბოს.
მ — ე ჩემს სიყვარულს კი არ გავალებთ,
ი — მედის ლუკმას მხოლოდ თქვენ გითმობთ.
ბ — აივლის ნლები ფიქრის ჯირითით,
ჰ — თქმელი სიტყვა ინება ცეცხლში
წ — ექსებს მოგიძღვნით, ანდა პირიქით,
ი — რმის ნაჯეგ კვალს დავენამავ ცრემლით.
ს — ეტყვამ არ გავნოთ, რწმენით იარეთ,
ტ — ოტსაც უფრთხილდით იქნებ მყიფეა.
ი — ცით? სიცოცხლეს გაგიზიარებთ,
ხ — ის ნაყოფივით გული მწიფეა.
„ა — სინეთივით” შვილები ზარდეთ,
რ — იურაჟზე საგზლათ დაფქვით ხორბალი.
ი — არეთ წინ და ღმერთს თავი ანდეთ,
ასწელს დაიხვეს ნლების გორგალი.

სულით ლაშავილი
(თამარ ჯაჭვავიძე)

- ს** - ილამაზეს არად აგდებ შენ გული გაქვს ბროლის სარკე,
შ - ფრთხილდები ხის ფოთოლსაც, უფრთხილდები რაც შენ დარგე.
წ - ალისფერ მძივს სხვას აჩუქებ, შენ უბრალოს დაჯერდები,
ი - ცი სიტყვის, მაღლის ფასი, ღვთის პოეტო, არ ბერდები.
მ - იბათვის თვეს გაუღიმებ, შემოდგომას ბარაქიანს,
წ - ამაზეშიც ლამაზი ხარ, ლექსებსა სწერ უხვს და ფრთიანს.
ა - სურნელებ ირგვლივ ყველას, ეფერები დიდ პატარას,
მ - ე ვიცი, რომ ბევრი ნატრობს, ნეტავ მასთან გამატარა.
ა - თი ასად დაფასდება, თამარ შენი ეგ ქალობა,
ზ - ომიერო, სულის ქნარო, ღმერთმა ნიჭი გინყალობა.
ო, - მინდა მეც მოგეფერო, ჩემი გულის მესაძირკვლევ...
ბ - ევრ მეცნიერს აჯობებ და...
"მწვერვალია" რასაც იკვლევ.

გულმკერდის დვრიტო
(მაია რაზმაძეს)

- მ** — ილიონებში გამოგარჩევ სულის სინაზით
ა — რწივივით, რომ აშვილდულან შენი წარბები.
ი — ფრქვევი მადლით საყვარელო, ღვთით ხარ ლამაზი,
ა — სი წლის მერე მაგ სიკეთით ღმერთთან წარდგები.
რ — აზმაძის გვარის დედოფალო, კარგო პოეტო,
ა — რმაზის ხევში ჩურჩლობენ შენზე იები
ზ — არია ლექსი, შენი ლექსი ექოს მოედო,
მ — აია წყნეთელს გამგვანებენ, ტყეთა მითები...
ა — რ შეგაფასებ პირფერობით, თუნდაც დამხვრიტონ,
ძ — ვლები, რომ დახრან, გადამტეხონ მთლად ხერხელამში,
ე — ს მიხარია... თამარის ხარ გულმკერდის დვრიტო,
ს — სამშობლოს დარდი იკითხება, შენს ლექსთა ხმაში.

სევდას ჩაკლავ

(იზა ხარებავას)

- ი** — ღიმები ღამის მთვარის სიფაქიზით,
ზ — იზილოებს გავხარ როცა დარბაისლობ.
ა — ლბათ სულში სიჭკვიანის, სიბრძნე გიზის,
ხ — ო, ღამაზო... გტკივა მაგრამ კვლავ მაისობ...
ა — რ გაკლია აღზევება მეგობრებით.
რ — გავ იას და... ჯეგავ ბილიქს ეკლიანებს...
ე — კითხება შენს ხვალის ბედს მთაგორები,
ბ — ურუსებით... სხივი მისვლას აგვიანებს.
ა — სგზით გლოცავ... შეიმშრალე თვალზე ცრემლი,
ვ — იცი ჩქარა მოგართმევენ ღამაზ ვარდებს...
ა — გცილდება ბედისწერის ბასრი ცელი...
ს — ევდას ჩაკლავ... დაივიწყებ ყველა დარდებს.

ჩვენს მიწას ვითხოვთ
(ვლადიმერ გოგუაძე)

- ვ** — ლადიმრის სულს თავგანწირვის, ფრთები ფენს ნათელს,
წ — ომკაცი იყო, მიენიჭა წოდება გმირის.
ა — ხლა ამჯერად ძველ ტაოში, სხვა ანათებს სანთელს,
ღ — ა გულმაგარი გოგუაძე საფლავში ტირის.
ი — ცინის მტერი, ვლადიმერი თავს რად სწირავდა,
მ — იახლოვების ეშინოდა ოსმალოს მასთან...
ე — ს ის დრო იყო ქართველები ხმალს, რომ პირავდა,
რ — ოცა ბრძოლობდნენ სამშობლოსთვის, უთვალავ ჯვართან.
ბ — უბე იდგა და მორწყული იყო სისხლით მიდამო,
ო — მით ქალი და უმწეონი, ტიროდა სიმწრით.
გ — მირი ქართველის ახლა მაინც უნდა ვინამოთ,
უ — იარალოდ რომ იგებდა, იმ ბრძოლებს სიბრძნით.
ა — პრილის თვეში მოგონება, ჩოლოქვის ხიდთან,
ძ — ალით მოსული ისხან ფაშას განადგურება.
ე — ს ისტორია ინერება არ რჩება მითად,
ჩვენს მიწას ვითხოვთ... და მტერი კი ნუ გვენდურება.

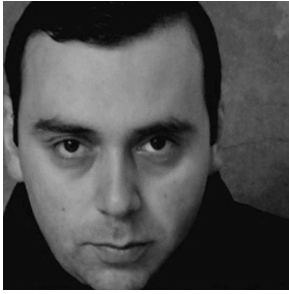

ნაილი ხარაიშვილის მადლი

- ნ** — ატანჯი გულის შენ ხარ მკურნალი,
ა — მა სოფლის ხარ, იმედის წყარო...
ი — ცი? შენაგაქვს სულის ჟურნალი,
ლ — ოცვით გინდა რომ ჩვენ დაგვანყნარო.
ღ — ქ იმერეთში ტყეც კი შრიალებს,
ხ — ავერდს გიფენენ ია-იები...
ა — ვ ქარიშხალსაც გაატრიალებ,
ი — ცოხნის ღრუბლებს, ნედლი მთიები...
შ — ენს ღვთიურ მადლზე რწმენით მღერიან,
ვ — ალს იხდი ხალხის წინაშე მართლაც,
ი — მიტომაც ხარ სულის ფერია,
წ — ოცულობ ხატთან და დნები სანთლად.
ი — ცი, რომ სული არასდროს კვდება,
ს — ასულეთია ცის საუფლოში...
მ — მა და დედა შვილს იქ დახვდება,
ა — რ დაუნანონ მათხოვარს გროში.
რ — აგდონ პატივი ყველა ურწმუნომ,
წ — ოცვით შეაღონ რწმენის კარები.
ი — იქნებ „გათენდეს“ აღარ იწვიმოს,
და გაჩნდონ ერში შენისთანები.

კახა

და

სერგი

ზღვარის პიჭებო

(კახა ბაციკაძეს და სერგი ლომაძეს)

- კ — არგი ყმის შვილნი... ზეცას ფენტ ნათელს,
- ა — სგზის სიმაღლით ვისმენ ხმას ნაჩვევს.
- ხ — ან ქარიშხალობთ, ხან სანთელს ანთებთ,
- ა — მიცივარულით ერს გადაარჩინეთ...
- ბ — აცი ფერები არ არის ლექსში,
- ა — ზრის კონები იკვრება ბლუჯად.
- ც — ინცხალ-ცინცხალი, სიტყვები მესმის,
- ო — ქნებ ლექსები გახურავთ ქუდად.
- კ — ვესავს სიტყვები ვარდისფერებით,
- ა — მოიფრქვევა იღუმალ სხივად.
- ძ — მადნაფიცებო, მეც გეფერებით...
- ე — გრისის შვილებს გული მტრით გტკივათ.
- ს — აძმთა ფიცი ერთგულ ჯაჭვს შეკრავს,
- ლ — ედა სამყაროს მოჭვენს სიმშვიდეს.
- ა — მღერებთ ლექსთა ქნარსა და საკრავს,
- ს — ამშობლოში, რომ კვლავ არ აცივდეს.
- ე — რთი ფიქრი გაქვთ ზღვარის კალმოსანთ,
- რ — ეკენ ზარები ცის საუფლოში...
- ბ — უნდი ხართ ერთად, სიკეთე გმოსავთ,
- ო — ებს თქვენს ლექსში ქარი არ ლოშნის.

- ლ** — ომივით ბიჭებს აბჯარი გაკრავთ,
ო — მში ჭიდილობს თქვენი კალამი.
პ — ეც დამიგულეთ თქვენ სულის კარვად,
ჟ — ჰა, დალიეთ ლექსით წამალი.
ძ — აძა თუმც მმოსავს, გულშიც მძიძგნიან,
წ — ს განვლილ წლების მძიმე ხვედრია...
ს — იკვდილ ტოლფასი სიტყვაც მიგრძენია,
 არ მინდობენ და ჩემს გულს ხედნიან.
 ზღვარის ბიჭებო, თქვენ ჩაგაბარებთ,
 ჩემს სულის ჟურნალს როს ზეცას წავალ...
 სიკეთის თესავას დაგიბარებთ და...
 მადლს დაგიტოვებთ შვილებო წამლად.

გამისჯენა

- ბ** – ამიხსენე, როცა გული წარსულს შეგახსენებს,
ა – ნდა როცა მარტოდ – მარტო რჩები ფიქრთან ერთად,
მ – ომიტევე, თუკი თვალი შენსკენ დამასვენებს,
ი – ს კი ჯილად დაიჯერე ჩემთვის მყავდი ღმერთად.
ხ – ანი გავა, შენ შავ თმებში დაგათოვებს,
ს – ავსე მთვარეც შეიცვლება, გაიღვებს იჭვიც,
ე – ხ, ამ წუთებს ისტორია უკან ჩამოიტოვებს,
ვ – ეტავ კიდევ იარსებებს ცისფერთვალა ბიჭი,
ე – ს ოცნებაც გაფრინდება, სოფელს გადასერავს.

სიყვარული ვარ

- მ** — ცივა ძალიან დამაფარე ცაო, საბანი,
ე — ფერებოდეს ამ ჩემს სხეულს, მალულად მთვარე,
ს — იყვარული ვარ, და მილიმის იასამანი,
ი — ადონი ვარ, ზეცის მნათობს ვუმღერებ რამეს,
ყ — ვავილის სურნელს ხარბად ვსუნთქავ, მწყურია ნამი,
ვ — ერ შევაჩერე აწყვეტილი, ფიქრის ვულკანი.
ა — ფორიაქდა ჟინანთილი სურვილის ნამი,
რ — ად მინდა ყოფნა, თუ არ ახდა ჩემი მიზანი.
უ — ღრან ტყეებში ამოსული, მე ვარ შრომანი
წ — იცლიცებს წყალში, ჩემი სახის აჩრდილი მკრთალად,
ი — მედის წყაროს შესმა მინდა ვხედავ შორს არი
ვ — ელი ჩემს მნათობს და არ მინდა ვიარო ცალად.
ა — მოიშალა სურვილები ფიქრის უბიდან,
რ — ამაც მაჩუქა სიყვარულით მარგალიტები.
ლოცვის ხმა ისმის, ჩემი გულის თბილი ბუდიდან,
ფეხით მოვთელე, ნამქერების ქარტეხილები.

გაღგათა თუ გაბტყყინდა, წითლად აკიათდა,
მაშინ დაჯიმღრთთ მტავალქამიოტი...
ერთად ვილღცთ, თუ არ დაგვიანდა,
ყვლა ერთად ვიყთ ბედნიოტი.

სარჩევი

ნათელი სევდის პარადიგმები ფიქრები გულნაზ ხარაიშვილის შემოქმედებაზე.....	3
„მე ვარ შროშანი“	16
მინდა, კალმით შენ... გიგალობო, უნეტარესო	20
მიტროპოლიტ თადეოზს	22
სიკეთის მთესველო (ბიძინა ივანიშვილს).....	23
ღმერთკაცი	24
ალიკა შენ სიამაყე ხარ, ჩემი კუთხის... შვილივით მიყვარხარ (ალიკა ბერიძეს).....	25
ჯუმბერ ლეჟავა ლეგენდაა	27
ლუარა სორდიას	28
ჭაბუას შედეგები მარადიულია	29
შენ, ერის სულის მოძღვარო (ჟუჟუნა ნიჟარაძე – მაჭავარიანს).....	31
თუ შეიხედავ ჩემს სულში, ზეციური ძალით დაიმუხტები, ჩემო მკითხველო.	32
გული მსურს მოგცეთ, მე სახელად “სიკეთე” მქვია	34
ჩემო მკითხველებო, თქვენი ტკივილი მტკივა	35
„ათინათი“ სიყვარულის ფრთებით შეგმოსავთ.	37
ათინათი წმინდა ნინოს მადლითაა შემოსილი.....	39
შედეგები და მარადიულობა რეზო ადამიას შემოქმედებაში	41
მთვარის ჩრდილები	43
სასტუმრო ოთახში	46
“ცრემლში ნალესი ხმალი ნიკო ხერკელაძის შემოქმედებაში”	46
გარი ჩაფიქმ რუსთავს ახალი ცოდნის ფრთები აჩუქა	49
მამულო ჩვენო! (ნუგზარ ნადარაიას).....	51
ვანო შუშტაკაშვილს	52
ზაურ გაბესკირიას	53
ციცინათელობ (ციცო სულაძეს).....	54
კლარა მაღაზონიას „კალა ჩემთვის ყველაფერი ხარ“	55
სიკეთის ჩადრი (ნანი ჭირაქაძეს)	56
ცისარტყელას ფერში მოვლენილი (იოანე პატარიძეს, ნანი ჭირაქაძის შვილიშვილს)	58
ჩემო მერცხლებო მე თქვენ მიყვარხართ (სკოლის მოსწავლეები წმინდა ნინოს საფლავთან)	60
ცისქვეშეთში ტკივილს ვმარხავ... შავი ძაბით შეფუთული (ჩემ საყვარელ შვილს გელა სხირტლაძეს)	61
ჩემი ტკივილი დარდის ხიდია (ვახტანგი სხირტლაძეს).....	63

ჩემი ტკივილი მოურჩენელია.....	64
მდულარე ცრემლი (ბათუ ხარებავას).....	65
მკვლევლობა საკუთარ სახლში.....	72
რწმენით ძლიერნი (დავით მენაფირეს).....	82
გავიდა წლები.....	86
გინამე ღვთის შვილად, რადგან შენს სულში მოყვასის სიყვარულია (ვლადიმერ ვახანიას).....	91
დიდო მგოსანო.....	93
ტატა ახალაია – დიოსკურელს.....	97
გულის ტიხარი (ალექსანდრე ბერიძეს, ნათია მოსიძეს და სალომე მენაფირეს).....	99
სულით ლამაზობ (თამარ ჯაჭვაცეს).....	100
გულმკერდის დვრიტო (მაია რაზმაძეს).....	101
სევდას ჩაკლავ (იზა ხარებავას).....	102
ჩვენს მინას ვითხოვთ (ვლადიმერ გოგუაძე).....	103
ნაილი ხარაიშვილის მადლი.....	104
ზღვარის ბიჭებო (კახა ბაციკაძეს და სერგი ლომაძეს).....	105
გამიხსენე.....	107
სიყვარული ვარ.....	108

ტექნიკური რედაქტორი — ლამარა გერგედავა

კორექტორი — ლამზირა შეყილაძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა — ნანა სხირტლაძე

გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0179, 0. ჭავჭავაძის გამზ. 1, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge